№ 1934/249

SEZIONE MAGLIABECHIANA

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE

Mss

Magl.

Classe

XIII

Codice

7

Provenienza

Magliabechi

XIII, 7

Classe XIII. N°. 7. (Strisce 2783)

D 7

X III

Chr. BONDELMONTE

Descr. Insul. Archipel

et Cycladum et alar.

cum fig.

I

torre dispiaggia
vernfave
giove
giestri
valterra
marciana
torre di marciana
piombino
populonia

Christophori de Bondelmontibus de Insulis Archipelagi Liber ad Cardinalem Iordanum

Quoniam pr̄ reuerendissime Iordane cardinalis meis itineribus tibi libruz insulaz cicladez atq; aliaz in circuitu sparsaruz destinare figuritiz. dona atq; suis tēporibus prisciis usq; inhodieruz diē gestis. Que postq; periculis infideliuz paruisq; procellis. oīa in sex percensitis annis iam exacta adolescentia atq; mei florentia derelicta. Colocensem amenissimaz petij ciuitatē. ut finis amoduz esset meoruz iam laboz. et aliozz hinc inde scalaruz ascendere. Igitur postq; aliqua m̄ grauaruz litteraz notitia pati ut amoz tue caritatis ad aures tui seruuli uelociter conuolauit. Qui postq; hostiuz mee mentis adhesit. ut semp ibi cōmozaretur abisto libro iam per me denuo ordinato et tibi directo detentus st. Ergo cape precoz munusculuz a longis itineribz missuz. In quo multa antiqua patrū narrata sucrinte uidebis. Et herroz magnalia antiquoz. p totuz cōgesta germinantur. Cerues īsuper montes cū fontibus una īpastis campisq; descendere nymphas et inarentia saxa egas uagantes ubiq;. Deniq; portus cū promontoziis illis astantibus scopulis et opida cognosces et maria pandentur inistis. Sitq; finis admoduz nr̄e ingressionis pr̄. et oīa deinceps oīuz insulaz atq; locoz dequibus tractaturi sumus ordinatim ponam?. ut cito legentibus iter pateat sine labore. Ergo meuz inceptum a cozfu dirigatur que hodie a multis pruna grecie uersus orientē appellata deinde. pachisos. Leucata. Dulichia. Thefalonuz. Jacithus. Strophades. Sapientia. Chitarea. Sichilus. Creta. Carpatos. Rhodos. Simie. Charistos. Dilos. Caria. Astimphalea. Egasa. Sicandzos. Policandzos. Milo. Siphanos. Serfinos. Termie. Lea. Andzos. Caloieros. Tino. Michole. Delos. Suda. Paros. Antiparos. panaya. Naxos. podia. Raclea. Thero. Nio. Anaphios. Bzupot. Chimera. Leuata. Chaloieros. Chia. Claros. Herro. patmos. Dipsi. Crussie. Icarea. Pandzia. Agatusa. Formachus. Samo. furne.

BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE FIRENZE MSS

Tenosa. psara. Chios. lesbos. Tendos. Galipolis. Marmora.
Chalonimo. Scopuli. Chaloceroz. polis. Stinlimni. Embaros. Mandrachi. Taxo. Pons scūs. Sanstrati. limen. Dromos.
Macri. Schiati. z Scopuli. Sanctus. helyas. Schiros. Egriffos.
Egmaq.

REstat nunc ꝑ generales mōstrare particularitates et ꝓuincias circum circa positas cuz mariuz amplitudine. et qui inhodiernuz dominantur inillis. Dicatur ergo archipelagū mare quasi dñs maris. A rhodo igitur per lineaz rectā usq; malleum ꝓ montoruz miliaria. cccc l. Et a creta usq; tenedon. v.c. miliaria. Inquibus. Cilicie. pamphilie. phry totuz mare ineluditur archipelagi. Hinc asia minor adheret. inqua cilicie. pamphilie phrygie. betulieq; prouincie amplantur. Sed postq; turchi eaz diu possedere abeis turchia nomen accepit. qui ruentes per ciuitates sine menys populi sub eis pacifice gubernantur. Adoc caduuz postq; mare transitur hellespontuz grecia statim planar ampliatur. Et inōibus usq; adandrinopolim fertilissima nimꝭ. Et a leua tendens uersus thessaliam prouinciaz populata satis reperitur. Vbi ciuitates locaq; delinquim' et ad montes deuenimus altos. cito adeuboiaz athenaruzq; loca pergitur ultro. Quaruz pars maxima a turchis possidetur. Egeum uero mare uolunt antiqui abegeo rege z ꝑe tesei dictuz. quod abbet lesponto incipit. et multos abluens sinus usq; malleuz distenditur promontoriuz. Chiclos enim grece. Latine circulus. eo qꝺ oēs insule retunde inter istos archipelagi scopulos excicladibus uocabantur. Peractis igitur generalibus diuisionibus huiusmodi descriptionis ad particularitates dictaruz insulaz reuertemur. inquibus duz rubeas enumerabis ipsaruz literaz mea nomen mei tuiq; et quo inloco et tēpore perfeceriz opus manifestabit fea ut cuncta cōprehendas. in nigro montes inalbo planities. inuiride aque pandentur z

Insula. manifeste
Hec que prius ostendetur cercira uel corcira a rege olim dicta est. que corfu nominatur et. c. miliaria circuit. Versus autē meridiem montuosa per totuz remanet. quibus montibus arbores ualanidaruz fructificantur. In amphipoli uō promontorio opiduz scī angeli munitissimuz erigitur. quod a longe naute prospectant. aboriente uō usq; corfu et ultra ex parte trionis planities amena. et multis habitata gentibus ampliatur. et inea olim cercira urbs deleta cernitur tornamentis columnisq; ampliata. Phalarius mons altissimus abea uidetur qui dodonaz siluaz interra conspicit firma. Inqua aut ouidius templuz fuisse dodoneuz maxiuum ioui sacruz. Inqua duas de celo columbas descendere solitas et ueteribus insidere quercubus. et exeis postulantibus responsa dare. Tandem exeis ut aiunt altera transuolauit i delphos boetie ciuitatē et ibi apollinis delphici claruz fecit oraculuz. Altera adamonis iouis templuz inaffrica transmigrauit. In radicibus aūt montis huius scopulus ē quē adsimilitudinem ulixis nauis fuisse dixere uetusti. Prope uō leucimnā promotoriuz cassiopis menibus erectis et iam apiratis olim desolata uidetur. Cuius inradicibus planities una cuz infecta pudule probatur. Alatere uō horuz memoruz ecclesia matris dñi abhominibus uisitatur multis. qui exauditi repatriantur ilares. Atrionem uero epirus a rege dicto altissimus incipit montibus. Inquibus helemi propinqua matre troiaq; abutro to panditur ultro. Virgilius.

Litoraq; epiri legimus portumq; subimus.
Chaonio et celsum butroti ascendimus arcem.

Per hanc igitur insulam titus quintus flaminius ut securus pergeret ad romanum exercitum bellum cum philippo macedonie rege facturus transitum fecit.

Incipit insula que appellatur corfu

Supra corcyram adorientem pachisos ē insula .x. miliaria. Inqua sine mensis ulla ē paucis possessa hominibus ℔ turchozum insidias media ergo adorientem plana remanet uineis domesticisq; arboribus fecunda. et portus tutus in ea includitur. que ut aiunt una cum corcyra olim tenebatur insula. Sed ℔ crebras tempestates neptunni atq; eoli terra tenax que inter duaruz insularuz medio ē inuenta mare efficitur. et corcira abilla parte die ac nocte mūit.

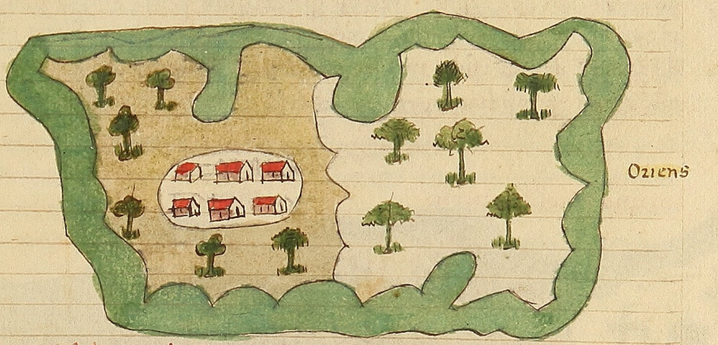

Incipit insula pachisos.

Transiens nra ratis adorientem per centum mil antiquum olim leucon montē subimus. Et iam diu in ipsum adiacētes colles mare deueniens ℔ fluxū refluxūq; quater in die .l.xxx. miliaria īsula ē effecta. Que inter umbrosas ualles fontium irrigua efficitur nimis quo in medio campus ruriū circundatus ē. et cum armentorum multitudine uidetur. adorientem uō portus concluditur. et si adtrionem prosequeris alterū tutiorem reperimus. qui a montibus siluisq; ac fontibus ē ornatus. Cūq; nō diu procedens fons īlitore fluentissimus reperitur. quo īloco uiatores circūstantesq; refrigerantēr. A leua uō in radicibus mōtium ciuitatē uetustissimaz deletāq; olim uidemus. inqua tēplum apollinis erat uetustū. Et īeo loco eneas discedēs troiā arma dimisit abantis. Virgilius

A leua ciuitas ubi ē templū apollinis

Vox et leucate nimbosa cacumina montis.
Et formidatus nautis aperitur apollo.
Huc petimus fessi parue succendimus urbi.
Dein p actis seculis hāc octauian' cesar restituauit deletā ciuitatē
que nicopolis apellabat'. Ibiq tēplū apollinis edificauit postq anto
nius ihūc locū et cleopatrā deuicerat. Virgilius.
Hic augustus agens italos in prelia cesar.
In cōspectu nō hui' in mari turris ē a qua nō longe opidū cū ponte
de notat'. ubi aer i estate infectus spirat quib' ilocis ampla pandebat'
planities. Si aūt adtrionē accedes siluā et ambracliuz sinuz offendē
Adorientē deniq isule inculte propalant'. Inquib' olim habitauere pōes
nūc tandē p insidias pyratar ad desolationem deuenere.

Incipit insula leucan. ozien'

ambracliū
silua magna
sca maura
nicopolis
nobilis
nicopolis
planities fertilissima
panaya
leuchate
sca maura
3

Ostendimus leucatā. Nunc ad dulichias transimus. que olim
itaca et nūc ualdecōpare nomīatur. altis rupibus circūsepta q
montuosa. inutilis. nisi in medio exiguus planus aliqb arboribus
cassisq habetur. Et circuz circa portuosa satis de orīete ad occiduz
xxx. et in latitudine. vj. miliaria āpliatur. Cui q̄dem duo extrema
i duobus aperiūtur cornibz a nautis in nocte periculosis. fuit enim
hinc ut asserunt ille eloquentissim' grecor ulixes. qui quasi adoīa
moduz inueniebat. penolopem itaci filiaz sūpsit i cōiugem. Et exea
telemacuz suscepit filiū. Tandem rapta helena a pariside ire adtroiaz
conatus ē. et se insanus simulauit. Et ueniente palomede ad itacā
animalia diuersi generis iugo iunxit ad aratrū et salem seminare
cōpertus ē. Veruz palamedes astutiaz uiri suspicatus. capto par
uulo telemaco ad explorandaz ingeniū sui fraudem eiz aratro obpo
suit. Ulixes aūt uiso filio cōfestiz demouit aratruz et sic cognitus
in expeditionē ire coactus ē. Capta deniq troia. In contione
eloquentia sua arma achillis contra aiacem uicit. Postq igitur a
troia recessit et coactus uisitare patriā multis quippe agitatus pro
cellis. in longissimos errores ac peregrinationes decennio electus ē.
Tandem multa in itinere passus adhanc deuenit insulā. Et facto i
domo sua cuz procis pelo penolopes prelio nō multo post tempore ui
tam finiuit. Virgilius. Effugim' scopulo itace laertia regna.
Et terraz altricem seui execram' ulixis.

Incipit insula dulichias

valdecōpare
ozien'
Ithaca
valdecōpare
4

meridies

4

Finis de itaca de chephalonia incipiamus. que olim chephalonū
dicta et in montibꝫ tota. chephalin grece caput latine. quia ap
paret nautis abaustris uementibus retunda uelut hominis caput.
Vel quia a tēpore troianoꝝ usq; hodie caput dominij insulaꝝ istaꝝ
hec fuit. Et titulus ducatus huius abea incoatur. Legi enim in an
tiquis cronicis ulixem ducem fuisse regionis huius. et a chepha
lonia titulus inceptabat que rotunda et in montibus aspera cētū
circuit miliaria. Cuius in medio elatus mons erigit̄. Nocte leo
sine flumine scaturiginibusq; aquaruꝫ dicitur. In quo multitudo
fagoꝝ pinoꝝumq; percrebruꝫ insurgunt. et quod plus ē siluestria
nō pauca errantia sine potu nusq; aquā inuenientia ore aperto
auram e montibus recipiunt in portu estare illa. Serpentes enim
ibi et aspides inueniuntur. qui caloꝛē sentientes humanuꝫ sine
lesione cum eo dormiunt. Ad orientem uō in litore franciscī eccl̄esiā
adoraui et abeo edificatā. que īoꝛeo oīa dulcia producebat. Fuit
etiaꝫ insula hec quasi ultima quaꝫ tēpore belli macedonici romani
ceperunt īditionem. Ad occiduuꝫ ergo uisc̄idus portus a robē
to viscardo dño apulie dicto apparet. In qua olim pitilia ubi t
cbilon lacedemonicus philosophus aliquib annis stetit. ut ait ep
plianus cyprius. Et tandē tante extitit auctoꝛitatis īdustrieq;
quod i tēplo apollinis literis aureis hec scribi fecit. Nosce te ipm.
Cuius precepti tanta uis ē ut scribit cicero q; nulli hominum
tribuatur. Quis enim dicit nosce te aīaꝫ tuā intelligit? nec intellexit
demembris aut statura. q; ē facile? Sed itellexit ut cognitos de
fectus animi reformaremus. et q; actibus nostris nō met ipos me
tiamur nec inertia sinamus coꝛrumpi nobilitatem nostraꝫ. Aut
opinione tumefacti audacia redicula coꝛrūpam. Belisarius demq;
nepos iustiniani augusti classe sua huc uenit. et eā aprocellis re
parauit. Qui audiens italiam a gothis subiugataꝫ pietate motus
sua classe inafricaꝫ deuenit et gothos abea trina chziaq; expulit.
Deinde puento neapoliꝫ quia patefacte porte nō fuerūt p annuꝫ in
obsidione stetit. qua capta uiros mulieres ꝛ īfantulos ꝛ quos in ea ꝛ
reperit igni ferroq; defixit. Deinde uersus romā deueniens ꝛ

gothi fugam arripuere. Contra uō itacaꝫ samus ē. et ad meridiē
portus sc̄i ysideri manifestatur. Virgilius. Jaz medio apparet flu
ctu nemoꝛosa tacibus. Dulichiāq; samoꝫ ueritō ardua saxis.

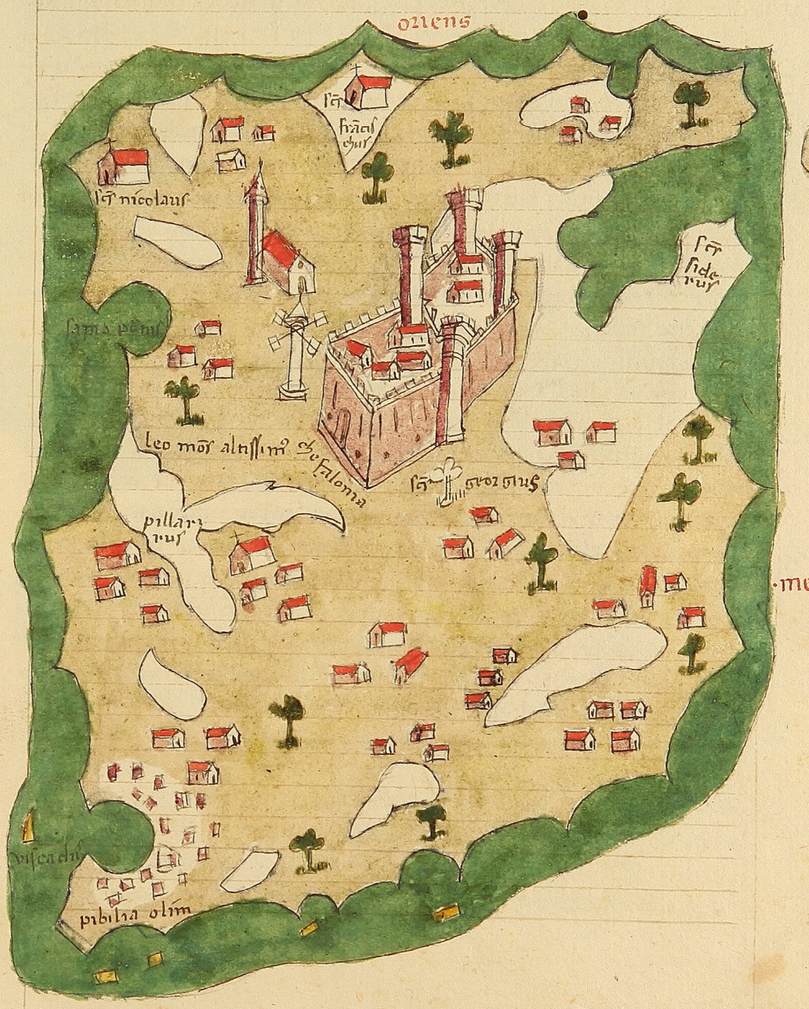

Ostendimus dechephalonia · nūc de zacintho dicemus · fuit er
go zacinthus aquodam domino uel aplore dicta · qua floridar
et amena habetur et contra corinthiacum sinum sita est · ex qua in
hyspaniam iuisse dicitur · qui sagunctum opidum nobile romanoz
amicissimuz expugnauerunt · quod abhannibale expugnatum de
letumqz fuit · hec etiam ierlm olim nominata est · Que cum Ro
bertus wiscardus dux apulie sepulcrum uisitare dispositus · et ī
somnis reuelatum est ipsum ierosolime moriturum ille aūt che
phalonie deuenies ut dictum est adhanc applicuit insulam et e
grotus in loco ut audiuit nomen insule ierlm nuncupari panas
experimut diebus · Ad trionem uero plana pascuis ruribusqz opu
lenta apparet · Ad orientem uero portus nacte dictus · quo coram
in campo lacus pias liquide restat · In quo hos punctus amusica ce
cidit et statim suffocatus est · Iusta etenim hunc nauis honerata
maluasie in nocte caliginosa uentis prosperis cum harena uelis
tudt tumidis ignari nauigationis sine lesione irruit et sic immo
bilis effecta est · Veronica etiam audiens nomen huius insule
ierlm ob deuotionem in ea ascendit · et ibi ut dicitur sudarium
xpi demostrans · et mortem saluatoris dum predicaret ad fidem
deuote sunt reuersi · Ad orientem in ripa ut aiunt uena metalloz
reperitur et per totam meridiei plagam inter umbrosas arbores
in montibus eleuatur · Vbi ad occiduum uenimus pilosus et sā
nicolai portus includuntur optimi · Et salinarum planus proper
aperitur · Ad trionem deniqz prope medium ciuitas insurgit q
aterremotis sepe deleta est · Vbiqz ducissa mecum in progenie se
pulta iacet · Ambit insuper · lx · miliaria aere bono · atqz placabili
delectatione omniuz habitantium · Virgilius ·
Iam medio apparet fluctu nemorosa zacinthus ·

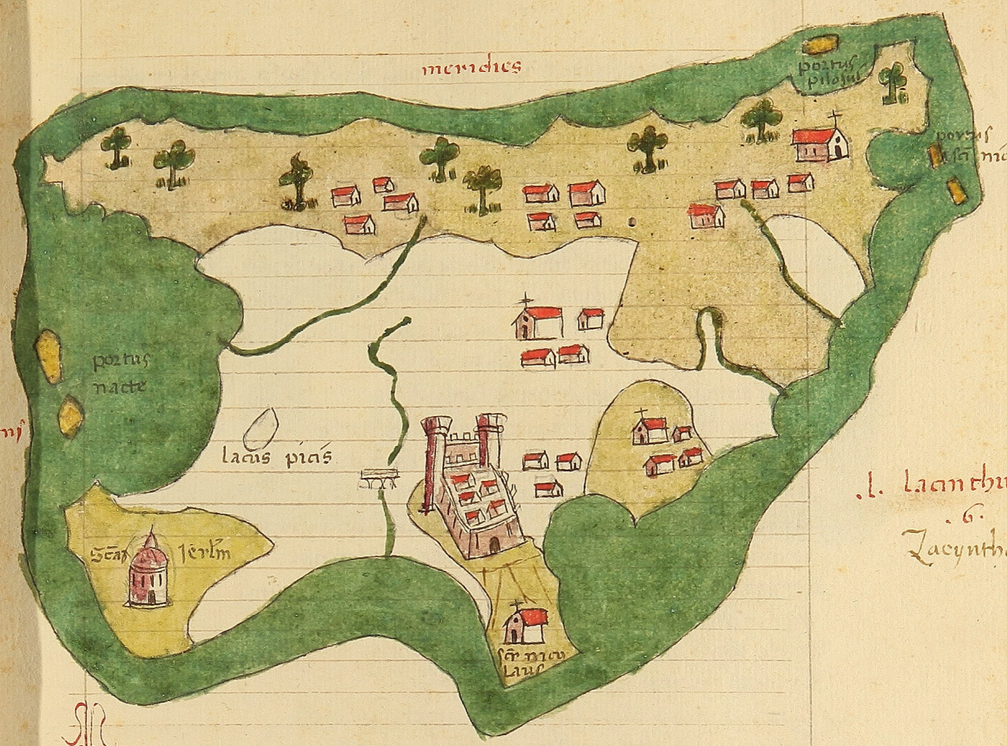

.I. Zacynthus.
.6.
Zacynthos

Restat nūc iordane pr ihoc ionio mari ad austrū scopulos tibi de
mōstrare sōssimos qui olim obsecratissimi habebātur plote dicti
unius mil circuitu · deide echinnades abechinnis pisab ī acheloo
flumīe propīquo · postea strophades a strophe grece reuersio latine
ītēpretat · ibi igit fraternitas caloieroz resedit · q cū pisab et aq
aspera trahit uitaz · Et quia semel abarbaris captiui oms nēditi
fuere · moderni colentes ut secure uiaz dei cōtēplare possēt turriz
edificauere ī q uere uitiz gerūt heremiticaz · 7 ex oī progenie
plusqz quīquagīta ibi coadunati recreant · Hec igit cū parua p
pīqua tēpore phinei regis archadie appyrratis habitare fuere

certuz ē. Qui scientes ipm phineū filiꝰ suasu arpalice eoz no uercie cecasse et inhumus sceleris ultionē usq; i archadiā phineū obsederūt. et ad miseriaz reduxerūt. quoꝝ getus 7 chalais arpalices fratres fugauerūt. Ipmq; phineuz a pirratis liberauere. et pirratas usq; adstas pepulere ī sulas. Ergo ipi iuuenes dixerūt strophades. Hoc ē recusionē imutauere ī sulis. Tempore igit enee qui a troia profugus petēs italiā cū huc applicuisset sinisq; comitibꝰ epulātibꝰ arpie de archadia pulse has ī sulas colentes pabula aut rapiebāt unguibꝰ aut tactu fedissimo polluebant. et abeo ferro expulsi. Celeno harum maxima dixit. Quū uos

Ibitis italiā portusq; intrare licebit.
Sed non ante datam cingetis menibus urbem.
Quin uos dira fames uestreq; in uulnera cedes.
Ambesas subigat malis absumere mensas.

Ergo dicte sūt arpie a uoracitate. quia ibi pyrratu cuz congeries et oms applicantes fedabāt auaritia et rapina.

Seruatum excidis strophadum me litora primum.
Excipiunt strophades graio sic nomine dicte.
Insule ionio in magno quas dira celeno.
Arpieq; colunt alie phinea postq;.
Clausa domus mensasq; metu liquere priores.
Tristis haud illis monstrum nec senior ulla.
Pestis et ira deum stigijs se extulit undis
Virgineī uolucruz uultus fedissima uentris.
Proluuies uncaq; manus et pallida semper ora fame

Nūc aūt de malo ī bonū hec ī sule sūt retūse. q; quāto magis olim procul naufragantes sistebāt. tanto melius nūc affectuose deuotis precibꝰ eis adherere festināt. iquibꝰ turris cū ecclesia ē. Et caloieri bonis canonicis ībea cōuersunt. Vbi gumnus ideſt prior uitā sōz patrū coram oīmbꝰ legendo declarat. Igit quid sit uita istoz iudicia pr. Quia certissime asperrima reputat. cuz spatiū unius habeāt miliarij. et a terra occidentoz stadioz elongati. Ibi carnes neglecte sūt et cū piscibꝰ sepe a sole cōbustis paneq; arido et aqua uitaz substentare cōgaudent. ut

altissimo īmaculatas quilibet suaz reddere possit animaz.

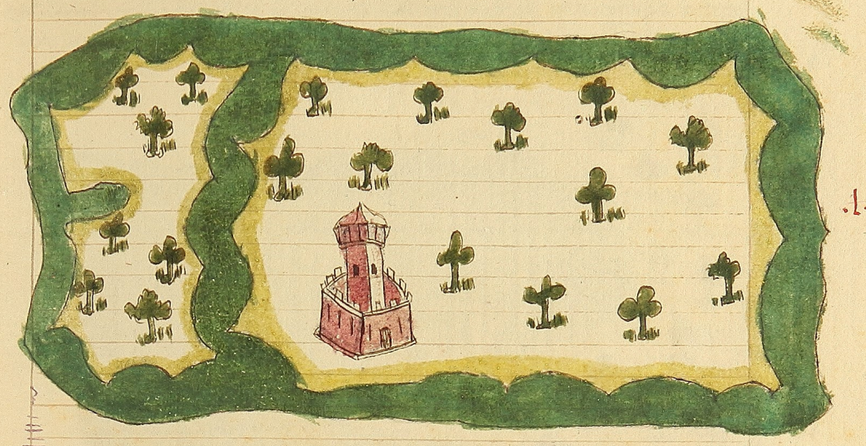

.l. strophades. .7.

Cenio inde ad sapientiā coraz modonensē ciuitatē. que parua et infructuosa apparet. et dicta ē sapientia ut nauis trāseundo sapiēter. a scopulis ibi occultis se custodiat. uel qa ibi mulier greca cū habitaret futura īcantationibꝰ transeuntibꝰ resoluebat. Cuius i medio mons erigit. iquo modonēses alongē uelut uigilant ut circūstantibꝰ īnotescat. Ad orientē uō alique apparēt īsule inculte et abeghis habitate. quaz minor tēpore magni amoracti turcoz. una biremis infidelium ītempeste noctis hic applicuit que subito ecclesiā inuasit. Quiq; circū cōsisterēt et caloieruz psallentē audirēt porta ecclē nusq; inuenta ē. et sic usq; mane ibi remanserunt. Luce aūt facta in sidias xpianoz timentes. donec caloiero sua domna restitueret alitoze recedere nō ualuērt Coram ergo īsulis dictis due erigunt ciuitates. modonis i prima liquoris bacchi abundantissima. coroni secūda aliquoze dee palladis coronata. que ambe in prouincia moree cōsistunt et olim peloponesus dicta apelope rege filio tantali ut ait barlaam homo belloz et in signis plurimuz. q

cuz apud phrigiaz regnaret belluz habuit aduersuz oenomiuz regem elidis atq; pisę. unde belluz ingẽs comouit. atq; ipodamia pontus est. Tandem cuz apud argos regnasset a suo nomine peloponenses denominauit.

Sypstinuz enarrare m̃ uidetur quot ist̃s ip̃artib; appar̃et sepulc̃ quia extrenuuz nulluz ĩuenim̃ meis nominare factuz

deo de eis taceam̃. et ad chiuriã uel cythareã insulaz accedam̃. que citri hodie nominat̃. Vbi prima insulaz archipelagi adoctiduz computatur̃ que quasi p totũ ĩ montibus ĩsurgit. Inquibus opidũ atheron aptꝰ uidetur. Vbi uenus honorifice celebrata ẽ. exquo uenus 7 ĩsula sumpsit ~~no~~ nom̃. Sculpebatur enĩ puella pulcherrima nuda et ĩ mari natans. tenẽs conchã marinaz. Indextera ornatar rosis et a columbis circũuolantib; comitata. Vulcano deo ignĩ rustico turpissimo ĩ cõiugiuz absumpta. Ante eaz treꝫ stabãt nude iuuẽculę. q̃ treꝫ gratie uocabant̃. quaz due facies adip̃am cõuerse erant. Altera uõ ĩcõtrariuz uertebat̃. cui etiaz cup̃do filius suus alatus et cetus assistebat. qui sagicta 7 arcu apollinẽ sagictabat. Ꝑ quod diꝫ turbatus ad matris gremiuz puer timidus fugiebat. Iste planeta ẽ femineę cõpressionis. et ideo ĩspecie puelle calida 7 humida. 7 ideo uulgano idest igni dicit̃ maritata 7 ĩ mari ĩmersa. quia cõiunta caloꝛi 7 humoꝛi cupidinẽ deuz amoris peperisse. i. carnis cõcupiscẽtiaz. Treꝫ puelle. i. treꝫ culpe. Auaritia adlucrandũ cuz actu uenereo. carnalitas ad cõiungendũ actuz carnalitatis. Insi delitas quia Ꝑ denariuz diligere hominẽ demõstrant. Alatus quia cito accẽdit 7 cõiungit̃. Cecus quia nõ curat ubi diligit. Igitur exhac ĩsula paris priami filius elenam menelai uxorẽ nõ ĩuitaz rapuit q̃ ad diem festũ iuxta mare situz tẽplum. hodie cognitũ uenerat. Vbi cũ alter alteruz respexissẽt utriusq; forma opam dedit rapiãe. Qui cum operam facto dedissent. maximum demiq; excidium consecutum est. A qua rapina omneꝫ grecoꝫ puncipes indesolatione troe unanimes fecerunt coniurationes. Cumq; illa frustra sepius repetissent. Sub ducatu agamemnonis cum ĩgenti exercitu post decennium yhonem ceperunt. Et menelao helena restituta est. cum qua ipse tempestate maris circumactus primo inegyptum delatus est. Inde inlacedemonia sunt reuersi. Circuit itaq; .lx. miliaria. in qua pauci habitant. Et circum circa scopuli uidentur cum recentissima aqua scopulozum dracomarie dicte.

nõ. dampidam

8

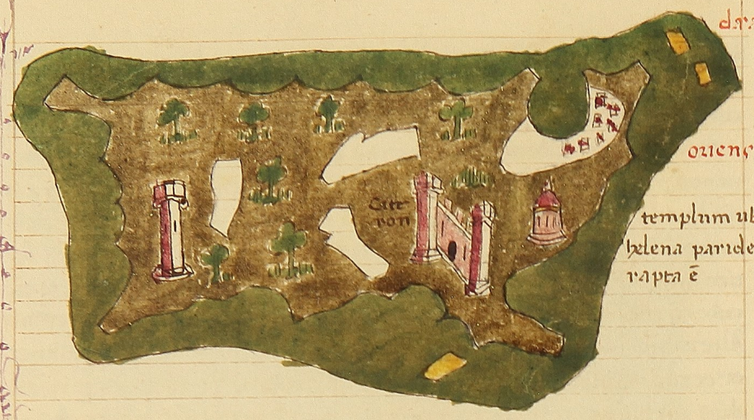

Breuem de hīc spatiū usq; sichilus enumerare possum̄ et. x. mil circuit. in qua opidū olim erat. nūc uō eus ab agrestibus possessa asinis nemo hominū tēa habitat. Teriq; si supra cornū asini agrestis dormies demones nō timebis. epilenticus curabit si decocto frontis sup se tenebit. uel de ungula arsa habet. uel anulus portabit. Etiaz fumigatione de ea facta parturiente liberat. Si de rasura petre capitis. uel maxille febricanti ad bibendū prebes liber erit. Si de sanguine auricule bibes. uel unguentū facies cū sucis serpentarie et oleo rosato. et unge renes ante accessionē quartane sanus remanebis. Soluentur membra cōtracta sicci humoris. et si eus brodo earuz carnium abluent et femine cū brodio asine et cum adipe unguantur. Etiaz incicatricibus valet 7 medullia ossium 7 inneruis. Semel turchi huc uenientes nauis naufragiū ptulit. Hoc audientes cretici cito ad inferos uiaz sibi paraueve. Et iam nauis i tempeste noctis in hanc ruit insula. In qua naute die octaua una in tabulis iam aberis congestis nantes contra chiteriā pervenerunt. Nisi unus illorum qui remanens in scopulo. et pastus radicibus arborum atq; herbarum. circa annum transeuntibus recollectus in columis euasit.

Omnia quamuis hic narranda erunt in libro quē decreta cōposui sin̄ prolixiora hic pp legentiū cōmodū succinte in tribus partibus insulam clare dimidiaz. que est in medio mediterranee maris posita fereq; abomnib' partib' montibus circundata. et undiq; a uentis agitata. De oriente ad occidūz ducenta et xxx. in latitudine xxxv. distare videtur. ad orientē salmon mons qui ad sūlā carpathi prospectat. ad occidūz mons cornicis eleuatur. qui ad mallateum respicit promontorium. Fuit autem a filio nebrot creto creta dicta. uel quia terra hec admodum terre tenacis et albe nomen accepit. Habuit enim centum ciuitates. quarum uestigia ad sexagesimuz accessi numeruz. In qua saturnus sagax et potens. ut dixit filius urani. i. celi et ueste. i. terre erat. et ad dei similitudinem se fecit orare. Ipse et eniz prius erat signauit. et nomen ipsius apposuit. Ignaros aruz colere docuit. et semina agris imponere. atq; colligere ordinauit. Ad sui laudem aram condidit. et sacra instituit. Saturniaq; appellauit. Vestam sororem suam i sacro copulauit cōnubio. et ex ea plures susceptos filios scripsere. quos aiunt omnes deuorasse. ne eum de regno expellerent ut i neneiat. Et iouem seruatum uxorem uxoris fraude clam in deum montem nutriendum misit. et curetis populis cōmendatus. et mantrum montis yde delitum ne ad uagitum audiretur. Cymbala et tympana pulsabant. et ad sonuz apes mella inos eius inferebant. i. nutrices delacte et melle eum nutriebant

Hic tandem cum adoleuisset bellum habuit cum titanis. Inde patre regno expulit. qua seuerus erat et carnem humanam r docuit immolare ac etiam filios proprios. Jupiter igitur exsu gm patris dominus cretensium factus. sororem suam iunonem cōiugem accepit. et glorie auidus in multis locis ad sui nom templa construxere. Licet plures fuerint iupiteres. tamen iste cretensis maior omniuz fuit. qui multa bona et utilia humā ne uite adinuenit. Mortuo uero corpus iuxta opidum t aulacie posuere. quāuis dicatur in celum esse delatū. Ibi ergo prope montem hodie de suo nomine dictum in radicib' ad trionem ptolomeo demonstrante uia antrum manu factū albatumq; paruo ore. xl. inlongitudine et quatuor inlatitudi ne bracchiorum reperimus. cuius in capite sepulchrum iouis maximi suo epitaphio delecto cognouimus. Extra uero in superficie spelunce edificia maxima admodum amplexabant templi. Cum itaq; uersus australem plagam uergimur pro pe mare ad orientem ierapolis cum ingentibus marmorum edificijs est. Archalia cum musaicis edificijs finitis nobilis sima ruinarum. quo in templo grecis sculpebatur litteris Qun da pedem uela caput et intra. Classamospolis magnifica erat ubi promontorium cadistum hodie spatam appropinquatur. de inde chidonia que hodie acinea amenissima habetur. In qua metellus contra cretam ueniens primo in duobus annis igni ferroq; insulam totam posuit. et uindictam fecit de marco an tonio. qui conflictum in mari a tretica rome reportauit ut titus liuius. Ad retimnaz uenio deinde ad candacuz hodie cā dia et metropolis postq; uenetj eam emere. et denuo hanc r edificauere. ad chersonesum uenio olim alta meniarum deide ad olopixopolim hodie bistrinam concurro. in qua fons octo mo lendinorum aperitur et riuera sequendo mare opida in sumita tibus montium reperiuntur quoz in medio sarandapolis r ciuitas olim gigantum erat aqua secta deriuata est. In fine uero insule ad orientem salmon mons appellatur omnium al tissimus uicinorum. Regredior ergo ad occiduum postq; a sal mone monte recedimus. Et per medium insule uergens ad dictum properamus montem. et in sumitate huius lassiti cā pus. xviij in circuitu miliaria. in pascuis fertilissimus habet. Ad austrum autez limpla elongatur planities messarea dicta. In qua circa medium non parua uestigia amplissime urbis gortine olim metropolis apparet. que minois regis principa lior extiterat. et quantum nostra florentia inhabitum mā festatur. cuz arce magnifica et conductu aquarum descendē tium. que totaz deinde rigabat urbem. In qua duo ad plus mi lia columnarum marmorum et ydolorum prostrata enumera ui. Ad trionem aūt in monte p miliare orestenno labirinthus ut aiunt reperiatur. In q minotaurus a dedalo collocat' z p the seū fraude phedre sororis ēodē loco iterēpt' occubuit. Ad occiduū ad. x. mil. mōs famosissim' z altissim' apparet vda. cui' iradicib' gnosia ciuitas olim uidet. In quōq; ergo collib' sine āborib' mōs erigit' iste. quoz ī medio pars sublimior ē. ubi saturn' ut dr tēplū ad sui laudē stabiliuit. z ibidē carnē primo sacrificare īstituit. Sūt z ei de medio usq; sūmuz p totū annū niues. z de gnosia usq; ad apteriapolī. xl. mil. et latitudie uigēti. q̄ ī spatio multa eent enārāda auctoritatib' multoz auctoz. Ad occiduū uō iter ūbrosas valles de xij domib' romanoz cōstitūi tēpore huc uenerūt habitatū. Et de gēte ī gētē diu reno uati arma z cognom antiq; cognoms usq; ī hodiernū die tenuere. et adgrecū tenuere ritū. Et primo gortina latine saturi quīgēti nūero. Vellissimi uespasiā trecēti. ligni subtiles mille secēti. Vlasti papimāi ducēti. Cladi romuli cētuz octuagīta. Scordili agiati octīgēti. Lo lōni colōnēses trigīta. Arculeades ursini centū remāsere. Versus deiq; angulū hui' īsule lencus eleuat mōs. aq̄ flumina hīc īde de scēdūt plura. z īumbrosis ipoz vallib' tot z tanti cupressi pullulant z crescūt q̄ ī credibile foret adnārandū z exeris p uniuersuz tabu le mittitur inanno. Virgilius. Creta iouis magni medio iacet insula ponto. Mos y deus ubi z gentis cunabula nostre.
Centum urbes habitant magnas uberrima regna.

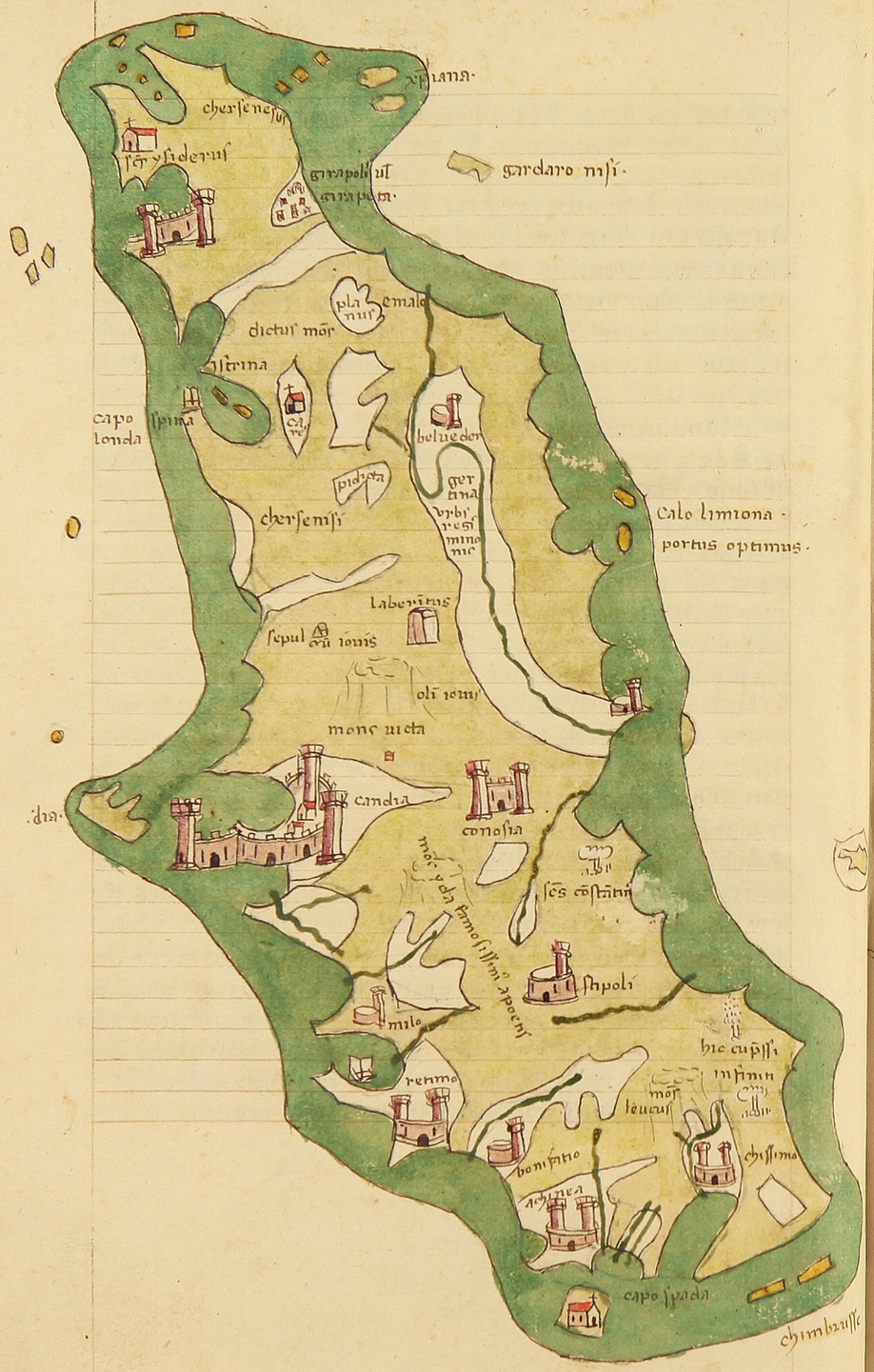

.l. Creta.
Candia.
.13.

Marium decreta · nūt ad īſulaz carpathi uenio · Carpo ēi grece
fructus latine · et pallene dicta a filio tytanis ibi dominātē. Abhac
igitur pallas nom̄ ſortita ē · ex quia īea fuit nutrita cū prius voca
ret minerua dea ſapientie et de cerebro iouis nata · que ī ſimili
tudine uīus dñe armate erat ſculpta. Caput circūcinctū ydrie
et caſſis cū criſta lancea ī dextra 7 ſiniſtra ſcutū criſtallinū cuz
monſtro gorgone. Veſtes triplici colore · Juxta ſe oliua cū noctua
deſuper · Jgie erat armata quia ſapiēs ē armatus uirtutum ·
ſcutū fortitudinis · lancea rectitudinis 7 iuſtitie · galea ſobrietatis
et tēperantie · Jris claritatis 7 prudētie · oliua pietatis 7 pru
dētie · noctua humilitatis 7 occultātie · criſta honoris · fuit 7 ēi
hec patera Japeti · triplicē ueſtē tres uirtutes theoricas · criſtalli
nuz ſplendorē ueritatis · Jmago terribilis timor diuinus · gor
gona imago mortis uel diaboli · criſta honoris · Fuit 7 ēi hec pa
tera Japeti · qui duō habuit filiō ſpimetheū et prometheū maxi
mi īgenij et uehemētis studij · qui de limo terre homīs formaſſe
ſimulachrū dicit. Quo dilecta minerua prometheū duxit in
celū ut ſiquid de celeſtib⁹ uelleт ad ſui opis pfectionē poſſet eli
gere · qui de curſu ſolis unū ex radijs furatus ītra ei⁹ pectus a
nimauit ſimulachrū · Vnde ā īone fulminatus ī cauceſo monte
ligatus · Jecori uulturi prebuit penniter cōzodendū · Jn mōte
uō cauceſo prometheus studēs naturā hominis a principio ītā ē
cōſiderauit · Veniēs ad alā naturā cōprehendit aīaz excelo pro
cedere cui uigorē 7 celeſtis origo furaſſe radiuz ſolis · ī ſua cōſola
tione ad celeſtia dirigēs · Quā uultur ſeu aquila iecur corrodat
nil aliud ē · Quia uiri studentes exteriora inſticūt · et īteri
ora cōſumūt · Fuerūt ergo hic oppida ſeptē · quoz tria hodie ī
ter mōtes habēt · que circuit · lxx · miliaria · Et ad quietez olim
ciuitas extat cū portu triſtomo ſcopuloq ſario · Ad octiduum
ī portu theatro duo erāt oppida īactotiri · ī · puncta · Indehuc
tuecho 7 arcaſſas · Vbi nūc ſcs theodorus denominat · et īcōſpe
ctu cuſſo īſula · Ad trionē uō iuxta mare olim ſanti ciuitas ampli
ata erat · Vbi nō longe quaſi īmedio īſule mōs achimara et

al pallade

oros et sc̄ elye manifestane ubiq. Ad tronē uō planus estat cui
ī capite portus agath̄ aphan̄. ꝯ tota denīq; tēquā bruti habent
qui laborātes ī pice cū lacte substētant. Vnde semel ī sideles in
eaz uenietes. 7 elaz ī nocte p ī sulaz lucratū duz uēt. Carpathi
ergo uiglātes sup eos uirilit biremē ī cēdere. illi uō redeūtes
cēpt cōtristati nimis dimissa preda ī mōtib' plusq; centum fame no.
periere.

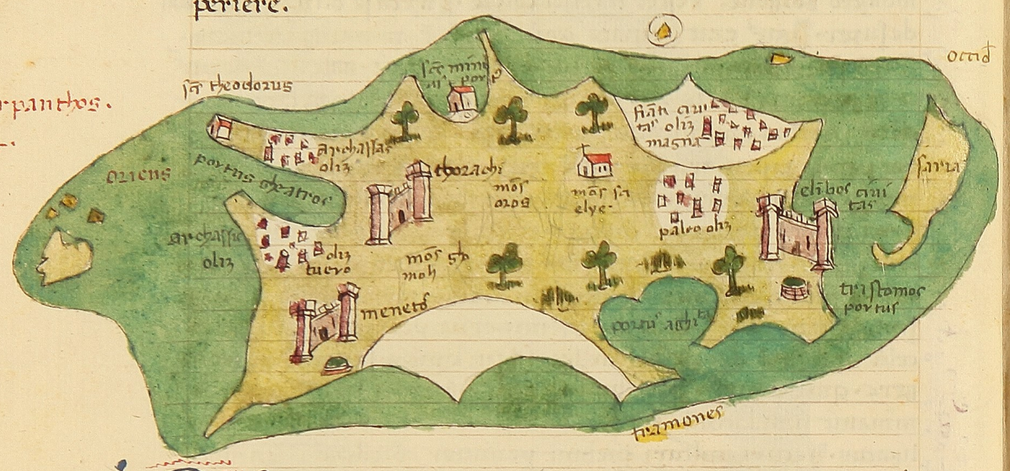

Euenio igit̄ ad antiquissimā rhodianā ciuitatē. q̄ recta
tuluz dn̄oz minoris asie et olim grecia que nūc turchiaē.
et mercatoz peregrinoz q̄ ex omnib' mūdi partib' huc uenien
tiuz. Dicit̄ ergo rhodo grece rosa latine. quia hic ī pfectione ma
gis q̄ in aliis partib' rose habeant̄. Vel dicit̄ rhodi a malo puni
co. quia plena hominuz olim ita erat 7 ad modū scuti ampliabatur a sc̄o stephano usq; ad sc̄m iohānē lepzosoz 7 sc̄m antoniuz
7 sc̄m gallinicuz et ad pmuz redeūdo sc̄m circūdabat. Quo in
circuitu turres ducente erant ut ī cronica habet̄. quaz quelibet cubitoz quīquaginta erigebatur. Quaz ī medio colossum
ydoluz mire magnitudinis cubitoz. lxx. supeminebat. Vbi ue
luz alonge. lxxx. miliaria manifestabat. et cacumina totius

ciuitatis admuz sūmitebat. Que potentissima nimis multi amici
cū egyptijs prelium parauere. Vnde abeis desolata remansit. Aliq;
uolunt ꝙ crebꝛos tēremotus colossuz atq; turres magnia hominuz
cede sunditus perisse. Quoz euersiones opiniones multe 7 diuer
se predicant̄. Ideo nihil audeo 7 rem taz ātiquaz ignozare me n
cōscius affirmare. Sciēm tm̄ tot ee sētentias quot capita. etsi
homines uolūtate potius q; ratione ferre iudiciuz. Reperi eqdez
inquodā greco uolumīe colossuz ydolū eneū altitudine cubitoz
ut supra quod ī medio pectoris speculum amplissimum monstrabat.
et ipsuz respicietes naues abegyptijs egredietes uiderent. Hic i
gitur et p insulaz totaz plus q; mille colossi supra colūnas eminebāt.
Insuper et innumerabiliuz opus columnaz ī signituz capitibus
cerbie et p omnes partes hinc inde cesaris signo reperim'. una
cum urceis cadaueruz moztuoz infinitis. Quoz uestigia usq; 7
hodiermuz phibent testimonium. Nunc etiaz denouo prope sc̄m
antoniuz saluatozemq; in uineaz quadraz quingenta idola omniuz
manieriuz in fouea reperta sunt. Nunc uō ad comparationez
antique ciuitatis modica est. que ad orientē prospectat et in qua
tuoz diuisa remanet. Quaruz prima magister hospitalis sc̄i iohis
resedit. Secunda a fratribus dicti ordinis possessa est. Tertia hospi
tale ipsoz uisitatur. Quarta et ultima amercatozibus una cum
grecis habitata est. que a colosso colocensis scribitur ubiq. Est 7 eiz
amenissima omniuz insularuz maris mediterranei. et c. liii. circuit
miliaria. Que iuxta mare a parte ponentis de puncta trionis usq;
ad austruz plana habetur cuz opidis ruribusq; ibi a parentibus mi
tis. Quoruz olim una erat ciuitas uasilica dicta. que latine impe
ratrix manifestat. et ad nihiluz redacta. Ad austrum uero proster
nata opida diu et rura plura uidentur. ubi polachia. cattania.
et aganea. eminent fulcata rusticoruz et cultiuata satis cum arin
toruz multitudine. Ad orientē uero prope salo murus immaniuz
lapidum quadratoruz per montes ualles q; ut nunc inceptabat
et insulam diuidebat. et sic indicat duoruz dominoz fuisse do
miniuz. Vndum denīq; munitissimuz uidemus in quo sacra her-

culi fuere instituta ceteroꝝ ritu diuersa · quia carnē dyis
sacrificabant · Cumq; non pauca sed magna magnificaq; p
circuitu desolata uidemus liniamenta · faraduz sandim opi
da petimus cum arcangelo rure · deinde rhodum propin
quamus ubi tanta est uiriditas arborum et amenitas lo
corum quod est mirabile ad uidenduz et presertim paradisuz
a florentinis factum · ¶ In medio denicq; insule artamita mōs
cum flumine gadura patescunt · Et alcua rus uirginis ma
tris marie apl apollona habetur miraculis multis · Ad quī
tum miliare prope ciuitatem in monte filermus est opiduz
et domina omniuz gratiaruz sepe usitata adoratur a multis ·
Abhinc igitur leges naualium habuisse uidentur originem ·
Et natus apollonius qui de octo partibus oratonis lauter
tractans · Abeo prisianus extraxit multa et sibi adactauit ·
Tullius denicq; perueniens in hanc urbem · et loquentissimos
phylosophos reperit greciuz · et coram eis atq; populo ora
tionem preclaram recitauit · Quā obrem a rhodianis laudabilez
aquisiuit laudem · ¶ Paulus etiaz apostolus ad colocenses epis
tolam mittit · colocenses enim a colosso rodiani scribuntur ubiq
Quibus et si pluuie sint semel in die sol apparet · et ita octor
annoruz experientiam una cum uarro comprobauit ·

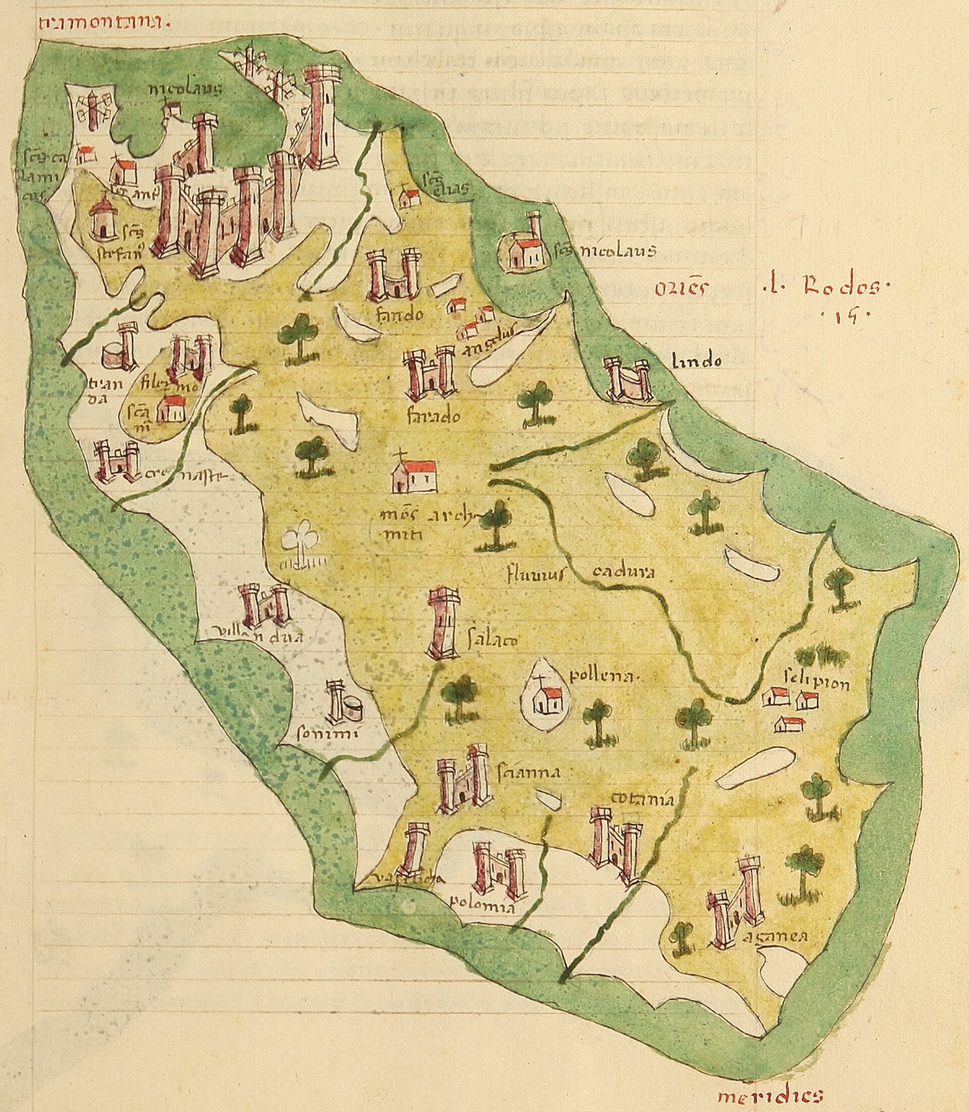

Erat saturni tempore hec insula simie dicta a simem ibi dominante · uel a simane grece latine propinqua · quia inter minozem asiam appropinquatur · et comertium cum uicinis habens uitaz cum laborem trahebant · Sed postea a ioue maximo prometheus iapiti filius in hanc ui missus habitantibus multe demostrauit ad uitam conseruandam humanam · Qui ingenio hominem exluto finxit · Quod audiens ipse in simiam eum constituit et ibi uitam finiuit · Colentes itaq; hanc hodie astuti nimis suis cambis inter ciuitates turcoruz rhodiozumq; uictum studose frequentant · Ad meridiem demiq; scopuli adherent quibus crebre naues uela deponunt · Castellum igitur prope mare munitissimuz est · et in montibus r aliud desolatum que · xxx · circuit miliaria · Trino optimo it facas et saxa eghe abalto capriçant ·

· l. Simie ·
· 16 ·

Longe nō nimis abista supradicta caristos olim nunc chalchis uidetur insula · Inqua tytani regnauere et īcolas briareo filio instituisse diuina · et pauci oīb; incoluere tēporib' · qa arida nimis et infructuosa remanet · Ideo mortales nō edificia ponere curauerunt · in ea igit' ficus habent' quoz tanta redundat copia · q; naues circuz nauigātes loca fecundāt · Ad oñētem uō portus amplatur · cui' īsumitate opiduz uetustū munitūq; ualde uidet'. Ybi nicolaus scūs exitimere fatigat' residēs gentib' illis uiaz rectitudinis demōstrauit · Quoz p̄cibus adeo gratiā cōsecutus ē q; se cures et ad fodienduz ferramēta cōtinue laborando īipsis aridis lapidosisq; mōtib' nō minuerētur · A quo tēpore usq; in hodiernuz ille sa seruāt' · Que ad dotes filiab' cōputāt' cariotes · Ea p̄ ecclesiaz ad laudez ip̄ius dignissimaz auri argentiq; cōstituere · Quaz corde ⁊ animo gubernare laborāt ·

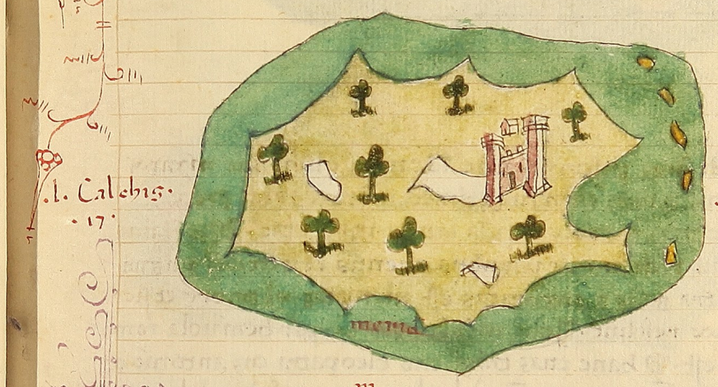

m

Onstrauim' de calchi · nūc ad diluphanos olim hodie piscopia transituz parabo · diluphanos ēi grece latine omnib' apparentibus inēpretat' · piscopia grece abepi q; ē sup̄ et scopōs speculat' · quasi sup̄ speculatrix · quia īmontib' ualde eleuata ē · et alonge cernit' nimis · De oriente ad occiduuz elongatur · et · xxxv · circuit miliaria · Ad oriētē frondifluus eleuat' mons · cuius in

in radicibus duo extant ſepulc· quoꝝ unus aſchina appellat· ad
Ad trionem uō opidum ſc̄i ſtephani in quo portus et planus ma
niſeſtatur· Ad occiduum ſycchabarola erigitur egeſtate plenus ꝛ
In medio quoq; alia duo oppida male habitant· Quib⁹ potius
eghe uagant· q; homines loca ualeant cuſtodire.

.l. piſcopia. .18.

Oſtendi ſitum piſcopie· nūc adcariam olim· nūc nixaros
indicare ualeam cum ſuo ethneo mōte· Caridi grece.
latine· nūc nixos grece inſula latine interpretat· Hinc ſtami
nius conſul rediens de partibus orientis et actedes pugna
turus contra gallos auguratus eſt uictoriam obtenere et ſic
factum in luce reſolut· Itaq; inſula hec ſemper benuola roma
nis habita eſt· P hanc etiam tranſiens cleopatra cum antonio et
nolentes ciues preceptis ipor obedire totam inſulam deleuere
Que xviij circuit miliaria et quinq; uidetur opida· Quoꝝ duo
principaliores mandrachi et paleo caſtra apparent· Epandendri
michea· et argos ſunt incircuitu· Circa medium mons erigitur
altiſſimus· qui in ſummitate p ſubterraneos meatus ſulphureus
ignis die ac nocte eructat inaltum· ut in inſula ſtrongili apud li
paros habet· In deſcenſu uō montis ad lactum lapidis fons ꝛ

calidiſſimus emanat in imum· Et in plano circa lacum profundiſ
mum obſcurumq; aque deſcendunt· Ubiq; colentes quantitatē ma
xima ſulphuris mercatorib⁹ preparant· Et quia in tantū uiget in
tenſitas caloris de medio uſq; uerticem nullus eſt ausus ſine ſotula
ribus accedere ligneis· Et etiam hic tanta fecūditas ſicum q; in
anno naues honerant parue· Ad trionē in pede montis contigua
maris ſpelunca cōſiſtit ad quam circūſtantes doloribus oppreſſi acce
dunt· Et diu morati in patriam incolumes reuertunt· Et quia cōca
ua ut preſumitur· hec inſula habet ſepius tot et tanti terremotus
ubiq; ſignunt q; forenſes ob hoc p territi locum cito maledicentes
derelinquunt et procul accedere gaudet· Colentes uō tale ſtermi
nium pro nihilo reputant

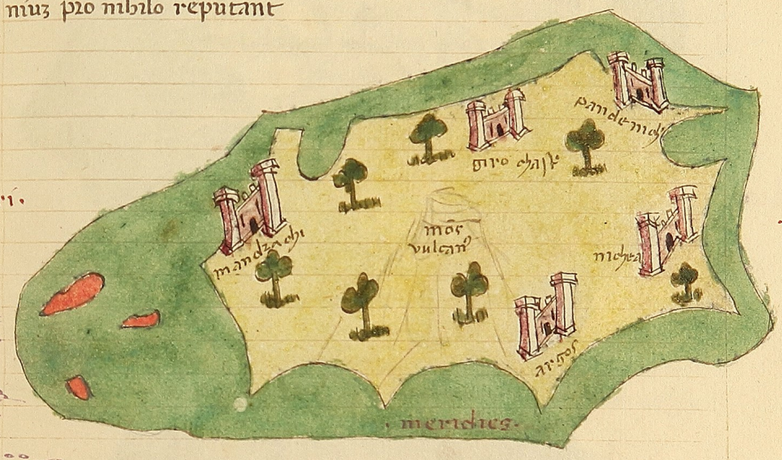

.l. niſari. .19.

orientis.

Nunc ad aſtimphaleam olim· hodie ſtanphaleā meum p parabo
carſum· Et ut ait primus aſtimphalea libere ciuitatis circui
tus octuaginta nouem milia paſſuū· et in ſup ouidius hic anaſem ſibi
iungit et aſtimphalea regna· promiſſis anaſem regna et ſtimphalea
bello cinctaq; piſcoſis aſtimphalea uadis· In medio aūt et tenuiſſima
ē· et in extremis ampla· in quib⁹ plurima caſtra deſolata uident·
Ad trionez uathi opidum· ad meridiē octidumq; ciuitas apparet

15

ſtimphalea dicta· Sūt ēt pīſulam antiquitatēs ꝟ multoꝝ opidoꝝ
et hīc īnde p circuitū portus optimi cōcludunt. Et deſolati iam
diu apiratis ſine apparatu uſq; in hodiernū pandūtur ubiq;. Tem
pore igit mozboſani turchi peruenta magna claſſe· Iſtas īſulas
ītotuz deleuere pirrate· Iſtē uſq; īhodiernuz relicta aculturibus.
ſolus nobilis ille uenetus Iohannes quirinus ſuis uiribus eam ce
pit tempore cōcilij conſtantie reſtaurare.

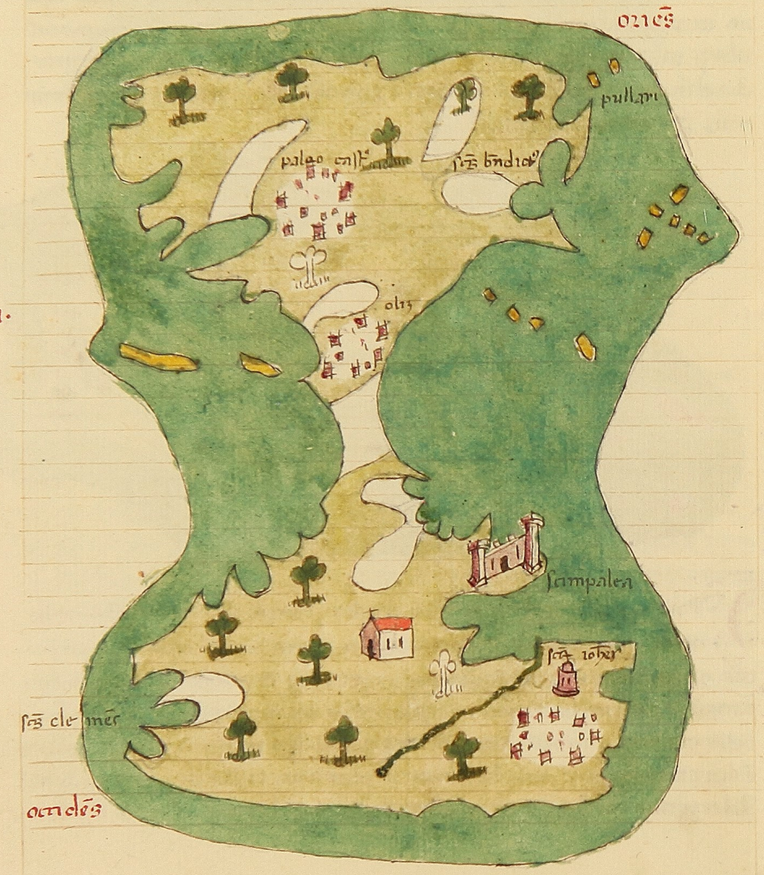

.l. ſtimphalea.
.20

Iſtāt ueteres et maxime plinī q; hec īſula egaſa dicebat.
deīde ſiletera a ſilete ubi dm dmante. Poſtea caliſta abonita
te humoris tre. Deīq; therasia ānq; emerſiſſet dicebat. Sz poſtq;
circa mediū emēſit ꝛ iaz elapſis tēporib; uſq; īhodiernū ſātelini no
minauere. Que fertilis ꝛ populata nimis exiſtimabat. et pp
ulgāni cōbuſtioz, medietas īpoſundū maris ē ſubmēſa. cuius
particulā ad modū lune excuſtā uidem. et therasia hodie nūcupat.
et ſic īnt unā aliāq; partē magnū chaos remāſit aquaz. īq; tā
ta profūditas demōſtrat q; nullo mō illuſtris dux iacobus haz
īſulaz īmille paſſibus fundū attīgere potuit. Et funē nimis pō
derātē totaliē inabiſſū dimiſere. Que circuit. xl. mil. et ad mo
dū lune cōnute diſtēdit. Vbi aparte pēntis iuxta mare magni
fica āphabat ciuitas. Coloni uō dimiſſa ruina īmōte ſuptuo opi
duz edificauere munitū· Cūq; ibi cū quadā ianuēſiuz naui phul
puz ſexaginta cubitoz īcircuitu uiderem. et ſua amplantes
brachia· et iter ad nos appetētē cito hoc cernētes nauē reliquim
oms· et perterriti prope ripas ſpeculam abalto· donec cito uelū
uento prebem cū ſalute. Quinq; aūt ghalee uenetoz meis die
bus debaruto reuertētes īloco ſūt ſubmerſe iſto· quoz quidē
naufragiū oms euaſere homines. Reperi ēt ut ait tituſliuius q;
ad hāc īſulā oppugnādā triū iunctaz claſſiū naues romanoz
rhodioz ꝛ attali regis puenere· omsq; tormtis ꝛ machinis ſtru
ſte ad urbis excidia p bebāt· Sz multis oppſſioib; ac machina
toīb; oppſſi a romanis ciuitas hec īruinā ꝛ deſpdatiōz poſtmē

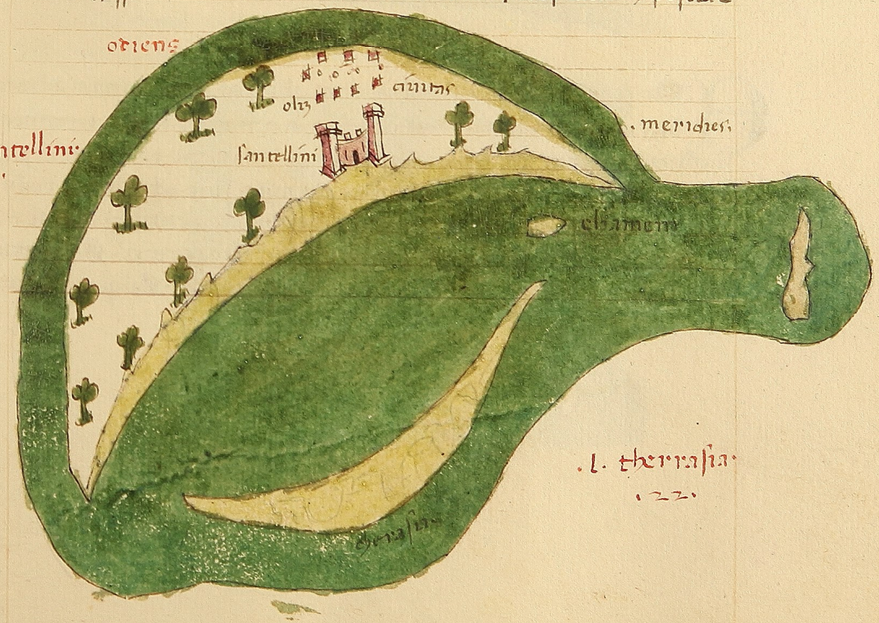

.l. ſantellini.
.21.

.l. therasia.
.22.

Dum sic cernim⁹ uersus sicandrus ire arripim⁹. Et dicit sicandros⁹ a multitudine ficuz ibi olim fructificatiuz. Sica enim grece latine ficus interpretatur. Que motuosa nimis a uetusto tempore usq; nūc inculta remansit. tum pp turchoz 7 pirratarū insidias. tum pp ignauiā rusticoz coadherētiuz et portus incōmoditatē. in qua aselli forte p īsulaz relicti usq; nūc errantes p asperas ripas magno hīc inde capiunē labore. Voluit igr q; in hoc loco meleus quidā mr strenuus tpe troianoz ad exercitum greco⁹ t duab⁹ accessit naub⁹. Qui adherēs insule deli alonge oraculuz adorauit 7 p sequēs sui iter tempestate facta necatus est. Et sic uidua te mulieres ex tūc opidū in exterminiuz declinauit Que cū īlongissima p seueraret etate insolitudine paucoz castelluz runcq; 7 īsine ad nihiluz peruenere.

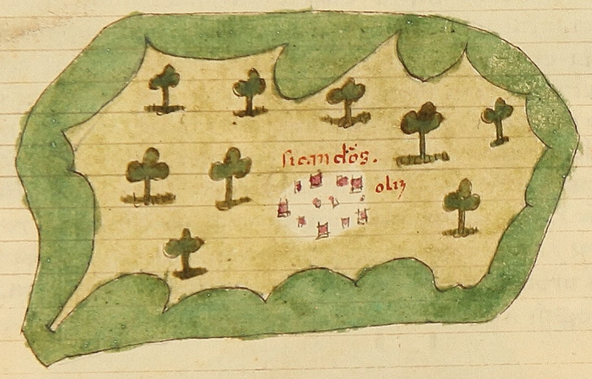

l. Sicandros
23.

Est sequēs īsula policandros dicta ab herba sic nominata ad morbuz caducū optima. Vel dicit apoli ciuitas et andros homines t ciuitas hominuz uel uiroz. Constat igr a nomine eā habitatā fuisse. cū tam seculis multis a domibus menūsq; sint ad nihiluz redacta. Nec. xx circuit mit. modicis arboribus uirentib⁹q; herbis t Euenit aūt q; cū quidaz heremita diu hic deo seruiēs. Et tangu sta spelūca sedēs infideles eaz igne suffocauerūt. Unq; recessuz

eape uellent uox audita est hominē innocentē et in propitiū ne? causis. Ibis nō impune transire nō licet. Cumq; hoc explī caret ens int culpabiles ruit et sternit improbos. Residuuz nō ad patriā remeare dimisit qui deuote miraculuz narrātes ad fidē xpi deuenere.

no. de q̄dā ecclesia

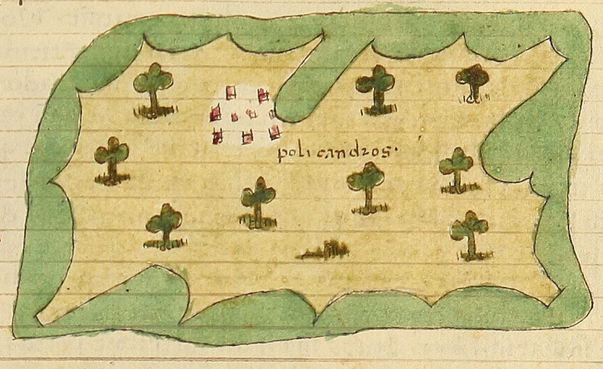

l. policandros.
24.

Terūt q; hec īsula polimio nunq; fuit habitata. sz cū sit talīq; nemorosa loco 7 forme casaz patefacte hoīes habitasse inea manifestat. Sz qd eo loco uetustuz fuerit. abhominib⁹ hoc tempore ignorat. Verū q; una biremis turchoz dū hāc appeteret et ad capiēdū egas accederēt. Eolus boreā emissus abantro cito ratē īsaxa latentia torquet. et inimuz miserabile usu demissa ē. Unq; hoc soci paperent 7 īlongā exclamationē erūperēt in xx. diez spatio oīs aīaz ~~mah~~ mahumeto tradidere. Circuit mit. xv uij. in qua falcones quolibet anno pullos nutriunt suos.

l. polimio.

17

Legimus eq̃dē mi Jordane p̄ multis grecoꝝ ānalibus nom̄ huius
insule discordare. Et p̄mo aristoles mellidam dicit. de q̃ nomīe
plinius ababundāta mellis īmōtib⁹ cauernosis cōcordat. Gorgias
sephiram a uento illo q̃ ineodem regnat loco. Calimachus mi
malida. a dīa sic dicta. Eraclides simphim asibilo. q̃a aque dece
dentes ⁊ cadentes sonitus tanq̃ sibilus emittūt. Nodie uō
milos q̃ latine molendinū sonat. quia pom̄s cōtritas ullas
lapides molendini īueniunt. et fere inalijs et ideo milos
merito dicta. q̃ inegeo terminat. et cōtra malleū promonto
riuz eleuat altissima. sardus hic inuenit lapis sepe q̃ desub
tus niger īmedio candidus ⁊ desup rubeus manifestatur. ⁊
castū furētem reddit. Huc rex athenaz ministeus demophō
tis frat ⁊ theseꝰ debello troiano reuertēs applicuit marisq̃
procellis īnausea lacessitus occubuit. Cui usq̃ īhodiernum
dīe honorabilez sepulcrū epitaphio sculpto cernit. Circuit
hec miliaria. lxxx. Cuius īmodio adtrionē portus nobilissi
mus aperit. aquaz medicinaliū sulphuris existentiuz incircui
tu. inq̃ turris et planus apparet domib⁹ aliquib⁹. Ibea uō parte
q̃ ē īter orietē ⁊ trionē cuiꝰtas eleuat munitissima. Inqua e
uenit mancipij capto tēpore postq̃ in caues hīc inde īlaborib⁹
accedentes castellū dicte inuaserunt ⁊ dīa loci occiderūt. Hoc
aūt cū paterēt circūstantes. armis uiribusq̃ totis elapsis
diebꝰ inexpugnabilez uicerūt castruz. et mancipia ad tā
tara descenderūt. Gibales ⁊ ēi ut reperi adorabat. q̃ stul
ta incurru p̄ciosis lapidib⁹ ornata cuz corona turriuz et
galli sequētes et leones curruz trahebāt que clauē īmanu
gestabat. Hanc cybeles terra dicit incurru quia terra inae
re pendet. inrotis quia mūdus rotat et uolubilis ē. leōi
bus ut ostendatur materna pietas. oīs ēi feritas materne
subiicitur affectiōi. lapidib⁹ p̄ciosis ueshta quia terra est
mat oīuz lapiduz metallorūq̃. Galli quia erūt sacerdotes
castrati erant qui ⁊ corybantes de dicebant. Turrib⁹ corōa
ta quia tēra sūt ciuitates ⁊ castra. Clana q̃a uerno tēpore

terra aperitur. et inbeme claditur. Ad occidua opidū erat
pollona. quo corā scopuli insuleq̃ inculte apparent multe et
hinc inde sparse per totuz.

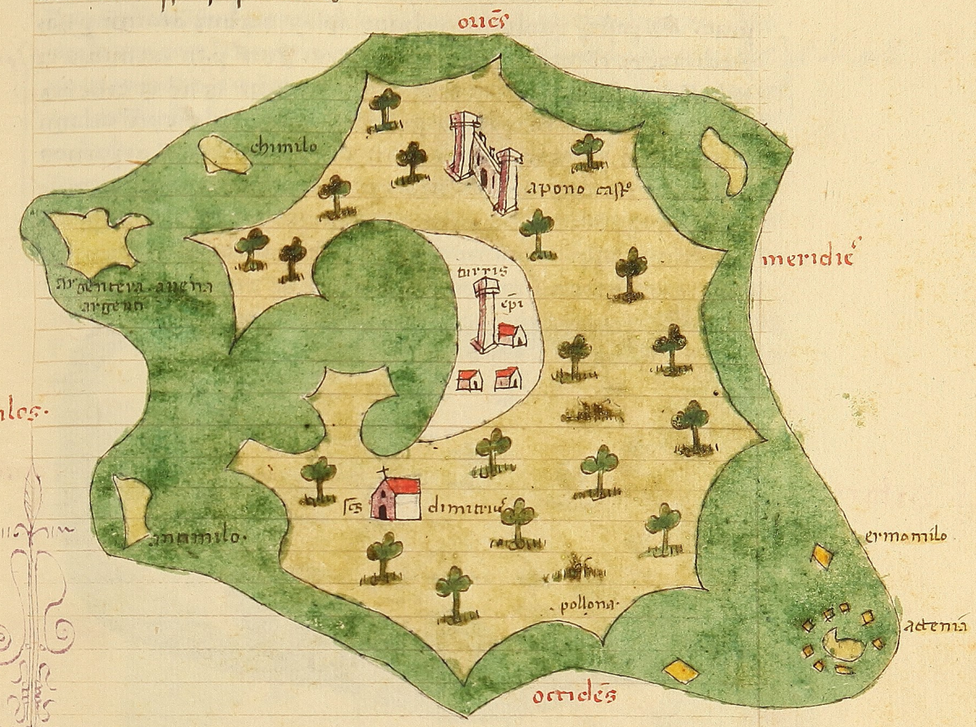

Stendi demilo nūc ad insulā siphani accedamus. Siphanos grece surbo latine. Cumq̃ p eaz accesseris mōtes et arēdam calabris uiuz. et abeghis comitata. xl. circuit mil. Ad occidentē uō īmonte prope parragiam ciuitas ē denomine insule dicta. Ad occiduuz aūt schinosi locus aperit ⁊ sinus. Et ad meridiē pozt ⁊ cōcludit olim cū urbe deruta que nūc plati callo nominat. et in cōspectū sepulcū christiani dictū uide-

mus. In medio uō turris erigit exambeles dicta. aqua fons
usq; emanat mare. ī quo ortus oīuz uiresat pomoz. Pan et
ys deus nature colebat. utī sublimiori loco statua deleta demō
strat. Sz postq; paulus et reliqui aplōz uerbuz diuinū p has
predicauere cōtradas oīa idola ruere. Igit pan cornutus et
rubicundus superiorē partem mūdi indicat ignē et etherez
cū radijs denotam. pectus stellatus stelle celi. Septē calami
noze. septē planete femora arbores et herbe. pedes caprinos
animalia demōstrabant. Habitant deniq; hic pauci et mise
rabiles. quoz numerus pars maxima sūt mulieres. que p defe
ctuz uiroz usq; ad senium uitā ui castaz deducūt. et q; uis lin
guaz ignoret latinā tamen catholicā fidē nō amittunt.

pan

.l. Sifari.
.27.

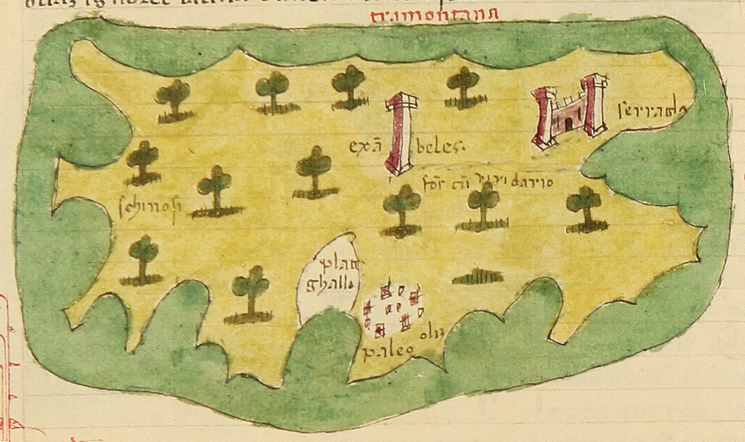

Resumo serfinum que imontibus tota .xl. circuit miliaria.
Et dicitur aserfi grece herba q̄ ad dolorē renuz saluti fera
hic inuenit. Vel dicit aserfino conditore a q̄ assumpsit nomen.
Cumq; ad meridiē uergis portus corz scopulo quodaz p.ndit
ultro et cito inlatuz iuxt planū opiduz eleuat. Quod usq; in hodi
ernū asepbino conditore ātiquū seruat nom. Vbiq; circū et
p abrupta mariuz egres innumerabiles uagari cernunt. carnes

quaz assate a sole diu in cibū acolomis sūmunt laute. In qua apol
lo celebratur in puerili forma et q̄n in senili. In capite tripodā au
reaz in manu pharetra 7 sagicta cū arcu. ī altera cythara tenebat.
In pectis mōstrū serpētinū trib capitib. s. canino. lupino. 7 leoī
no. Iuxta erat laurus cū corno uolitante. Apollo sol inp̄etat. Pan
puer in mane. uir ī meridie. senex ī sero q̄a pallet. Arcus 7 sagicta
q̄a radijs adno mittit. Cythara quia mollificat sono totius celestis
melodie. tripoda p tria beneficia. splendorē calorē uigorē. quem
ī canendi inuētis operat. Mōstrū triuz capitum. Lepus canis blan
dientis tēpus futurū. q̄a sēp per spetiē futuroz hominū blanditur.
Lupus tēp̄ preteritū. q̄ moris ē lupi. capit 7 fugit. leo tēpus pre
sens q̄ stat 7 fugere nō dignat. laurus quia uirgo in estate du
rat. Nunc ergo p̄z quid sit in hac insula nisi calamitas certa
ē. cū tēpus 7 uita tāq; ad brutale p̄ secūtur modū. Et q̄ plus estate
die ac nocte magno tremore ne in manus p uenīant ifidelium tre
muli anno fatigant consumere suos.

.l. Serfinos.
.28.

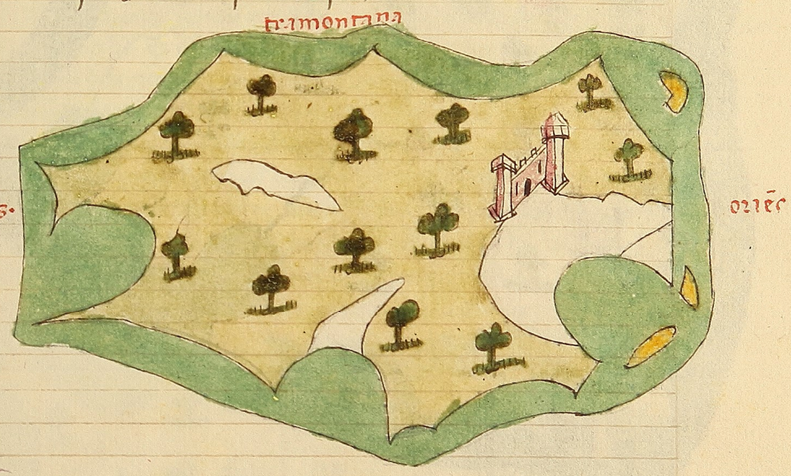

Est etiā post supza dictā thermia nuncupata īsula q̄ dicitur
a thermo grece latine tepidū 7 montuosa ualde 7 .xl. circuit

miliaria. Ad orientē nō ſ̄a olim cernit ubi planus extat. quo in capite ciuitas thermia erigit. quā turchi iam ibi manentiſ prodito re in nocte captis ciuib' deſolauere. Et nūc populata ē. Ad occidūm aūt in eccleſia ſ̄a luce optim portus ciuitas olim erat edificiis ꝛ adornata. In mōte nō quaſi ī medio inſule turris erigit aqua riuulus aquaꝫ rigat uſq; ſaluꝫ domeſticus. et ibi apocreos planus naſcit. Et ad meridiē ſinus ꝫ plan' piſcopie manifeſtat. Et planus inferi prope terminat. In numo nō blando. ſirico carnib'q; bene habe tur. In qua ſemel prope ciuitatē ī portu turchi forte p̄noctauerunt. et due in tempeſte noctis eiuſdē galeaꝫ cretē ſiuꝫ adſūt. quo mane facto. xp̄iani audacter in irruētes in eos ad inferos oēs mādauere.

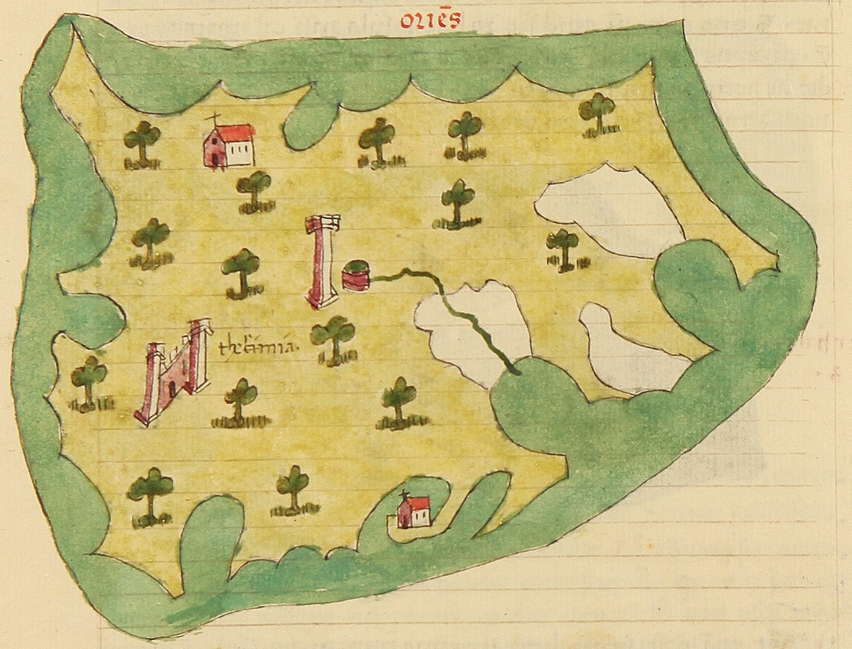

.l. thermia

Nunc ad creaꝫ transeo a ceo tit̄ano et t̄re filio nominata. q cum extranee ferocitatis ſuperbieq; exiſteret. Ipſe cū fratrib' ſuis una cretia ioue inſurrexerūt. Cuꝫ p̄luꝫ tp̄e multo inuicem fuiſſet tādē a dicto ioue extra inſulā cretē ſūt expulſi. et inhīc inde facultatibus diminuti. Ea ꝑ iſte ceus maior ſuoꝝ fratrū adhanc deuenit ſ̄ulaꝫ in qua latonaꝫ atq; aſteriem uirgines pulcherrimas genuit dequibus multa dicenda dimicto. que montuoſa. l. circuit miliar Ad occiduuꝫ portus extat et inter ipſū caſtellūq; plan' habet. Inq; ſiluestria p̄uagantes et opiduꝫ uulide antiquuꝫ retinentē olim erat ritꝫ. ut qui ſenio confectus ꝛ aut infirmatus uitaꝫ ueneno finiret. mos eius maximis laudibus extollebatur. Cumq; ſextus pompeius aſiam petens huc actus tēpeſtatib' applicaret. audiretq; matronā quādaꝫ etate ꝫ uirtutib' uenerandā ad eā acceſſit ꝫ diutius illā ut uenenū nō acciperet exorabat. Illa aūt lectulo cubās agnatū ciuꝫ hīs ſic uerbis pompeio alloqt̄. Quīquꝫ ꝫ nonageſimū annū ago. et ſēp̄ fortuna multū m̄ oſtēdit iterē ꝫ gremiū m̄ felicē apuit. Et ut ſepe fit flatu quodā ſubito mutate fortune calamitoſuꝫ uite mee exitus ꝫ poſſe facilē experiri. Igit̄ cū leta uita ſit ilarior mors erit. ꝫ no ꝛ et aboīb' hīc tiaꝫ accipies diſq; uocatis cōſtanter ebibit. et ita ſp̄s ecartere euolauit. Hoc etiā fōs īuenit cui aque potu faciūt boues hebetes ſenſu ꝫ poſtq; addiꝛeſtioēz uenerit mēs ad p̄ſtinā reducit ſanitatē. Et q̄ prope hanc ad occiduū uersus ~~tera~~ tenaron peghaſe umq; ſinū atq; mirteū mare multi adiacēt ſcopuli inſuleq; īculte Ideo nōia aliquaꝫ hic ponā ſine narratiōe aliq̄. ſira. uel ſidra. matroniſo. albera. chitiſos deq̄ proculus poeta fuit. Qui cū ſamiā adamaret gregam multa carmīa ad laudē ſui nōis compilauit

.l. cea.

Constat hanc insulaz andros multis nōib⁹ pronūciarī ut
ophi dicūt. Et primo mursius cauru. Calimachus antā
dron. alij lagiā. nonagriā. idrussaz afontib⁹ multis. Et plin⁹
pagrim nominat. Andros aūt dicta ē a filio annei regis. Hec
nobilis 7 pulchra satis 7 aquaz copiossissima apparet humāc
nature oīa producēte. Jn mōtib⁹ tota 7 lxxx. circuit mil. et
ciuitas ad orientē sine portu hītat. Ad occidnū uō parua īsu
la cū antiquo opido apparet. ad quā p ponte lapideū amplis
edificijs accedebāt. Jn mare prope litus turris cernitur īqua
circūastantes īnocte residebant ut apiratis salui fierēt. Dici
tur ēi filias annei regis ausugisse deqbus p oridinz sic singit.
Bachuz eisdē propetatē atribuisse. ut quid quid tangerēt īse
getē uinū oleūqz trāsformaret. Quo p agamemnonē cognito
cogit eas ut pascerent exercitū. quē ad troiā cōducebat. Ille
aūt fugientes frēm in manib⁹ agamēnois elegit eas tradere.
Agamēnon duz uincula parabat tollēs brachia celo alibero pze
poposcerūt auxiliuz īcolūbas ūse sūt. rei ueritas sic ē. q filie
annei regis inemendis agris magnā habuerūt solertia. a deo
ut īmagna copia de oīb⁹ abundabāt diuites facte sūt. Quare
cōpta p agamemnonē in exercitu suo oīa astulit eisdē. et sic de
diuitib⁹ facte pauperes. ad questū uelut colūbe luxuriose ad pu
blicū luchrū uiuendi dee ueneris deuenerūt. Quid igit fiūt
inhac īsula actū uestigia manifestāt. cū nil aliud inuenīt nisi
magna ac magnifica sculpta p totū. Jnsup 7 deū mercuriuz fuisse
uidet alatus uirgā in manib⁹ circūseptaz serpentib⁹ habēs. Gale
rū in capite et gallus coīā eo. Caput caminuz. Alatus qa stella mer
curij citissime facit cursū suū. Sōniferā uirgā quia p dulcedinez
uerboz homo sapit. Caminū caput quia ēloquētia latrando. i. lo
quēdo attrahit hoīes. Jn capite galerū cū gallo. quia mercator
sollicitus ē hinc inde cuz mercātijs et mutat propositū ad suā cō
formitatē. De hīc ēt ille terētius poeta comicus cartaginēsis i
fabulā suā incepit. qui horuz descripsit mores uiuentūq senū
q. Et andriaz primaz suā comediaz intitulauit. Qui pamphi

lam primo debīc glīteriuz hīc discessisse ponit. Deniqz Crito hō
senex athenas accedēs pacē 7 gaudiuz cōclusionis fabule adattauit.
Nūc tam hec regio p crebras turboz ī sidias ad īimū est reducta
q̄uis ad cōparationē aliaruz hec melius habetur.

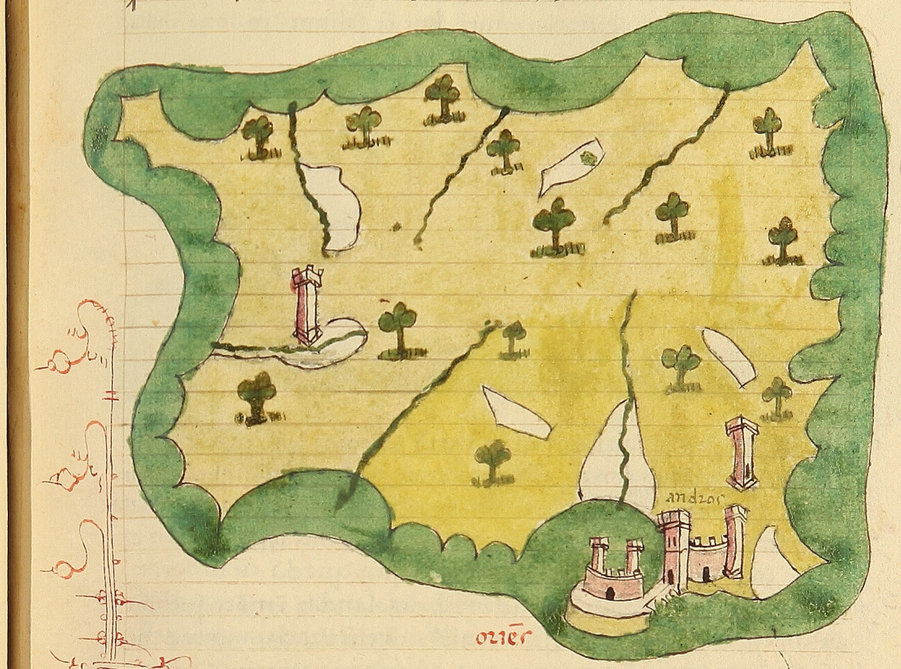

l. Andros
· 31 ·

Inter chion 7 andruz scopulus eminēs caloierus dictus rupi
bus rapacissimis solus ē. Vnde calos grece latine bonus. Et gheru⁹
senex. i. bon⁹ senex. Jnde caloierus intpretatē p antiphrasim qi mal
de malus. et anauigantib⁹ minacissim⁹ oīb⁹ inuenīt tribz. Jgitur hīc
naues transeūtes sepe nocte submergūt in eo. Jn q̄ meis itaq dieb⁹
una canuensiuz nauis de pera descendēs inhīc periit scopulū. Ea
p naute transeūtes anatematizare sepe cōualescūt. Et digito procul
indicantes cito uelū uertūt in altuz. Cumqz semel turchoruz

ratis ibi mergeret ad salutē in scopulis hominuz euentū est. Ter
tia uō die xp̄ianoz puppis coz̄ affuit eis. Que misericordia mota
oms illos seminuos euasit in altuz. Qui post cibū cōualescentes i
xp̄ianos irruere. Et nauigantes in patria xp̄ianos tante euasionis
causas ad cōtinuaz posuere saruitutē. Hic ēt falcones in anno pullos
nutriunt inmeabiles ripas.

.l. Caloneros.
.32.

ARistoteles ꝑ aquaz abūdantiā idrusaz hāc notat. q la
tine aquatica sonat. Demostenes 7 eschinus sussaz dicut.
Hodie uō tino dicta ē. ꝑ suā rotūditatē admodū tini deriuata
et cōtigua andro. ꝙl. circuit miliaria. Quo ī spatio duo eri
gunt scopuli. in qua olim mulier uenefica quedā cū uideret
semel hostes appropīquātes ad urbē desolandaz ī mōte sublimi
ori ascēsa ē. Et nuda sparsis crinib' ad celū brachia extēdens
nō diu ī cantationē expleuerat q. africus repentinus uētus
cōtra illos insurgēs classem inimiz euertit. 7 sic p̄ insulā pars
illoz euasit maxima que potita licoz̄ib' incantationū 7 carminuz
insensati remanserūt. quo ī loco ad seruitedum seruitutē sūt re
dacti. et canes effecti diutes tēpore alexandri claruere. Post
tea aromanis ines̄terminuz deuenerūt. Euenit aūt nō diu na
uem aboccidente honerata equoz̄ huc attigisse magna maris tē
pestate que ī ruina oīuz animantiuz euasione euersa ē. 7 p̄ insu
laz fetantes in maximū deuenerūt numeruz. In qua circa me

diuz castruz in mōte cū plano habet fertili. Adorientē demqz
turris scī nicholai in mari elenat. Et in mōte ad occidua altera
erigit munitissima. Ad trionē uō uallis amena aperit. Et ad
meridiē olim opiduz colebatur.

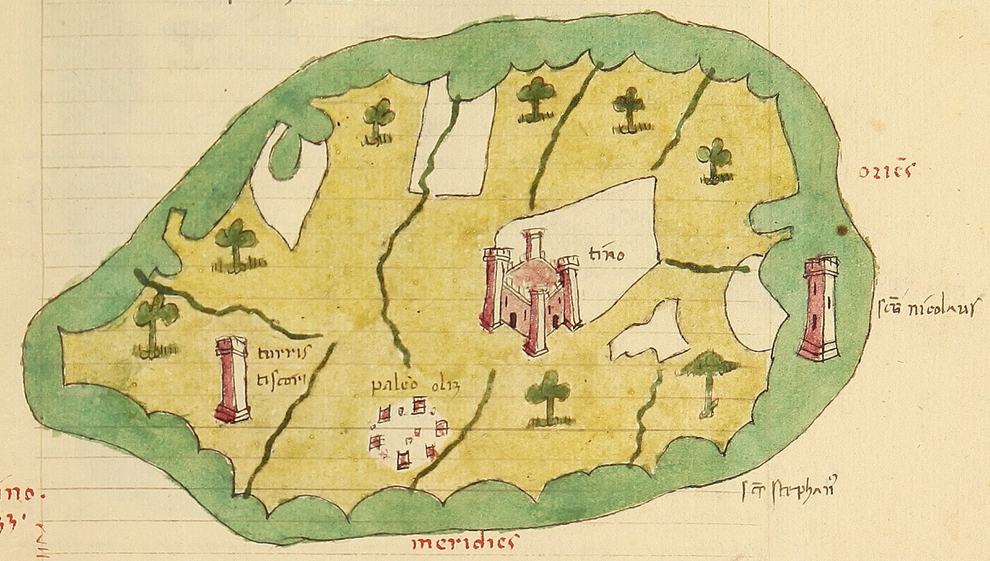

.l. tino.
.33.

Postq̄ dixi de tino ad michonos accedam' olim a rege dicta ul'
micos grece longitudo latine ul' paululū. quia ī loco paruo
habet. fuit olim igit et splendida nimis. ut p̄ edificia testatur.
qa delo propīqua 7 peregrini ut possent pluries ī anno idolū uī
sitare hic habitaculuz appetebāt. Cumq̄ semel turchi p̄ insulam
ruerent. Caloierū uirū dei adorantē in quadaz inuenire spelon
cha. Et diuz strepitū facerēt ut ipm caperent spelunca ruit in
imuz. in q̄ oms p̄ter caloierū periere. Hec 7 ei una ex cladibus
dicta 7 negreo mari sita. xxx. circuit miliaria. Que cū portu 7
molo antiquissimo ad meridiē stephan'. georgius. 7 olbesq̄ scā ha
bent. Et scā anna ad quietez manifestat cū pandermo portu. que

arida: tota cū egris multis comprobatur. Virgilius errante
michoe celsa graroq; reūnxit.

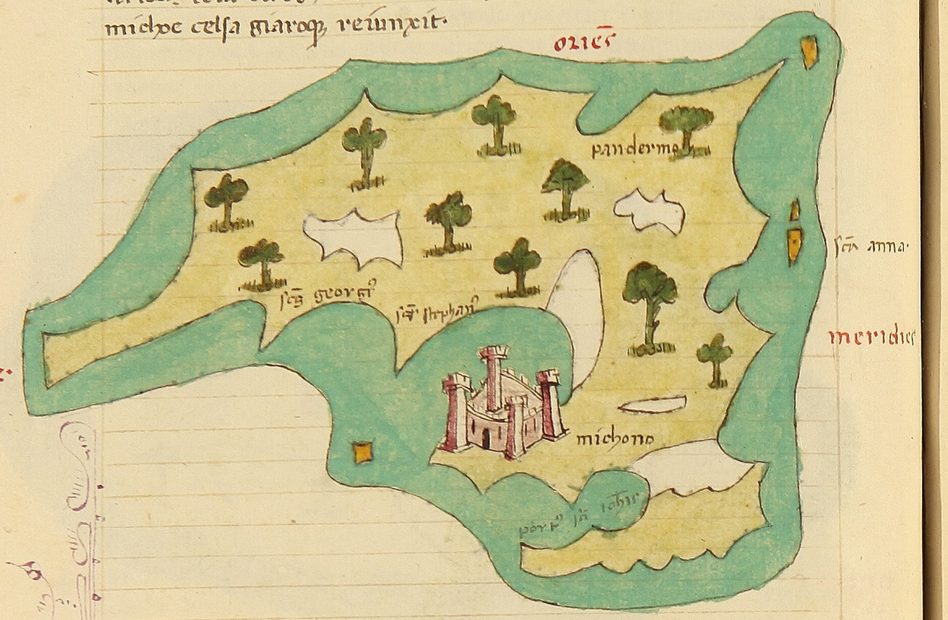

.l. michole.
.37.

REstat nūc insulaz indicare deli dequa sepe inē auctores habeē
mētio. et famosissima i medio cicladuz explendebat. quā olī
mobilē uetustas asserit, multis modis uocata fuit. Delos. Asteria.
Cozona. midia. lagia. cineto. pirpile. et nūc sdiles dicta ē. Deq̄
poete talia fixere. Jouē latonaz cei tūtamis filiā iuuasse. Junonē
cū greco grauidā cognouisset adeā p̄sequēdā phitonē misisse. quo
p̄sequēte ipa cūctis regionib' fugabat. Landē a sozore asteria iā
īmsula trāsmutata se litoribus applicāte edidit. Qui statī occiso phi-
tone ultus ē matris iniurias. Asserūt matri parturiēti dianā
et apollinē p̄buisse officiuz obstetricis. unde ergo dianā uirgiez
fingūt sub lucine noīe eo q̄ luci reddat īfantes parturiētib'
inuocari. Diana oīuz fere testimonio poetaz jouis, latone fuit

filia. Hāc ueteres insignē uirginitate p̄petua uoluere. Et q̄m
spzeto oīuz cōsortio uenationib' operā dedit. Querebat i siluis
cū luna i nocte feras, cū suo frigoze cōcupiscētias uenereas ex-
pellebat. His igit' abea obseruatis hāc ueteres lunā esse credi
dere. et secū lunā iniunxere, circū circa arcū sagittasq; alatere
posuere, nemoziū deā uocauere, circū circa nymphas locauere
tanq; ipoz deā. s. Oreades. driades. nayades, nereides. que īt' gre-
cos hodie uenerant, affirmant quālibet exercere officiū suuz. Luna
ergo mat est humoris habet in siluis i montib' i mari in fontib' hu-
moē multiplicare, i agris herbas, semina procreare. Hec etiā pro-
serpina dicta ē. similit, apollo diuersis nōib' secūdū sibi diuisas a tri-
a tributas potentias notatur. Quādoq; sol phebus. titan, a loco
ut delius. Duo igit' numina hec huic īsule tūc mobili tūc erranti di-
ana p̄ nocte. et luna prius nata ē et postea apollo. et dies qui p̄ solem
alluminat. Delos grece manifestū latine. quia post diluuiuz apparuit
in nocte uaporib' lune estuatibus. postea i die sequēti radiis solaribus
ea mōstratib' apparuit manifeste. Et ideo delos. et manifestatio cuz
primo ortigia uocaret a multitudine perdicū ibi coadunatuz antiuz.
Ortix grece perdix latine. Cyntius mons ibi ē. in quo diana nata ē
et ideo aliq̄n cintia dicta ē. Postea dictus apollo a filio nilei et
minerue qui prim' decreuit eo tpe, hoza nili fluminis q; miruz ē
Inhac itaq; apollo colebat'. īqua delonginquis partib' dona adeius
tēpluz ferebant' una cuz uirginib' circūstantiuz regionū. Cumq; ei
tarquini superbi auunculi bruti rome regnantis filij ad hanc īsulā apollinis
demoze sacrificaturi muneribus prexissent. Ipisq; sacrificātib' bru-
tus q̄ cū eis moze ystrionis accesserat locabūdus scipionē quo auuz
asscēderat palaz ēi uenerari numen timebat. ipi deo donasset eis ora-
culū īrogantib' quisnā post tarquinū regnaturus ēet rome. Re-
pondit oraculuz. Qui ex eis primū matrē obsculatus'. Quo audi-
to brutus quasi casu aduolutus i terrā eaz obsculatus est. Unde po-
stea tarquini filioz expulsio, cōsulatus cōsecutus ē. Ostēdit ipm bru-
tuz apollinē dextra cōi oīuz matre itellexisse. Brutus ei fugato tarq-
no p̄m' cōsul factus ē. Sūt aūt īsule he due cōtigue quaz minor

delos est circuitu .iiij mil. altera .x. Et de trione admeridie elongant ambe. Inte in delo prope olim templum uetustum in plano pparatu columnaz idolum uidim. q in tanta magnitudine iacet q nullo mo nos qui mille fuim erigere potuim argumentis rudentu galeaz. sed ad suum pstinu dimisim locu. Insup hic inde plusq mille idoloz omi magisterio laudabili uidente prosternata. Altera demq humilib montibus cultiuata erat. z pcam habitationes infinite parabant. quaz porte fenestreq uersus templu prospectabant. quoz in medio turris erigitur. in qua post desolatione tepli cerimoniazq idoloz colozi recreabant. Virg

Huc feroz hec fesso tuto placidissima portu.
Accipit z gressi ueneramur apollinis urbe.
Templa dei saxo uenerabar structa uetusto.

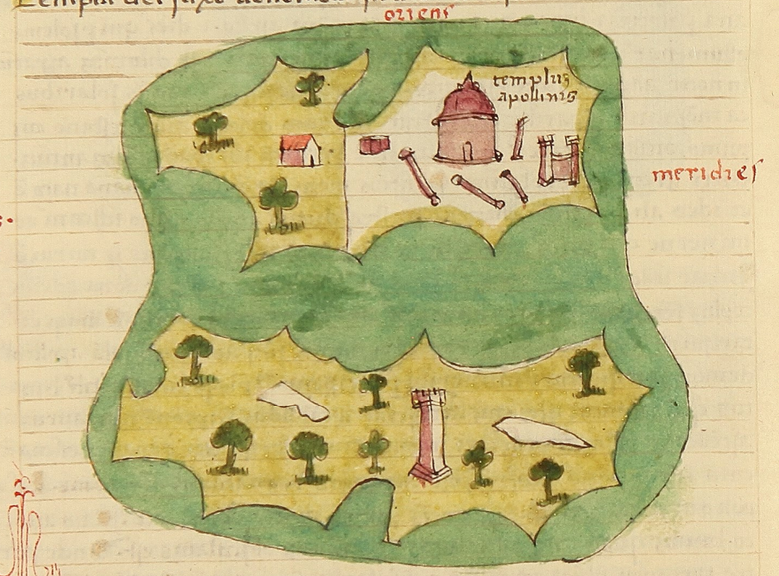

.l. delos .35.

.l. delos sdille .36.

Hec ad occasu suda hodie dicta. xl. miliaria in circuitu. t
Que olim iaro uel gheros latine senex uel sanus itpretat

In hoc itaq scopulo dux quida calaber sidim dictus puenit. t dum demagna greca z cuitate sallacea recedebat qui amicis suoz aufugerat inimicoz. Et peractus mmia tepestate ui fessi naute pp obitu eo tepore regis i sule huius sidim i coiugem regina accepit. Postq funus sui uiri laute es i loco fimierat. Inte cu iaz diu sine prole regnaret filiaz procreauit uir qua suda de nominauit. a qua i sula nomen accepit. Nunc uo adcoparatione preteritoz tepoz nibil reputate. quia ordeaceo pane carnibus et agnaz carnibus uescunt maxime pirrataz timore. Ergo eoz uita i anxietate ponit. q uis pp prole z affinitate z i tris cum amore patrie cotentam inlaq. Est et ut uidet adtrione capua scopulus i quo ut aiunt ips puagant inmundi. Et du naue prope trasiunt uel i nocte casu mozantur tantus strepitus z mugitus uocz erigit q celuz terraq ruere uidetur. Et uocante nona illoz uemetius altis uocib cocalescut. Vergilius.

Ferentem michoe celsa giaraq reuinxit.

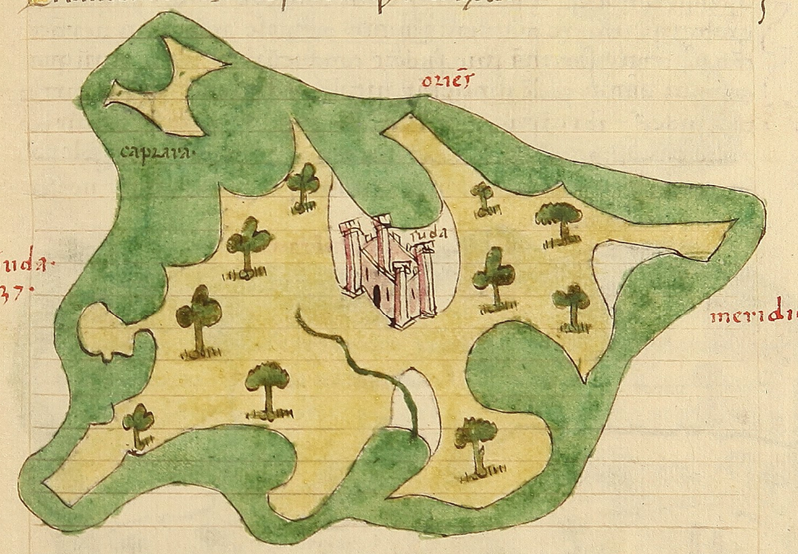

.l. suda .37.

no.

Sequit paros albissima ualde et excelsa dib' una. que olim
platea abamplitudine dicta. deinde minoa acuitate regis
minois edificata multor edificior. Sz pareante pluti filius
que ibidez / opiduz cōstruxisse aiunt. Insulaz / opiduz paron
a suo nomine nominauit. et fignit adeo marmor candidissi
muz ut a longe uidentib' nix existimetur. Et maxime carpe
sus mons sublimior aliis cum est scarturigimib' aquaz / flumi
sus mei ns exundatione. Que. lxj. arcuit miliaria. Ad occt
duz minoa urbs erat cozā delphica insula. Inqua colūnaz edifi
cia superant prata cū tēplo marmorero īmaculato. Insup adradi
ces eiusdē montis opiduz uetustissimū erigit inmaniuz structuz
lapidum. Ad trionē uō paucis ciuib paron castruz habet cum
molo atq; paruo portu. Quo īloco fons ē. īquo si albuz linteuz
uel cozuz posueris. niger remanebit. Et exeo molendina tri
turant. Cozaz aūt naxos cephalo opiduz in mōte habet. cuius
ascensu tanta est difficultas q celuz tingere uidet. Inquo qdē
exaborioso itinere macilente nimis / rigose anus usq; uertice
cōualescentes sarcinā sine sudore conducūt. Et ultra quin qua
gesimuz annuz prolē concipiūt uitalē. Ad orientē portus parrha
zaz uidet / ibi cāpus protū ostēdit maximus. Sūt igitur hec
/ alie circūstantes insule a turchis oppresse nimis / ī desolatiōe
sepe redacte. Et ibi habitantes cōtinuuz timorē habent ne īser
uitute redigantur

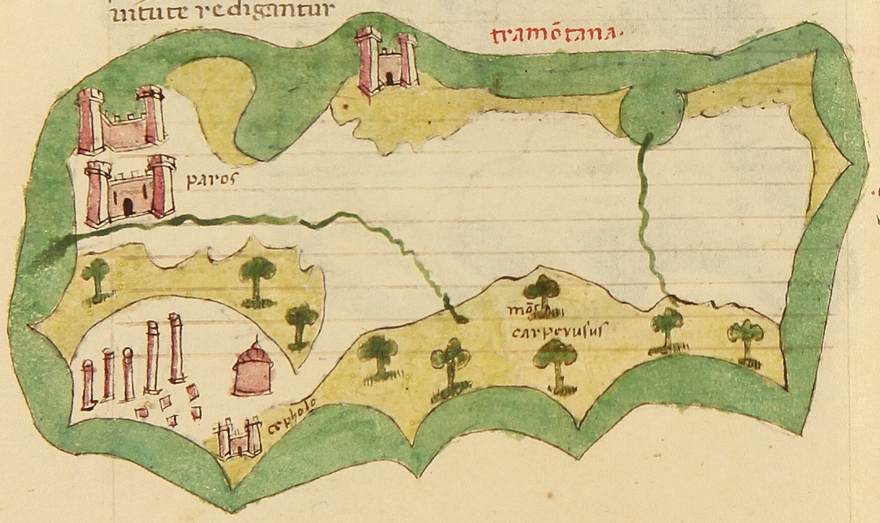

.l. paros
.38.

Breue spatiuz abhīc antiparos est. / quis inhabitabilis
sit ab aquilis falconibusq; nō ē derelicta. Quis ue poterit
quot solue parare in anno cuz lapides / tēpore nō uideantur
tanta ē cōgeries auiuz soleazq; / preserti aglaz. que duz
īloco predā cōducit nisi magna fame arceat sola nō manducat. Duos lapides pretiosos masculinuz femininūq; ī nido suo
colligit / reponit. Sine quib' ut ait plinius parere nequit et
achates ad custodiendu pullos suos a ueneno / reptiliuz mō
su reponit. Sz postq; a nido eos expulit predari instruit. Quo
cū uiderit iaz predaz capere maltuz uolans abeoz tutela se sub
trahit. Et hyemali tēpore auicula modica capit. quā inter
des denocte tenēs p calefactionē stringendo nō perimit. Sz
orto sole illesaz abire permittit

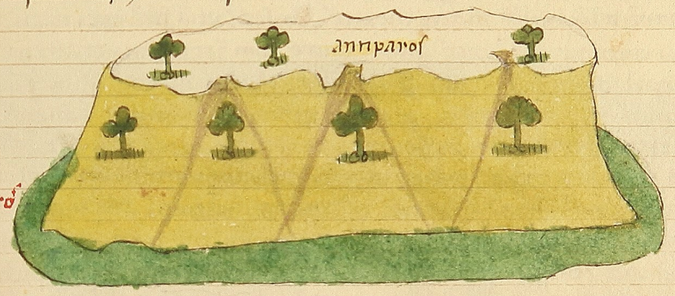

.l. Antiparos
.39.

Inuenit equidē ultra dictā īsulā naxos habet panaiā. qi ex
eadē asperitate / parue habitudīs a pan grece latine totū
/ ya sanitas qi tota sanitas. Erat aūt īea ecclesia sola nimis. īqua
ut imaginat aliquis heremita residebat. Et pro suis necessariis
ad īsulaz pari cūba sua nauigabat. Nūc certe magna multitudo a
muz oīb hītat tēporib'. et p saxa nuda dieb' noctib'q; transeunt u
lulando.

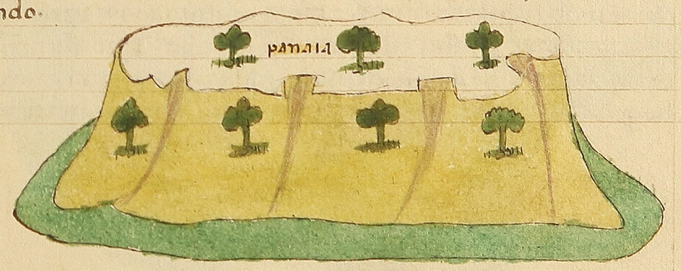

.l. panaia
.40.

Vta inter cicladas insulas naxos habet cū .lxxx. mil circuitu
plinius igitur primū strongilē grece latine rotūda eā nomīat
Ouidius dionsiaz a fertilitate umeaz. alij sicilaz minozē ababū
dantia rerū frugūq. Que ē principalioz īsulaz ystaz. inqua pe
tra nigerrima 7 durissima dicta smerigdo reperiē. Cozā itaq ci
uitate īscopulo fuit olim opidū strōgile dictū. a quo seculis mī
tis insula sumpsit nom. Quo cozaz campus ruxta mare ume
az ampliatur magnus. Ideo bacchо dedicata fuit. Qui sculpē 3 de bacho
prope opidū puer facie muliebri. nudo pectore capite cozonato ui
tibz cozonato 7 īmanibz equitando. Puer quia ebrius tāq puer
sine ratione gubernat. Muliebrē faciē quia īcōcupiscētia muli
er p uinū inebriis generat. Tigrides quia furibundi. nudus
p ueritatē. cozonatus p auctozitatē. Sūt etiaz ītea uespes que si
aliquē tāsfixerīt mozte mozietē. Theseus etiā filiū egei regis mis
sus creta ut occideret a minotauro ipm īteremit. et athenas a
turpiq̄ seruitio liberauit. Adrianāq 7 phedrā minois filias pri sur
ripuit 7 apud fontē propīquū ciuitati dū dormiret adrianā nō
merito dereliquit. 7 phedraz sibi cōiugio copulauit. Et q̄a īmul
tis epistis legi theseuz inhāc adrianā reliquisse īsulā. ideo potiꝰ hic
hanc pono historiā cū inēsit rectus nauigationi athenaz q̄ chiō.
Salua tamē auctozitate nasonis. q ponit in chio hoc fuisse factum.
Post aūt recessuz thesei bacchus totius huius īsule dux cōprehen
dēs astutiaz 7 iniquaz defectionē tanti inuenis mīa motus puel
laz reconciliauit. Et cognoscēs ipaz ee filiā regis cretēsiuz 7 pa
siphe īuxorē accepit. et uulcanus ei coronā gemis splendētib⁹
donauit quā inē sidera collocauit. Etiā cū īhac īsula iuppiter
aduersus titanos proficisceret 7 ī litoze sacrificiū faceret aq̄lā
auspiciū ei aduolauit. quā uictoz bono oīe acceptaz sue tutele
subiugauit. Et tēpoze belli troianoz peleus hic dnabat. Erat ēz
tūc tēporis habitata nimis. 7 tanta multitudo ꝛꝛ uiroz mulie
rūq̄ exitterat q̄ nihil inea incultū videbat. Nūc aūt p ipm bu
bones ululare nō destāt desistūt. 7 aīalia indomita campi val
lisq̄ habentē ubiq̄ cū coturnicibz unā. Hic numerū magnū
reperi mulieꝝ. que copula uiroz caretes usq̄ ad decrepitā etatē
īuirginitate resedūt. nō celo cōstantie merite. sz ex defectu horuz
sinē cōplet uirginalē. Vena auri īaliq̄bꝰ īuenitur partibz. quā
dm defectu artificū īmeta dimittūt. Quoq̄ ad occiduuz uertit
tēplum magnificū erigebat in q̄ statua apollis cōsistebat. Ibiq̄ pe
salinaz panchē locus 7 turris diruta cōterminat. Infra demq̄ mō
tes uallis fertilissima ē darmille dicta cui īcircuitu aperato opidū
erigit. 7 monasteriū atq̄ castellū austri una īaltū dimittem. Et p
uallē fructiferā usq̄ uiridariū flumine paruo adarenosuz descen
dim planuz. qui ad admōtem stellidaz cōterminatur. Statius.

Jamq̄ p egeos ibat laertia puppis fluctus. Puppis 7 īnumere cō
mutat cyclades auras. Jam paro oleaq̄ latet iā raditur ꝑga. Le
lemnos 7 atergo decrescit bachia naxo. Inte oculo crescente samo
iā delos opacat

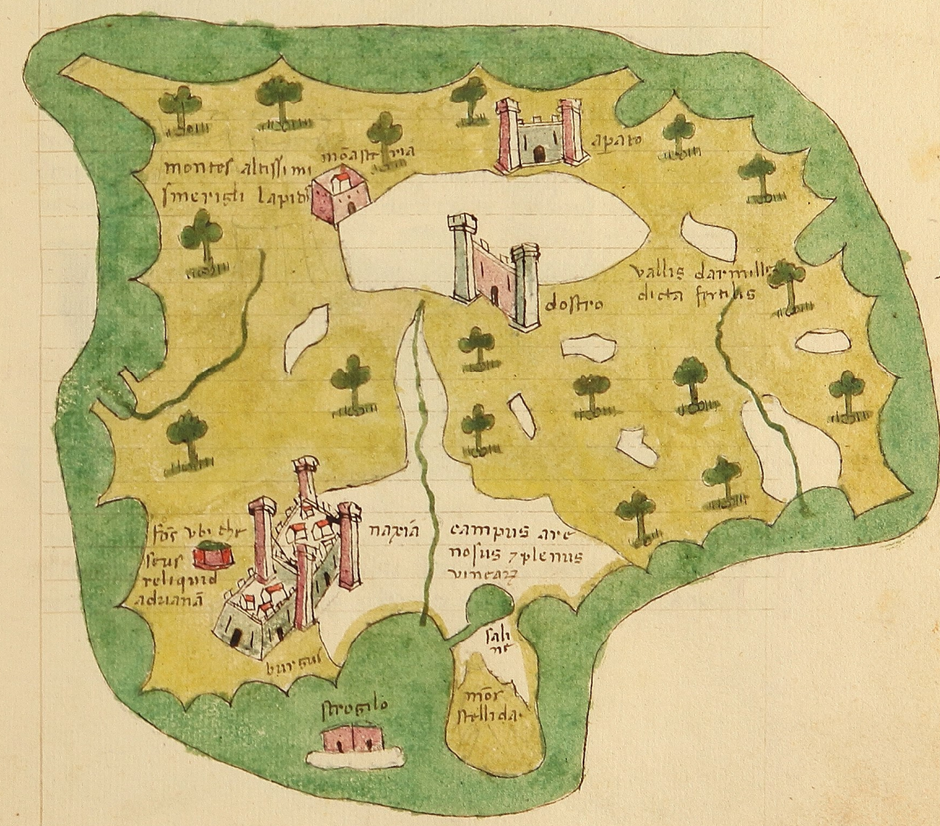

ERant olim ut dicit̃ he ambe habitate ⁊ podia dicte.
podꝫ enī grece latine pedes quia ad figuram pedis demō
strant̃. maior harū habitabilis erat cū munito olī castello.
Nūc aūt ob barbarorū īsidias hanc colentes naxon attiſſere.
Prima .vj. ſecunda .iiij. miliaria circuit.

.l. pedia. .42.

.l. 43

RIclea ⁊ chero due īsule parue ⁊ montuose uident̃ ⁊ in
calte nimis ꝑ turchorū insidias que olim ut aiunt erāt
habitate. quia uestigia inaliquibꝫ partibꝫ percipitur. In quib⁹
multa egbaꝝ societas reperitur. que uagatur ubiqꝫ. ⁊ parue
incircuitu consistunt.

.l. nichea. .44.

.l. chero. .45.

HVnc petimus portū fessi insule nío ⁊ dicit̃ nío grece la
tine nouū uel nios. i. naualis quia libenter ītempestate
ruentes hunc portū affectuose appetere curauit. ꝛl. circuit
miliaria. Ad meridiē uero opidū sublime positū ē. ⁊ uallis
alonge parū cū fecūdissimo campo aperit̃ intotū ⁊ ī partes diui
sus a colentibꝫ seminatur. In sero ergo postqꝫ adoctasū puentū
erit ī munitissimū magno labore descendunt castellū. mane aūt
facto uetulas adspeculandū ꝑ īsulā ān aurorā mittunt ⁊ dato ⁊
abeis signo porte pandūt̃ in totū ⁊ sic uitā transeūt ītremore.
Tempore deniqꝫ meo dū nauis pyrrataꝝ īportu carinā prepara
ret nutu diuino aqua maris eaꝝ absorbuit q̄ nusqꝫ uisa est.

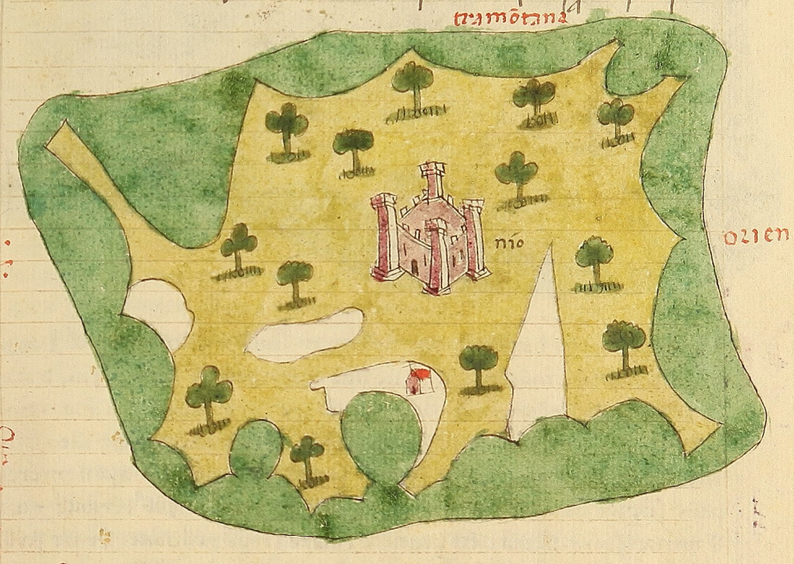

.l. nío. .46.

DEorsus triomē anaphrio⁹ insurgit insula abana grece la
tine sine. ⁊ fios serpes. i. sine serpēte. quia ibi spētes nō reperi
unt̃. Et si certe illuc portarent̃ subito morerētur. ⁊ q̄ plus ē fer
re tecū detra huius ⁊ circuitū illius spēs desubito moriēt̃. Erat ēt
olī ciuitas incapite insule munitissima nimis. Ea ꝑ pyrrate rupta
ripaꝝ eī tute nauē collocabant. Cumqꝫ ꝑ tēpora hunc exercerent

27

moduz cōtermini p̄cteres annis plurimis ad hanc desolatā urbē
deuenere. Et facto fine destructois castellū in medio insule usque
in hodiernuz ordinauere dēm.

J. anaphios
.47.

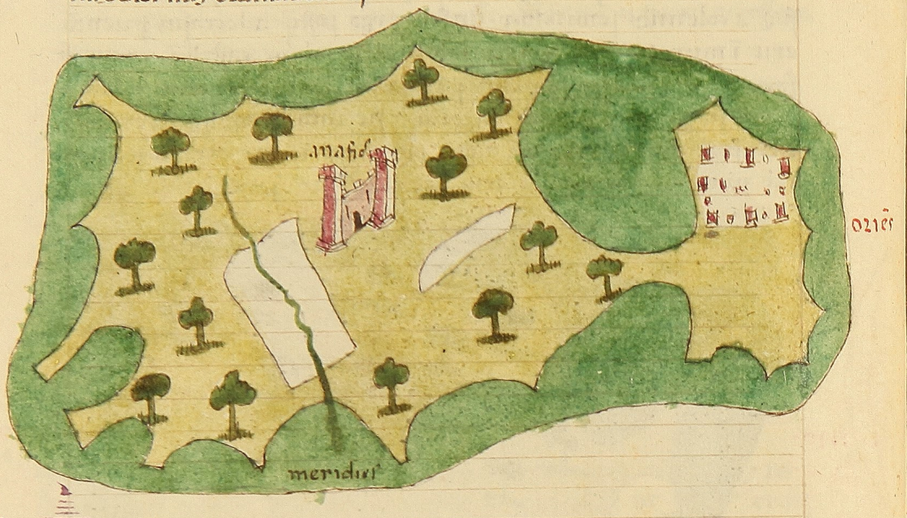

Quonulli olim buporth hanc noiauerū ysulā z cultuata fuit. xxxx
mil circuit in montib tota. Que nūc amurgo spoli dicta ē. Inq tria op
pida amurgo uallis z plani. Id trioz uō tres port uidēt. scā āna. colos
z catapla. Id occiduū mōtē nō ita deuāt uelut oīa talē. Et ideo cato
merea dr q latine pars inferioz sonat. Et adoziētē aponomerea
pars supioz declarat. Ad meridiē denīq rupes erigūt tēribiles z nau
b minacissime. Quā uēti pcutiēt imare in ripis redūdat. Et sic scylla
caribdisq ita tumescētes q naues ~~naut~~ in naufragiū sepe pereunt.
Et ita mirāte mā alōge capiūt z submersois galee ibi uenetoz recōdāt.

J. amurgo.
.48.

Comunicnee due sūt insule. s. chimera z lenata. Inqb aūt nō
habitauere pres. nūc aūt puēte ad solitudinē inculte remanent
Ysidius malop horuz z sepe accidentib aūalia resolute pateiunt
cuz asinis agrestib una

J. chimera
.49.

J. lenata
.50.

Monstrabim nūc caloieruz scō pulz altissimū in medio mari posi
tuz ubi choa insula ad austruz terminat. et circa septum
altissimis ripis p suā eminētiaz oīb cōuicineis insulis minat.
Inquo cacumine ecclesia cū plano parit. Et eo loco duo caloieri
adorabāt securi z nauicula rudēte parato una in altuz ascēderāt
ut asceu pirate posset eā custodire. Et pb devoti oziscq cōsti
tutis sine timore die ac nocte ualeāt exercere. z offerre libamīa
sacrificiaq imaculata. Cuiq diu misteriū tale p egisset ecce tur
chus in nocte indutus uestib similib ipoz z aīt solus in naucula
maculata nocte altis. Viri religiosi amore xpi suscipite me mi
serū. quia istis in scopulis dira tēpestas nauē nroz greco impegit
salo. et nemo nisi ego solus euasit. Illi mīa moti p funē ascēsuz
hospitē sinonē in altū acceptauerūt. In nocte uō duz in ecclam
adorabāt porta abrta prodiit firmauit z uocatis sotijs absōsis
iuxta scopulū seruos xpi ac supellectiles ipoz in turchiaz dpotauē.

J Caloieros.

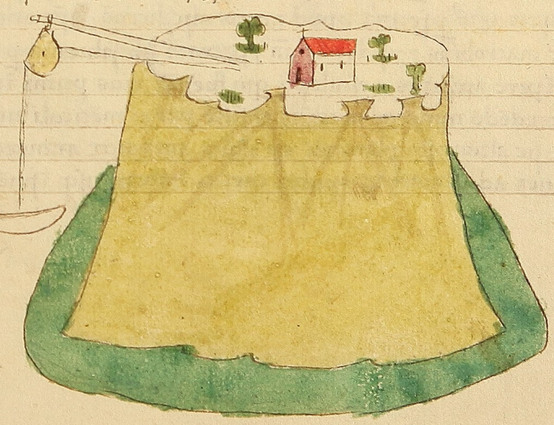

Mss

Amqꝫ adīsulā deuenīmus choā· que latine lactus ī ꝑpetu-
tur quia ꝓ aere ī ꝑpetū plurib⁹ mīsib⁹ āni luget ac langustur
ī eā· que prouincie actice adiacēs suburbana dicta ē. De oriente
ad occidūm· ꝑ· miliaria· et plana quasi ꝓtū extat. Ad meridi-
ē uō mōtes cernim⁹ sublimes· ī quib⁹ opida erant pena· chemia·
atqꝫ pili· q⁹ hodie peripaton dicūt. ¶ In supficie uō altioris mōtis
dicheus dictus munitissimus exteriorat castrū· ¶ In q⁹ hodie cister-
ne apparēt q⁹plurime· Cuꝫ ad radicē descendim⁹ huius fētis fan-
dion reperimus aque ssandanus fluuius derivat· qui prope cilli-
ꝓ oppidū olim prorūpit ī mare adtrionē· ¶ In medio nūr uastissim-
oꝝ cīpoꝝ duo soli mōticuli erigūt· aquib⁹ fons olim nobilissimus
hicastis hodie opodomarius emanat ūxta olꝫ castri oppidū. Et
molendina uīuariaqꝫ marmorea manifestāt· ¶ In quib⁹ tanta ē ame-
nitas loci cant⁹ diuersaruꝫ auiuꝫ· q⁹ nō solū terrenis ꝫ ꝛ et diis ī
mortalib⁹ placitū fore dicat· Ad orientē ī litore arangea metropo-
lis ē· cui⁹ in medio lacus amphat⁹ inestate cōruptus· Et abcetera
menīaꝫ arangea multa uiresc̄ūt· ⁊ ideo arangea dicta· ¶ In qua tot
⁊ tanta edificia marmorea ⁊ theatra reperī· quod ē mirabile ad-
uidēduꝫ· Extra uō castrū ūxta lacū adtrionē ampla domoꝝ edi-
ficia ypocratis eximij medici uisa sūt cū fonte propīquo· ⁊ palude
lambi dicta· que ī hyeme ꝛapliat⁹ ⁊ crescit· ī estate uō desiccatur·
Fuit igit⁹ iste ypocrates filius ſclxepionis ⁊ discipulus escalapij
secundi phisici· et fuit de gñe escalapij primi a quo ī cepit ars medi-
cine quā ostendit ⁊ docuit filijs suis mandans eis q⁹ medicinā extra
neis imo ꝑes ostenderetis uestris filijs ut artis nobilitas⁹ semꝑ fixa
maneret in eis· Et precepit q⁹ ī medio habitatiuoꝝ insulaꝝ cycla-
duꝫ maneret ꝓ aeris tēperiē· uel in mōtib⁹ choe cōsederēt ī estate.
Duxit igit⁹ ꝑfectaꝫ apud grecos medicinā· ¶ Ipa enīꝫ medicina ut
ait macrobius ⁊ ysiderus ān ypocratē fuit siluerat ꝑ quīgentos ānos
a tēpere apollinis ⁊ escalapij qui fuerūt eius primi īuentores· Et
procedēdo nunc ad mediuꝫ insule parui mōticuli uident⁹ ī ceptare.
Et sic altior ista planities est illius ante dicte arangee· Postꝫ ad me-
ridiez ad atimachuꝫ opiduꝫ cursuꝫ habem⁹ usqꝫ ī finē insule ubi ꝛ

chephalo parat⁹ ī altuꝫ· Nō diu est q⁹ serpes maxim⁹ apparuit devo-
rās armenta ⁊ terrā omīs fugaꝫ arripiebat· Cunc uir strenuus pro
salute populi duelluꝫ ī ceptat duꝫ inter bestias ruere uellet· Quod
cū serpes hoc pertepisset equuꝫ morsib⁹ ulico prostratus occidit· Ju-
uenis aūt acriter pugnās tandē uiperaꝫ interfecit· Dicit etiam
et affirmat⁹ quod filia ypocratis ꝑ insulaꝫ ~~hic~~ una apparet· Qua
loquente tecuꝫ ⁊ narrante multa ī fortuniis suis ī felicē cōmemo-
rat· rogabatqꝫ sepe creatorē ut a tanta pena eaꝫ dignaretur libe-
rare· Et cum plura loqueretur nō longe a paternis domibus la-
mentabilib⁹ uocib⁹ ī sex uel in octo annis semel cōtigisse trasfor-
mationē hanc ut amultis ciuibus cōprobat⁹· Refert etiam pli-
nius q⁹ aristeus filius apollinis cōsilio matris relictis thebis
huc uenit· et in hanc habitauit insulā· ⁊ subiugauit eā· Aiunt
ut aiunt mulieres hic uiros occidisse ꝓ eoꝝ in constantiaꝫ· q⁹a
semper in prelijs per asiaꝫ minoꝝ accedentes cariaꝫ insule ꝛ
mulieribus dimittebant· Ille equaliter in dignate ad minoꝝ-
me suoꝝ uiroꝝ perueneret homicidiuꝫ· Deinde iason per
hanc transiens· ad choldon hodie curchum accessit cozam ꝛ
ciuitate posita ⁊ cōstructa multis edifitijs· que usqꝫ hodie in armeia
minoꝝ cozam cipzo uidetur· Est denīqꝫ hec omniuꝫ abundantissi-
ma ⁊ primo in seminaꝫ ornamento lanificijs hic artem inuenta af-
firmant· ¶ In super ⁊ natiuitas memorabilis ~~phidi~~ phidis poete hic
fuit· qui imitatus saphon poetissaꝫ rem badidis decantauit· ¶ biqꝫ
infra ripas altissimas auis duo ova peperit exquibus eodem auis
exaltero canis nascitur· Et percipiens mater non esse cani simi-
lis illico eum occidit ⁊ fratri prebet incibum· Et quia insula ꝛ
hec contigua asie minoꝝ ibi magne insurgebant ciuitates fra-
tres sancti johannis ut resisterent infidelibus castellum sancti
petri hedificauere· millesimo· cccº·

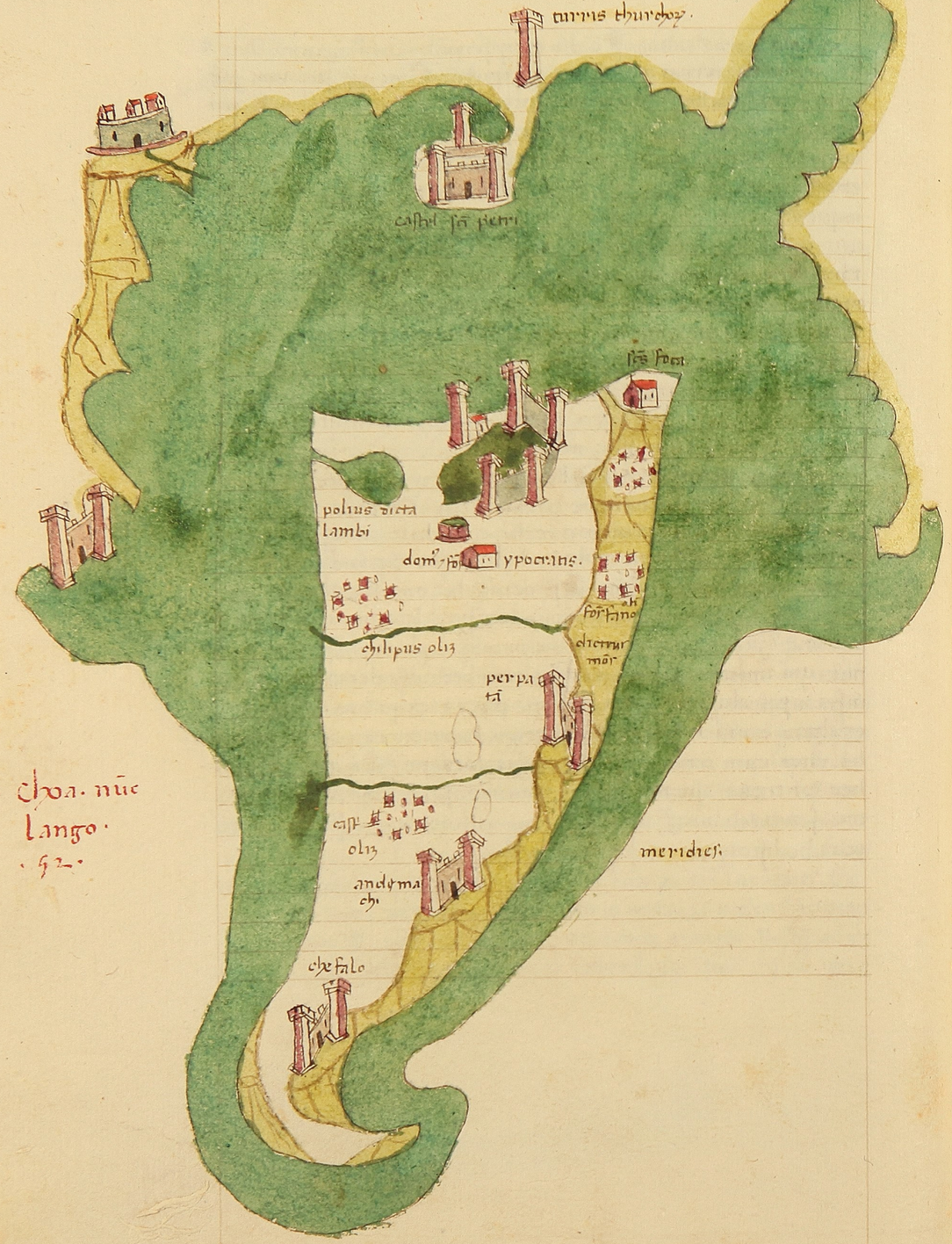

J. chon. nūc
lango.
·52·

Sp̄ereminet īmōtib⁹ ualde clar⁹ olim insula · que hodie
calamos dict⁹ ē · Calamos ēi grece latine arundo īt̄pret⁹
que tenēs detrione ad meridiē · xl · mil circuit̄ · Et tāta ē mōtuz
sublimitas · quod siquis īaltiorī ascenderet cacumine usq; chō
īsulā uel epheſuz urbē uel palatiaz ciuitatē turchoz certe uīſuz
poſſet claruz tunc cū sol īclinat ad occaſuz · Inſtis equidez
montibus p omēs saltus lanigere pecudes tondentes odo
riferas herbas īcolumes attedūt ſine lupoz timore · Et
flaue cedr⁹ deuastātes arboz⁹ īſūmitate petruz patrizare
delectāt · Aboziente nō oppidū ab alto uetuſtū · quo īcōſpectu
īsula parua elongat⁹ q olīz illuſtriſſima usq; nūc edificioz fuſſe
uidet⁹ · Et quis poſſet īnea tot explicare nūm antiquitatum
7 indicare līnamenta marmoruz ſparſa p totū cū nil ēa aliud
putare ualeam⁹ · Ingrē īſinu quodaz oppidū calam⁹ erigit mūi-
tuz · Et adoccidua īſinu prope flūm ſalſuz uathi olīz ampla-
bat⁹ ciuitas · Inqua edificia plura uidimus · Et uenies adoccidu-
uz meridiemq; īradice montis uel promōtoriū portus duo ui-
dent⁹ optimi aquib⁹ magna ſpelunca habet⁹ · Et ēa facun-
diſſimus nō deſinit fons emanare 7 ubiq; lignū aloe creſcat
7 ſaluti ferum abomnibus habetur partibus

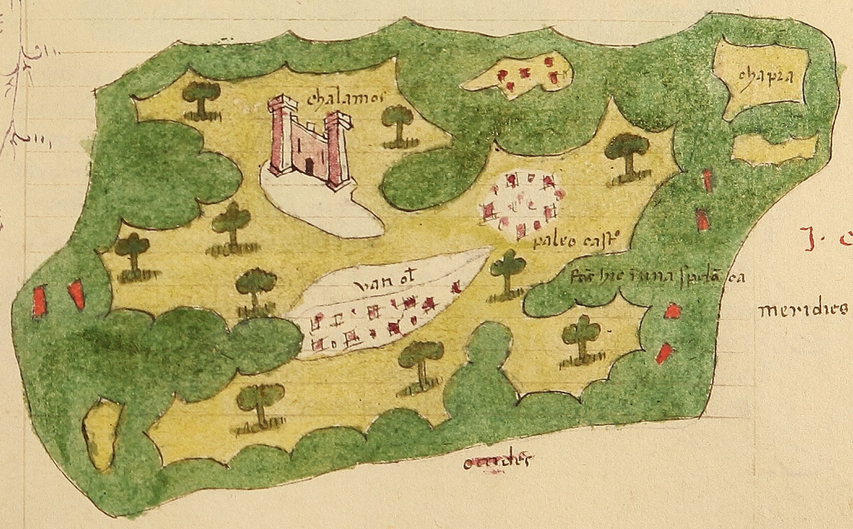

J. calamos.
·53·

Vxta hanc herro mōtuosa ualde īsula marmorea est. q
ad occidētē castellū munitissimū habet ubi omēs coloni recreāt
inocte. ut secure pateſcāt. Et ad austrū lepida portus erat ubi
olim ciuitas eminebat innocte ⁊ planus īgredientib⁹ ei⁹ ampliatur
Si ad occidentē p̄cis ferado sinus illico pandit ⁊ opidū partim
dictū olim cernim⁹ desolatū. et sic p totā montuosa dicet. que
xviij miliaria circuit. ⁊ ad oīa īsuo gradū ipam fertilissimā no-
minam⁹. Inqua lignū aloe recolit ⁊ mercatoribus uēdit īanno.

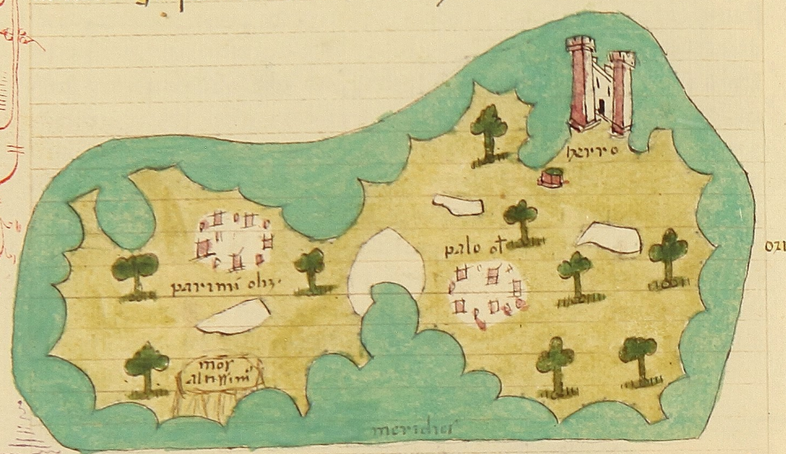

·J Erro·
·54·

TRactauim⁹ de herro ad patmo⁹ uenim⁹. Inqua iohes xp̄i discī
pulus ad exilium domitiani īperatoris tp̄e missus ē. Et in portu
insangula quodā ip̄e die dn̄ico raptus īspu magna atq archana de
p̄sentib⁹ futurisq uidit cōtēplando. Et librum apocalipseos scribens
nobis multa reuelauit. In eod⁹ demu⁹ tp̄e mortuo domitiano.
Inephesum hodie alto loco dictū iohes magnis honorib⁹ receptus ē.
Qui dum xp̄i fidē miraculis magnis p̄dicaret. multi ex discipulis
suis īhāc īsulam accesserūt ⁊ monasteriū nō longe a suo oraculo cōs
truxerūt. īq̄ q dē usq; īhodiernū a caloieris habitat. Et a turchis
nullā hntes molestiā sepe īturchiā recurrūt ad substētatiōm uite.
Que mōtuosa cū humilib⁹ collib⁹. tra uene metallor repiūt multe.

·J patmos
·55·

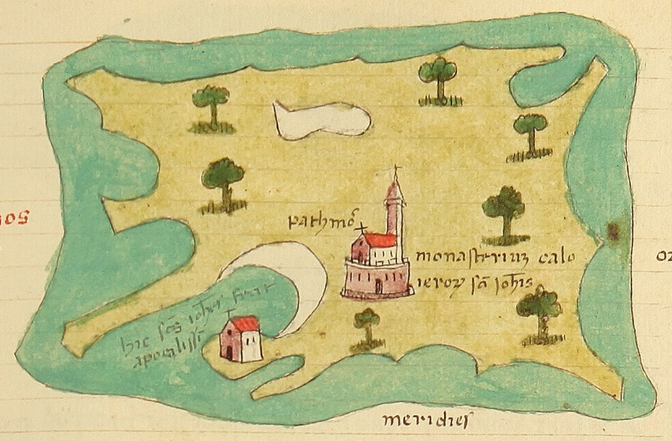

QPutauim⁹ de patmo. nūc addipsim parmā īsulā accedemus.
Et ignē dipsi grece sitis latine quia sicca ē ⁊ uiriditate caret.
Ideo dipsi nōiat⁹ quia arida ⁊ mōtuosa. et nūq habitauere p̄es. ī
qua sinus aboriēte uidet ⁊ nūc abeghi asinisq habitata siluestribus
apparet.

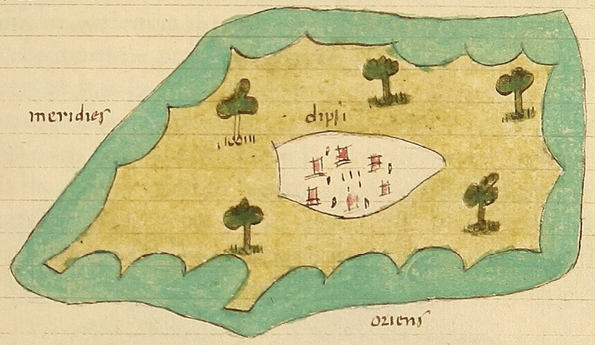

·J· dipsi·

HAlia parte huius ad occidūm crussie īsula īe icaria patmoq; humi
lib⁹ mōtib⁹ circūsepta ē. Cuius īcircuitu alię scopuli apparēt. Et de
relicta lōgo iā tp̄e aboribus qa īmedio opidū desolatū manifeste fuisse
uidet. nūc īdomite beshe uaghari delectāt ⁊ dr crussie greece latinu
decanum

J. Crussie
57

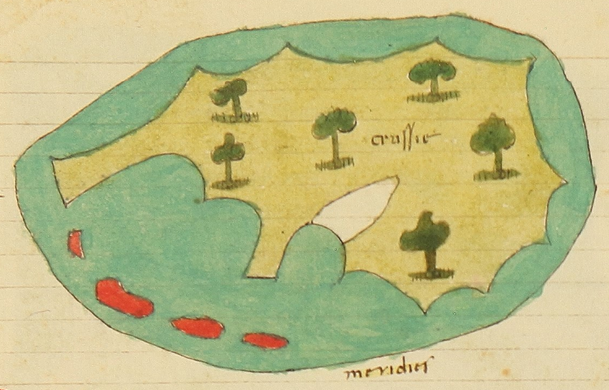

RE fert uarro q ĩhac hicarea ĩsula fuit hicarus cretẽsis. Et ideo hicarea dicta credit. qui mox offensus fastu tyrannico relicta domo patria bruto cõsule qui reges urbe expegit ita hã aduectus. Est ergo mõtuosa ualde et circuit mil. Que de oriẽte ad occidũz ĩ longitudine uelut uni ĩmari reuolute nauis dorsuz erigit. et ĩ extremis declinat. Ũq; naute ephemeridis maris apicẽ hui ĩsule cõiuncta nubib' uident. Illico portuz procurare festinat quia signũ tale ad etrimẽtuz nauium trahit. euntuz reuertit. Sũt ĩ ea iter amfractus ĩ meabiles ripe apes suis cauernulis frequẽtates. et ibi mel ualde nutrientes. Hinc et albuz bachi liquoze illi accepto multiplicare facilitate. et circũstãtibz mittit. In cui cacumine duo sũt opida ad meridiez prope mare uidet in mõte turris altissima q̃ fanarij dicta erat. In q̃ lumẽ olim procellosis exhibebat ẽpib' ut trãseuntes saluarẽtur. p q̃ totã ĩsulã nõ poteris portũ inuenire.

J. hicarea
58

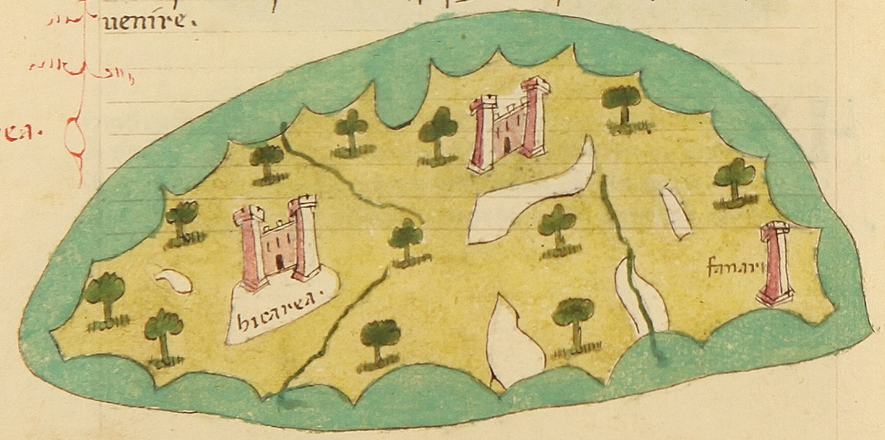

mm

JAcet ĩsula hec mandria que prope est erigit' dipsia scopul' circundata. Et q̃uis olim habitata fuerit nũc adsolitudinẽ p uenit. Ynqua asini uoce sonora siluestres p ãbulãt sine timore. una cũ eghis infinitis.

J. mandria
59

INsule due parue 7 nude habitãtiuz. ad oriẽtẽ ĩsurgunt agathusa et pharmacus dicte. que cũ flumine palatie diuidẽte fuere. Inquib' sepe sepius pyrrate turbor uagantur donec cõsulti quaz possint una capere meliorẽ discedũt. Prima ĩ circuitu mil. x y. secunda quatuor aquib' ados palatov ĩtratur et p flumen cito in urbẽ p uentũ ẽ. Que a palatijs olim magistris nomen accepit. Vbi lacus ĩ hyeme maxim' effectus ẽ. et tãta copia piscium ãguillazq; reperiũtur ĩ eo q ubiq; transferũt. Et biremes abhic p insulã deuastando sepe ĩ manibus fratruz sũ rothis uenetorumq; deueniũt. Et abeis admodũ deducuntur.

J. farmacus
60

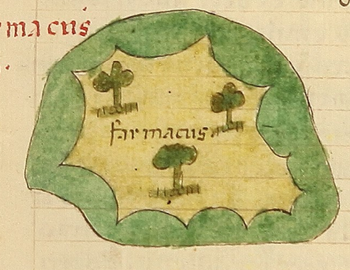

J. agatusa
61

Non longe a supradictis samo tuetur insula paruo acotinē-
ti distans que tpe deoz gentilium existimabat cunctis r
sacrificijs sublimioz tunc cū societas maxima phoz regnabat
in ea. Que circūdata altissimis mōtib⁹ lxxx. mil. tenent. Et
lōge de oriēte ad occidnz exuno atq; altera parte portus aq;
frigidissimis emanātib⁹ reperim⁹. Ad meridiē uō in plano
iuxta mare magnificā existebat ciuitas. Et tanta turma ech
ficoz colūnazq; cernitur q; p diē impossibile foret adnarrādu
Et ibi tēplu inoīs maximus aplissimis colūnis erectū ut
dr fuisse. quia effigies eius prope scalta erat. Regina cū scep-
tro et in capite nubes. Iris ex tā uerso. pauones in pedib⁹ ei⁹
libebaz. z ideo aues illius dicte. Juno aer ē z soroz z uxoz ioui⁹
. r. ignis uxoz quia subeo z abeo colozē accepit z nutrit i feri-
ora. soroz quia prope eaz ē. Virgo quia de aere nihil ex-
et nihil nascitur. Iris z nymphas quia in aere gignit. z fumi
de mare ascēdētes cū aere se imiscet. Et sic neptūnus nutritō
ionis quia sibi alimētuz aliquod subministrat. De hac i su-
la pythagoras natus ē philosophus eximius. qui babylonia
ad p discēdū syderuz motus & origīēq; mūdi spectādū pro
fectus ē. suma scientia cōsecutus ē. Policratus ut ait Valeriu⁹
semissimus tyrannus i hac fuit insula z fortunatus oīb⁹ suis
factis ad manus orontis p saz uenit qui dictū policratuz
in monte medalense altissimo suspendit in cruce. In super
hic orta sybilla quadaz nomine phemo ex decē una q̄ postea
dicta ē samia a loco. Hic ēt paulus emilius romanus et ui
cit regem perse z filiuz philippi macedōez. q̄ i prelio uigīti hostiū
milia interemit. Hic ēt turchi innumerabiles a tāburlano fuga
ti euaserunt. Nunc deniq; q̄ in medio insule locus fructifica
pomoz. z licitū ē hoī cōmedere exeis uolēs uō cū fructibus
esde loci ad sonos remeare anīa deuiabit. Si nihil capiet li-
bere uia patefacta erit. Sunt p insula altissimi mōtes z arboreꝫ
pomoz uidentes. quoz unus a te alter medalens. Ad occi-
duuz aly altiores apparent.

dr Juno

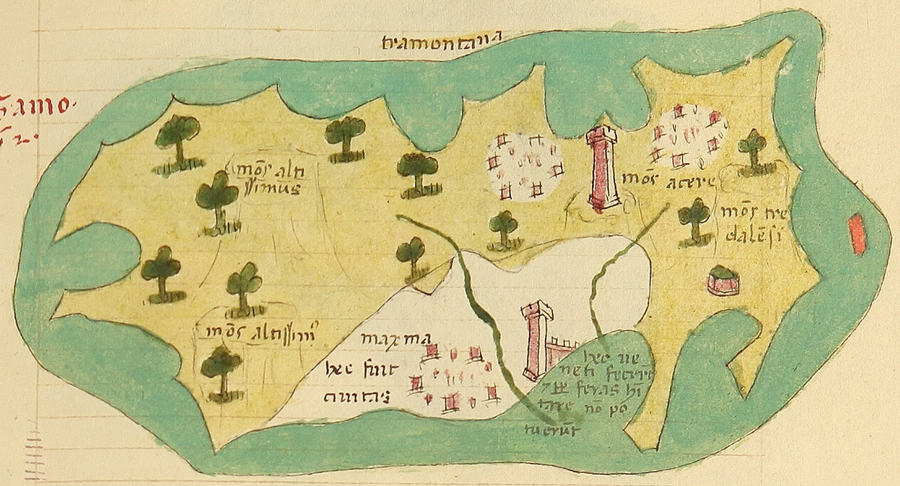

Ad occiduuz prope supra dictā deserte insule furni dicūtur. que
nusq; habitate fuere. z aride nimis ripaz imeabilez circūdate.
ubi sepe naues recursuz capiunt. z tute auētis sine refrigerio aquaz
dulcez. magno timoze turcoz pyratazq; uigilando p noctant. quaz
prima duo. secunda. ij. terna. x. quarta q; quinta xiij. circuit mil.
Inmanioz utiq; haz cū ep̄artib⁹ rodi z uersus chiuz iter facere no-
cte obscurissima nimboq; nimis demisso carboso z i portu intare
credētes i scopulis iuxta promōtoria ruim⁹. Heu cecidere manus
quia a ripis naue nullo modo seperare poteram⁹. Cūq; hoc cernere-
mus i terra descēdim⁹ oīs et p nimbosa illaz trāsiuimus noctem
~~dei~~ donec ad lucē p uenit dies. Adueniente aūt aurora nusq; ui-
dimus naue quia iam i timuz submerserat tota. Sz postq; adhat
quituz sex tuq; die sine phebo uita trāsiuim⁹ ad aquā que fuerat i
cauernosis lapidib⁹ sepe p ueneram⁹ ubi aliquī nostruz anīa deo
reddidere. Cumq; ad septimū uenirē die z substantia caz herbaz
non inuenirē ad uescendum. In spileum de clinaui gladioq; in
petra nomen scripsi meuz. Hic dira fame p̄sūr xp̄ofozus mortuus
ē. Hoc cū facto socij cōualescētes naue cōuocāt trāseūtē. q̄ sunt cū nre salut⁹

J. furni.
.63.

Inquim tñ portus desolatasq; ĩsulas ⁊ ad undas tenose
ingressus petim lenꝫ. Vbi cũ mea uenim magno labore ĩ
quitatis inter uepres anfractusq; reperim. In quibꝫ quidem
ꝑ nimiã fluctuatiões uentoꝝ ĩnocte luctantiũ tanq; sanguille la
pilli coruscant inaltũ ⁊ suauissime uoces uentoꝝ interiꝫ insu
arbusculos inauribꝫ audientiuꝫ percipiuntur ualde. que mon
tuosa. ꝛ. miliaria circuit.

J. tenosa.
.64.

Vxta chiuꝫ adortiduꝫ psara dicit ⁊ piscatoꝝ latine ĩ
pretat. quo ĩspatio .xv. mil. opidũ ĩsurgebat. Et cũ addeso
lationẽ deneniret ⁊ domestica q; plura dimitteret ĩdomitat
sũt effecta. Loꝛã itaq; hac sepulti parant. ⁊ sic ĩpoꝛ medio poꝛ

tus estat. Inquo burenus turchoꝝ semel ꝑuenit que ut secure
ꝑ misdias xpianoꝝ ĩnocte maneret adalia secrete partẽ accessit ĩsule. Et dum pnoctaret illico boꝛeas emissaꝫ abantro nauẽ
submergit ĩnimuꝫ. Cũchi nõ pterriti pisulaꝫ pambulantes
asinos egbasq; una siluestres cito capiunt. et carnes illaꝫ edẽtes
bestiaꝫ coꝛia plena uenti ordinauere. Vbi ad numeruꝫ puene
rũt optatũ lignis circũpositis sup nauigiuꝫ tale cõsedere. et ĩsu
turchia propere. innumero quadraginta nõ desistũt naugare.
Cumq; itaq; ptriduũ tandẽ prope tracia studiosius deuenientes na
uicula sex hominuꝫ eos inuasit ⁊ eos admunt occidit.

J. psara.
.65.

Insulam chion post hanc uisitamus quam plinius scriptoꝛ
⁊ assanso nominat deinde chios dicta ẽ quia lingua syria mas
tix latine interpretatẽ ingreo sita mari prope minoꝛẽ asiaꝫ quatuoꝛ mi
libꝫ passuuꝫ. et centũ uiginti quatuoꝛ mil. in circuitu eã numerauim.
Dicit enim chios grece latine pregnans. uel chion columna. uel chio
canis. In qua ysiphiles thoantis filia patrẽ trãsmisit fingẽs lẽnia
dibꝫ ipm occidisse. Inhac et ĩsula ut ait ouidius postq; theseus
occidit minotauruꝫ ⁊ ausugies de creta ⁊ secuꝫ deferens duas filias
minois regis adriana nõ merito dimisit ⁊ phedrã sibi cõiugio

copulauit. Proximus egides repta minoide chion ueladedit.
comitēq; suam crudelis illo litore destituit. Deserte ꝛ multa q̄
renti. Amplexus ꝛ opem liber tulit utq; perēm sidere clara foret
sumptā de fronte coronaz. Innusit celo tenues uolat illa p auras
Que longa detrione admeridiem in duabus diuiditur partibus
haz prima que adtrionē spectat apanomerea grece dicē. ꝛ latine
pars suprema interpretatur. Secunda Catomerea grece. latine pars
ima declaratur. prima quaz in montibus asperis eleuatur
ꝛ abarboribus pinozu platanozq; fulcta est. Quibus fon
tes emanantes per umbrosas valles flumina frigidissima in
mare decurrentia molendina triturant. Hinc inde igitur
castra opidaq; in collibus ꝛ planis plura cernuntur. Sz Voli
sso cum plano optimo. perparea. scā Ixelena. menaleto. Vicho
picio. ꝛ cardamile cernuntur omnia circum cum scō angelo.
eliasq;. Et olim opidum cum rure homeri dictum enumerant
in parte superiori. Quo in opido diruto sepulcrum uatis home
ri ob nimiam antiquitatem inuenitur deletum sed abaliquo
auctore nunq; narratum repperi quid de eo certum sit ideo
posteris adinquirendum dimittamus. Adtrionē ꝛ fons nao
uberrimus extat ubi promontoria minacissima eleuantur celiz.
et nō abea parum portus cardamile cum plano fluminecq; habet
optimus. Deinde ad delphinum alterum cum turre ꝛ flumine
optamus peruenire portuz. a quo ciuitas chy paucis mil. ca
portu tutissimo a ianuensibus sublimatur. Que olim po supra
montem expugnabilem diu tutissima iugunt. Quo inpe
de coronatā heremitaz laudamus recte locuz. Deinde ex
qua causa dimisere ciues laria nescio. Et uxta mare ꝛ
magnificaz preparauerūt urbem. Vnde abuna alteraq; par
te cāpi cū uineis ostendūtur fertilissimi oīuz pomoz habi
tū. ꝛ infra mōtes neamoni estat. Igitur a catomerea nūc
narratio nra erit. que a parte meridiei ꝛ per ortidunum
arboze lentisca in humilib' collibus gruma mastices īsolo
mundo colom tēpoze veris mirifice īeadē regione pze

parant producere laute. Et quod miruz est inapanomere
a huius modi arbor nō inuenitur. Cumq; ad scīm deuenio
georgium et in radicibus eius fontes decurrentes inimuz
prorumpunt et statiz flumen perfertilissimuz planuz desē
dit in mare. Vbi uero ad dexteraz in monte castruz reco
uera recognoscamus magnum. Ad calomoti cuz plano asse
ctamus peruenire donec caput in masticis et sepuluz cha
loieruz dictuz alonge salutamus. Recurro deinde ad pigriz
in plano opiduz ubi procul nastasiam sanctaz et amistar por
tum laudamus aquibus cito in plano opidoq; de nomine dicto
peruenimus sane et ultra ad occidduz portuz late duoruz scopu
loruz et litilimenē sinuz cum plano et flumine manifestatur.

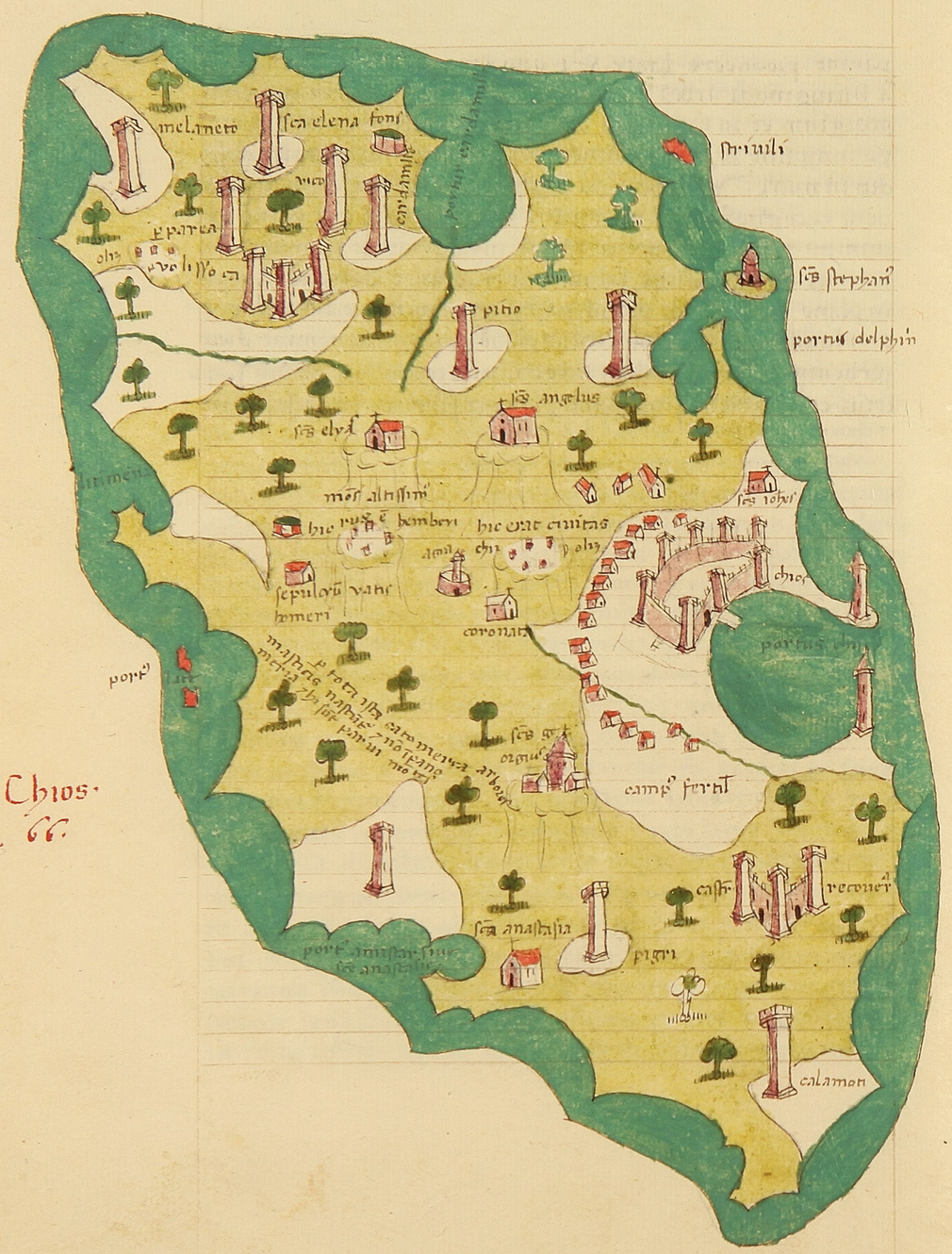

parant producere laute · Et quod miruz est in apanome
rea huiusmodi arboz nō inuenitur · Cumqz ad scīm deue
nio geozgiuz 7 in radicibus eius fontes decurrentes in mū
pzozumpunt 7 statiz flumen perferuidissimuz planuz desce
dit in mare · Vbi uero ad dexteram in monte castrum
recouera recognoscimus magnum · Ad calomoti cū plano
affectamus peruenire donec caput in masticis 7 sepulcū cha
loieruz dictuz alongē salutamus · Recurro deinde adpigriz
in plano opidum ubi pzocul nastasiam scām 7 amistar pozuz
laudamus aquibus cito in plano opidoqz denomine dicto per
uenimus sane 7 ultra adoccidduuz pozū late duozum sepulcoz
7 litilimenē sinuz cuz plano 7 flumine manifestatur

Va

cat

Ostendim⁹ chion nūc lesbo⁹ īsula manifestaē ⁊ tūtuz ī nauigijs
ualuit q maris īperuz dicereē habere. q ieseo sita mari.
Et dicta mitilena qa īhac miletū solis filiū fratrēq pasiphis et
biblidis cauniq pzem decreta ibi uenisset et profugus eoq cōta
minoē cognatuz suū surrexerat regnasse. Urbēq miletū cōstru
xisse ⁊ abeo sic dicta est. Ꝑ posteā literis trāsmutaē mitilena ci
uitaē dicta fuit. Quaz alceus poeta a quodaz tyranno libera
uit. Sapphos poetissa de hac fuit īsula et theophāstus pp̄us
Hic pompeius in thessalia dimicaturus cum cesare suam cō
iugem deposuit. Regnauit etiā hic nicteus p̄z anthiope ex
qua iuxp īspē satyri āphionē ⁊ ẏetū genuit. Usqz hic castoz
⁊ pollux capta helena eoz sozoē īnsula cytharea paridē pami
filiuz q eā ceperat p̄seqntes ⁊ tēpestate maxima nusquā cōpa
ruisse. Dictuz ē ī mortalitatē adeptō. q dr̄ īsignuz celeste trāsi
mutatos q hodie gemini cōmemoramus. Huc paulus apls
desyria ueniens tēpestate maris uix adriā euasit quipze
dicuns fidez xp̄i angnez maximuz occidit ⁊ multō cōuitit.
Fuit et p̄ōez circuituz plura castra. quoz maioz mitilena ui
det. q seculis p̄teritis magna potentissimaqz ciuitaē extitit
et p circuitū quatuoz ⁊ plus mīl. Hodie uō adexiguū ē redu
cta spatiuz. Caloierus equit abhinc deo deuotus ruinā ci
uitatis dn̄iqz uidit ī futuruz. q cito ciuibz desolationē urb̄
palā locutus ē. Quod nō credentes dn̄s suiqz ac multitudo
ciuiuz terremotu periere. Euenit ei meis diebz dn̄m p̄ īsulā
accedere ⁊ cū īquadā p̄ noctasset domo scorpio manū īfixit
suā. Cuiqz famuli clamorē audirēt illius p̄ scalaz ad euz fuit
ascensus ⁊ quesita restauratiōe doloris. Ita ⁊ taliter domus
īpleta pioreruz famulorqz q īruina ē eius. ⁊ dn̄s cū multi
īsperataz substinuerūt mortem. Ad meridiē magnifice urb̄
quatuoz columne eriguntē una cū edificijs multis atqz cauīs
mira īdustria edificatis. Adaustruz chalpus. Geremie distē
diē ubi plura opida usqz adoccidnuz uidentē Castel gero. Ge
remia. Chidonia. Chaloni. Basilica. Castel petra. Castel mulgo.

Arrionem Castel sī theodozi. turris ⁊ q. Circa medium pla
nus est fertilis. Adorientem occidnumqz montes et indomi
ta animalia sunt una cum cipressis fagis pinetisqz. Est de
niqz circuitu pozuosa et. C. xxx circuit miliaria ⁊ sex puli
eriguntur ⁊ prope turchiam determinatur:

J. lesbos. nunc metellino. 67.

Resummo nunc ī sulaz tenedī que cozaz introitu stricti romanie uel hellespontī posita ē. et ī cōspectu antiquissime troie apparata est inegeo marī. que aquodaz iuuene sic dicto nōiata ē. qui athenis infamatus q suaz cognouisset nouercam obuerecundiaz adhanc applicuit insulam. Et uacuā cultoribus occupauit. Hec tēpoze laumedontis 7 priami opulentissima fuit. Phanc belluz atrox. 7 inerus sinu greci paranerunt ī sidias troianis aquibꝫ troia deleta fuit. Ihāc belluz atrox inter uenetos 7 ianuenses tempoze meo fuit. quia quilibet ipoz eam possidere uolebat. Eamdē exconcozdia ambaz desolata remansit. 7 sic nullus inea audet habitare. Sz postq̄ uiroia relicta fuere domestica multa 7 aīalia ī domita deuenere Inmadiabꝫ ergo altoris montis fons ē qui abhoza tertia noctis usqz sexta solstitio existente tantuz exundat inaquis q flum maximuz uidetur ēe. Inaliis aūt horis nil ineo fuisse cōprendim aque. Hec etiaz plana habet 7 circūdata humilibus mōtib manifestuz est preter unum qui inter alios sublimatur. In quo tria milia francoz postq̄ uenetī classem turchoz cozalipoli in marī submerserunt suspensi sunt. quia exomī gente infauozē infidelium ibi erant in classe congregatī. tempoze concilij constantie. Et hinc inde per planuz tot uineta inculta 7 alia reperiuntur poma q hodie transeuntib prebent refrigerium. Et si uersus nobilissimaz olim aspicis troiam multa fragmenta antiquitatis ipius uere uidebis Alena uero hellespontum intramus mare ozestenuo in quo introitu dardanellum offendimus ubi nunc 7 olim colūne eleuantur multe.

Ingenuz fore arbitor postq̃ huc usq; uenim̃ urbem cõ
stantinopolim demostrare. ut animus legentiuz alecer
sit ad ea que dicturi sumus cuz multa miranda erũt inspectu
ri. Est ergo hic introitus ad hellespõtuz usq; strenuo ore hodie
strictuz galipoli dictuz. et asia abeuropa dirimit̃ in quo primo
postq̃ addexteraz antiquã relinquim̃ troiaz turrim aleua iuxt̃
mare inuenimus que propīquior asie fuisse memorauimus
z dehinc usq; abidon apidum parua extat uia. Ergo illere
persaz xerses in isto loco ponte sub nauib; ordinato de asia
in europiã transitus fecit. Et ait demostenes decẽ centenis z
milib; milituz elatuz quatuor miliuz z dc̃entaz nauiuz nũo
terribilẽ exigua latentẽ naucula fugere coegit. Ponit etiã
lucius q; cũ philippo rege abydenos oppugnante addestructi
onẽ muroz iaz uenisset. Liues ob misericordiaz cuz supelle

ctilibus recedere uolentes. Capitaneus i castellũ eos reuocauit di
cens. Nõ pereqsis pzie z domibus uris ideo ad occasionẽ erits
oms accepturi. ita q; ipimet in disterriminiuz mortis irruere.
et domos z oĩa adignem ſt misere. Vna uõ. xl. mil. ex parte
europie munitissimuz galipolim opiduz uidemus inaltuz. quod
ſponte turchis infidelibus imperator grecie tradidit. z filias
propzias eis copulauit. Exqua largitione tanta secuta est
et sequit̃ strages xpianoz q; uix homo in sua etate posset nõa
scripta captoz occisoz; numerare. Igitur turchi demõtiz
armenie persieq; pauperes in hanc uenientes minorẽ asiam
dominiuz excõsensu imperatoz supzadicti inceptauerũt. Ex
quib; cito pzouincia nouis linguis gentibusq; usq; in hodier
nuz diẽ impleta est. Quoz aliqui in bello fuerunt strenuissi
mi z memorie dignioz. Qui secundus rituz sette eoz lauter
gubernauerũt regnuz z dominia multa ui abstulerũt xpiãis
Quoz unus amoratho merito dicetur. Qulier dum ferculũ
lactis uiro in agro portaret famulus domini nimis epulus
mulieris comedit. Que cõqesta cito reus coraz eo cõducitur
z absciss in medio lac cognoscitur z iustitia coraz amoratho su
blimatur. Abbas quidaz ornamenta scoz ecclesieq; sue absulit
z coraz amoratho magno gaudio mahumetuz adorauit. Roma
ci uõ exequo uiã dixerũt abbatis coraz eodẽ imperatore cõquesti
sũt. Ille igitur duz astutiã atq; fraudem abbatis compit re
staurat̃is caloreris coraz eo de altissimo mõte inimuz delap
sus est. Bubulcus suo aratro uas plenuz argenti ad inuenit
qui cito coraz amoratho onerato curru accessit. z monetã sibi
consignauit. Ille requisitis senioribus cuius imago esset et
neminẽ inueniret. ait bubulco uir bone. hec imago mea neq;
meoz anteccessoz fuit. quare nõ iustuz fore factuz alienuz ca
pere z rectum alicui occupare. Ergo tua est uade in pace.

galipoli
·70·

Ad orientē in introitu maris hellespontu marmora īsula est ꝛxxx· circuit miliaria tota montuosa marmoz ꝛ ar borosa ꝛ pinoz reperta est aqua cōstantinus iustinianus ꝛ alij imperatores innumerabilia edificia marmoz pro urbe constantinopoli extraxerūt ꝛ in ponte lapideo onerabantur. Abalio latere opidum eleuatur paucoz habitantiuz ubi sepulchra aliqui p̄tendunt. Dicat' et enī mare hoc hellespontuz. Hellespontus ab athamantis filia cuz phrixo fratre insidias fugientes nouercales aurco uecta ariete īfortunio suo inn undas dedit. absorta dese nomen dedit undis perpetuz ut quod pontuz decebatur ante decereť hellespontuz. Habet igitur mare istud initiuz aberithreo litore· ubi aiacis sepulchruz erigitur usq; chersonesum ꝛ ibi in fine europe mergitur.

J· marmora·
·70·

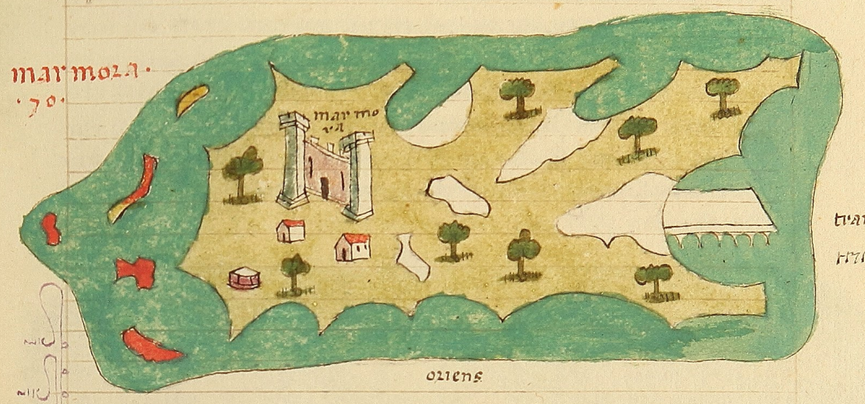

Nauigando igitur p mare supradictuz ut ad urbem accederemus ad dexteraz calonimon insula uidetur in mōtibus posita nimis. Et quia olim pomez greci dominabantur tūc temporis hec erat habitata. nunc uō in desolationē redacta ꝛ indomita animalia uagantur per eaz.

J· Colominon·
·71·

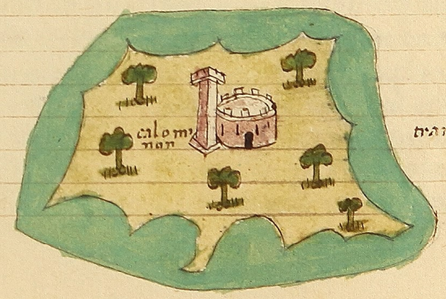

Ostenduntur prope polim parue insule cū aliquibꝫ sepulcris hinc inde positis. et quia uicinec urbi constāt p manēt. ideo caloieri habent refugiū in quibꝫ magnā edificia olim habebant. et monasteria sparsa p omēz apparent iniustis. Vltra has insulas ad orientē erat prope mare ciuitas oliz maxima comidia dicta. ī qua nihil aliud nisi marmorea edificia prostrata uidēt. Quo ī loco bubulcus arcaz repperit in qua rex illesus corona sceptro et ense aureato erat. Dū nero nuntiat dño et abarca eū extrahere nellent in anerē illico est reuersus. De hinc ad nicheam itur ciuitatem et āburbiā oliz et nūc metropolim plana demostrat uia. in qua imperatoz turchoz suis uxoribus filiabusqꝫ resedit. quānis modico tpe ī uno mozat loco ſ semp cū tentoriis uagantur ubiqꝫ.

J. polim. 72.

De ueniō ad lesam nūc constantinopolim urbē. Et q̄uis insula nō sit postꝫ huc p uenimus de ea pauca p tractabimus. ut ad inditiuz legentiū p ueniat. Est igitur a cō stantino dicta que iuncta cuz bizantio eā maxime ampliauit. Post aūt seculis labentib' imperatozes ecclesijs eā oznauere. Et presertim Justinianus qui leges condidit et sām sophiaz edificauit cum palatioqꝫ prodromo. Remanet ergo triangulata 7 decem 7 octo ē in circuitu miliū. Primo igitur de angulo sā dimitrī usqꝫ ad angulum blacherne sex miliaria. Quo in spatio centuz 7 decē eriguntr turres. Dehīc igitur usqꝫ ad crisseam portā quinqꝫ miliaria cū muro 7 ante muro munitissimo et fallo aquaz surgentiuz 7 turres ī muro altiori nonaginta sex. Dehīc usqꝫ iterū ad sām demitrium miliaria septē et turres centuz nonaginta octo. in quibus meniby ē campus abeā 7 olim portus blanga ubi greci. l' ut dicūt francoz pane calcine frumentato dolose exīmedia uel dolore actiderūt. quoz ossa īnumerabilia usqꝫ in hodiernuz p hibent testimoniuz. Et propinq̄ huic conesculi uel arsana restat. Et ultra fuit supza menia amplissimū Justiniani palatiuz cuz ecclesia enea dicta nobilissima musiscoz qꝫ edificioz. atqꝫ cuz pauimento miro ingenio contesto. Vbiqꝫ in alto 7 supza mare erat speculuz īmensurabilis magnitudinis circūspectuz a longe nimis. Et oīa edificia eius marmorea in mari uidentur prosternata prope portum imperatoris dicti. Et ā de immenso palatio usqꝫ sām sophiaz erat p miliare uia columnaz binaz p quaz dominī accedebat. Vbi octingentoz clericoz p circuitu domus erat Et de totius insule trina cria ut dicatur fructuz capiebant. Nūc aūt sola testudo ecclesie remanet inea. quia oīa diruta sūt. et ad nihiluz deuenerūt a qua usqꝫ ad pauimentuz centū triginta quatuoz brachia. et a pauimento usque planuz fundamenti quia tota una cisterna optime aq̄ ampliatur brachia .xxij. Insup per ecclesiā sūt der angulo ad angulum centuz uiginti brachia. qui desup retunda et in plano quadrangulata resedit. Quis aūt poterit enumerare ornamenta marmoruz atque porphiroz cū musaicis liniamentis quia quo latere incepere nellem euanesco. Extra igitur ecclesiaz ad meridiem in platea columna septuaginta cubitoz alta uidetur cuius in capite Justinianus eneus equester habetur. et ponuz cuz leua aureuz tenēs ad orientē cū dex

tra minat. Et iuxta hanc sex columne marmoree erecte magne uidentur seruatq. Vltra uero has ad meridiē hippodromus distendit quod latine equi cursus appellatur. In hac aūt spatio nobiles coram imperatore populo et duella atq tornamenta parabant. cccccc. l. xxxx. etiaz in longitudine bracchioz et. c. xxiij. ampliabatur 7 supra colūnas edificatum ē. inquibus cisterna amplissima optime aque totum supradictum cōtinet spatiū. In capite uō hippodromi. xxiij erant altissime columne ubi imperator cum principibz residebat. Ab una aūt parte alteraq hippodromi sedilia gradatim in longitudine erant ipius marmorea ubi populus sedendo oīez ludum cōspicē debat. Per medio demq dicti cursus in longitudine humilis ē murus. Et primo uersus scām sophiā ē ecclesia cū muro magnifico innumerabiliuz fenestraruz adornato ubi dñe inuenculeq cum matronis suos prospiciebāt dilectos. Vbi in principio dicti muri sumus balneū erigebat. inquo uulnerati ponebant. De inde aquila ex uno latere in quatuoz eneis taxillis in altuz recta cernitur cubitoz. xl iiij. Et in pede eius uersus sic sonant. Difficilis quondam dñis parere serenis jussus 7 extinctis palmā portare tyrannis oīa theodosio cedunt soboliq peremni. terdenis sic uictus ego domitusq diebz judice subprodo supas elatus ad annas. Vltra hūc lapidez tres eneos serpentes in unū uidem oriz aperti a quibz ut dicit aqua minuz 7 lac abeis exibat diebz iustrantium. Vltra demq etiaz altera ex multis lapidibz aquila conexa. l viij. cubitoz erigitur. Vltra demq in fine humilis muri huius quatuoz humiles colūne marmoree uidentur erecte. In quibus imperatrix prehemnebat ad festuz. fecit ergo theodosius oīa ista et alia multa p urbē laudanda. Reperiuntur insuper hodie infinite columne quaz quidē quinq uidentur marmoreş et. lx. cubi. pro qualibet elevate in altuz. Et p̄mo colūna Justiniani dicta. Secunda crucis q̄ iloco quatuoz ere

cte porphyree uidentes in quibz quidē equi quatuoz enei aurei ti positi erāt. Et ueneti illoz uenetias apud scām detulere marmi. colūnis remanētibz. Certa quartaq colūnaz quasi in medi polis sūt posite in quibz circū circa acta imperatoz scalpti cogz sanē. In ecclesia scoz aplorz quinta cū angelo eneo 7 cōstantino genuflexo colūna ē. Et ecta iam diruta āplissimaq oīa sepultura imperatoz porphyrea uidēt magnifica una cū cōstantini imerso. et ibi colūna ubi xp̄s ligat 7 flagellat ē. In monasterio pandocratoza ē lapis ubi ioseph reuoluit xp̄m in sindone. In monasterio scī iohis depicta sūt uestimenta et arundo cuz spongea lanceaq in unuz juncta. Sūt demq purbē innumerabiles ecle atq cisterne mire magnitudinis 7 industrie fabricate 7 iruina posite uinea proz qualibet ierariuz ul quatuoz uegetus uini creauit. Cisterna scī iohis depicta. Cistēna pandepopti. Cistēna pandocratoza. Cisterna aplorz. Cistēna mahumeti iqua ita subtili artificio sūt ordinate comune q ē incredibile ad narrandum. Et alie multe sic scā sophia q ē principalioz aliz. Et justinianus in xv. annis illud explicauit opus. Scs georgius demangana. scī herini. scs lazarus. chrame. enea. petri 7 paulus. scī quadraginta martirum milia 7 sua cisterna āplissima optime aque cui sine inuenire nequaq dicit posse. Anastasis. perlestos. scs iohs destudio. scs andreas. Vlacherna 7c. In q̄ tāta copia ubiq edificata remanet ipaz ecta 7 una pulchrioz altera q longuz eet enarrare. Sūt et pauitate pauci imperatoz 7 inimici latinoz q nūq secretā pacē cum eis obtinebūt. Et si p mittet nō obstinebūt. Sunt et hec urbs pulcherima ualde 7 aula sapiēne 7 honestatis. Nūc nō ad ignoratā duritiaq uetuste opinionis puerī petro gule adheserūt. Et ītātuz delati p copiā pisciū carniūq q quarta pars ipi admodū inciderūt lebre. Et doctrina iohis chrisostomi damascenique aliozq scoz pauz dimisere. Ad triōez p unū miliare pera ianuē situ pulcherrima comitas est. que per sinum aburbe separatur. Sunt

et enim abisto loco usque mare ponticum seu euxinum .xviij
miliaria. Ad trionem oze stenuissimo cum periculo intrauntz
hodie nauium. Cum quibus postquam de urbe narrauimus
ad egeum mare ad insulam stinliminin reuertemur.

Versus trionē embzarus est grece quod ambra latine so
nat in egeo sita mari et montuosa nimis. Pauci habent
inea que .xxx. circuit miliaria. et in puncta hellespontī ozis
prospectat. Vbi iam ciuitas imperfecta abagontanis apparet
et insula hec abimperio grecie possessa est.

J. Embarus.
.76.

Restat nūc ut de mandrachi aliqua dicam. que clausura
grecum latine nōīat. habitata satis ī cultura ī melleq 7
meghis spendida habētur. a qua in sinu maliaco intramus
ubi ciuitas enni habitat cū alcheleoo flumine propinquo.

J. mandzachi.
.77.

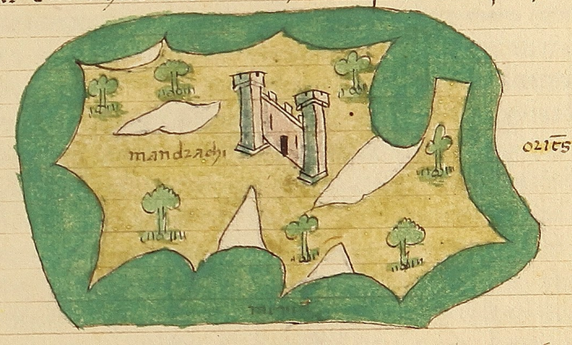

Sequit etiā taxo insula quod promitto latine sonat
prope mōtē sm hodie dictuz. que .xl. circuit miliaria

et habitata ualde tria inea opida enumeram pulchra cū fer-
tilitate maxima · que cozā oza achelois fluminis fanosissimi
adiacet.

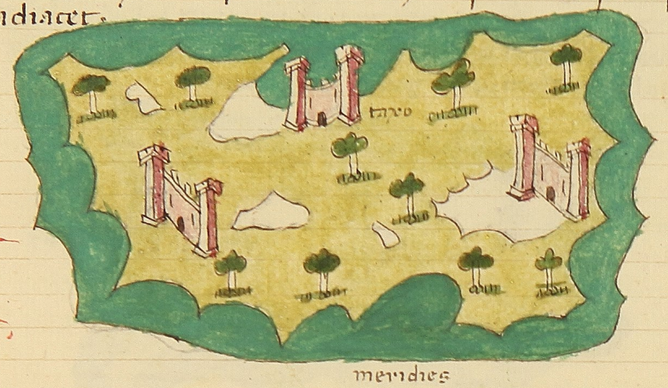

J · taxos ·
78

Inuenimus post dictā insulaz mōtē athos olim ꝙ nūc
nūc contines sit tpz xersis regis persaz a continenti mōs
iste diuisus erat nūc aim terra firma cōiunctus ē · et mōs sc̄i
noīat · prope salonicensem ciuitatē in prouincia thracie alti
ssimus ualde et ibi propinquus cuius in sūmitate acrohaon
opiduz olim erat longioz ꝙ inalijs terris etas habitantiuz
extendebatur · Et in circuitu montis ad plus · cxxtij · mīl
uidetur habere · quo in loco tot et tanta monasteria sūt
caloieroz sc̄i basilij · crisostomi · naçançeni · et preteri
toz monachoz ꝙ difficile foret ad narrandum · Surgūt
igit in tempestate noctis silentio postꝙ signuz primuz
ligneē campane ranca nocte dederat · secunduz grecoz
consuetudinē · Et ad ecclesiaz accedentes matutinalē di-
uinuz cantant officium · cumq hec finitū ē ad suas re-
deunt casas et quicquid a suo mittitur priore separatī
cum pace comedūt · Sūt etiaz aliqua hoz monasteria
que ad cōmunē caloieroz trahunt uitā · Aliqua ad aliuz
asperioꝛez moduz uiuendi uitā ordinauere · quia in sabba-

to de monte atq solitudine oīs in cellulis redeunte et in offi
cio diuino die dominico usq meridiē ozantes ad refectoziuz
accedūt · et cōpleto prandio pars ipoz pane leguminibusq
in heremo preparat introire · Et ibi suspicies celuz ac stellas
tota mente suspinās et patriaz cogitans eternā de exilij
sui loco protinus ad ozationē humilē os suū cōuertit et nu-
bare iaz solis exoꝛto ad diurnas dei laudes pio letus ore
prozumpit · Ipe sibi comes · ipe sibi famulat · nec metuit so
lus ee duz secuz est · Celuz spectare nō aurū · terrā amat
calcare · et benedictio cuiz gratiaz actione sepe e in oze suo ·
Scit uite hoīuz panca sufficere · et sūmas ueraspꝙ diuitias
nil optare · Sūmuzq in periuz nil timere · letuz agit atq
tranquillus euū placitas noctes otiosos dies ꝙ secura cōui
uia · Ir liber · sedet intrepidus · nullas struit aut cauet in-
dias · Angeloz aula conuiuis odoz coloꝛq optimus · Iudex
moz testisq modestie · mensa pacifica luxus ac tumultus ne
scia · gule domitrix · et uoluptas feda exulat · et regina so-
brietas regnat · Cubile castuz ꝙ quietuz cōscientia paradi
sus e preparatus · Quis itaq in huius modi mōte talē spō-
te elegere uitā · que in tantuz trahit eo ad cōtēplationem ·
ꝙ si macenes lapidū cōtra rueret eos nullo modo timeret
atq caput ul oculos torquerent ad uidenduz · Aliqui etiaz
in monasterijs cū silentio trib ebdomada cibū capere uici-
bus sūt assueti · In quibz proquolibet centuz caloieroz co-
munis uite ꝙ aliquibz quingentos enumerabis · Igitur mo
nasteria de decē usq triginta multa uident uite communi ·
Vic aūt apes · sicus · olim · in amenissimis nallibz uiresc̄unt et
sedente in cenobijs aliqui pannos texunt aliqui septularia
suunt · aliqui retia nectunt in manu · Ille fusuz in lana reuol-
uit · iste camistruz uimimibus pliciat · Et oīs alternatim oz-
bus stabilius deuz laudare conantur · et pax in eis regnat se-
piterna ·

J. mons scē.
·79·

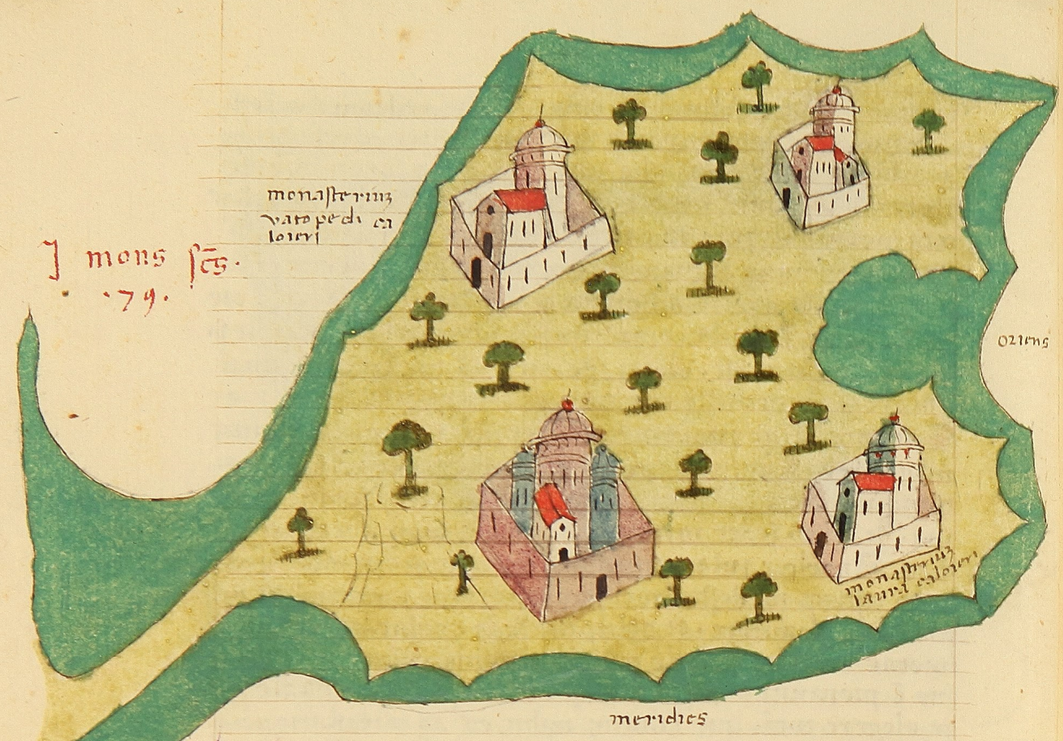

Non longe abinsula lemni samothrati parua īsula et mō-
tuosa īegeo mari quam turchi desolauerūt. In qua ā-
malia īdomita ambulantes cunctis habitant temporibus 7
opidus sine menys fuisse uidē. xv. circuit miliaria.

J. Samothratos.
·80·

Hoc igit mare egeo limen insula īmōte apparet nō
magna ualde sed pulchra olim extiterat. Que parum
habitata. xl. circuit miliaria. et limen dicta ā limite. quia na-
ues athessalonica ciuitate uenientē recto tramite per istā tā-
sire studeant ut nauigatio securius habeatur.

J. Limen.
·81·

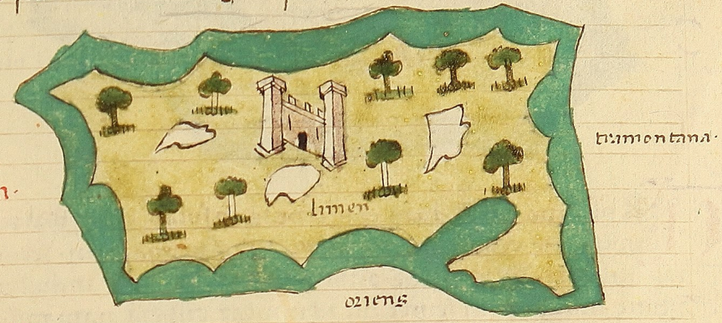

Sequit īsula dromos dicta latine cursus. qua naues
de oriente ad occiduus nauigantē. abista signus capiunt
Et sepe cūes trāseuntib; īnocte signus demostrant ut tutius
nauigetur fertilis et xxx. circuit miliaria.

J. dromos.
·82·

Mari seu chaldris olīs īegeo mari īsula dicta ē in qua
pauci habent ad hanc aūt poemidas prefectus classis an-

thiochij peruenit insidias romane chassi et sic demeta re-
manst intotū. que circuit. xl. miharia. Rubea hec hn mille
inportat.

J. macri.
.83.

Qui primus alias duas cōuicineas insulas que schiati sco-
puli dicte erant inegeo mari quaz prima. xxij. secunda
xij. miharia. Quaz quidē olim dns magne erat industrie 7
astutie nimis. Cui semel cuz ad insulaz euboiā nauigasset
ad predandum et intraz oms descēdisset ciues clam inuasere
biremes et sic pyrrate ad occasionē oms p uenerunt. Ter hn
rubea centuz inportat.

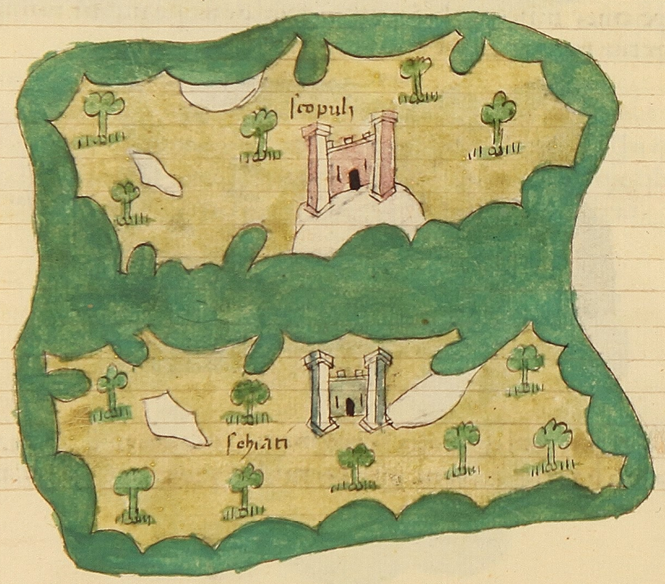

J. Scopuli.
.84.

J. Schiati.
.85.

Onsurgit cozā dictis ī sulis scopulus scē elyas dictus
qui sublimioz alijs ubiq; minatur ī cacuus cacumine ecclia
parua ī surgebat. Et ibi caloierus q̄uiēs deo absolē dū dormi-
ret aquila credēs ipm ee baptiz in euz descēdit. et cū rapa-
cib; unguliš oculoš eruisit suoš. Ille infinituz doleš 7 deū
affectanš rogās ad euz elyas uenit oīb; uidentib; socijs qui
oculoš sibi restauraut. hec hn rubea cētū ī portat.

J. Sco. scā Elye.
.86.

Onsequit schiroš insula que longa de trione ad meridiē
ī egeo mari. lxxx. circuit miharia. portuosa nimis et pe-
grīs seuz prospicit sinuz. que nemoroša satis in mōtib; tota.
Tethys achillis mater carpathij natis uaticinio monita peri-
turuz filiuz si ad bellū iret troianuz. Ipm achillē in habitu fe-
mineo in hac ī sula apud licomedē regē absondit. Hicq; a de-
idamia regis filia dilectus et cognitus 7 eā nō in uitaz clas
sozoribz alijs oppressit 7 de ea filiuz habuit. Protinus aggre-
ditur regē atq; ibi testibus aris hanc tibi ait nri germanā
rector achillis. Nōne uides ut torua genas equādaq; fratri
tradiñ arma humeris arcumq; animosa pectat 7c. Et qa
nemoroša atq; aspa tot 7 tāta sūt aīalia multaq; maneriez sil
uestria quod ē miruz qa pauci sūt habitatoreš 7 ī carnitu ma
gna cōsistit. Et p turchi sepe eā uisitāt sine habitātū timore.
Inq; quatuoz erāt opida habitata 7 nūc duo estant.

J. Schiros
·87·

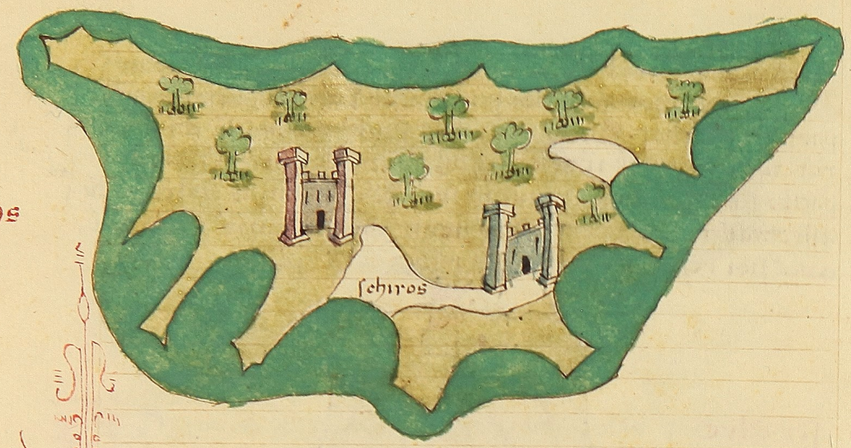

Quã ducatu athenaruz ad ~~troiã~~ trionẽ euboia olim nũc egripo nũcupat que cõtigua cõtinẽti quia pons ī medio elongat cum turri munitissima sub qua tã impetuosa aquaz habetur bis ī die quod mirabile sagacia uelocissima permeat cuz prosundicate nimia. In capite pontis egripos cuntis ampliatur et fertilis ī partibz reputatur ysis. Quã nauplus possidebat et pro uindicta filij sui palamidis quĩ castris grecoz prodicione occisus ẽ ulixis astutia. cepit oẽz greciã circuire. Et regias intrare grecoz principuz. Et ibi suasionibz cõiugez eoz in adulteriũ cũ quibuscumq; poterat exortabat. et sic ad uindictã filij arbitratus ẽ. Qui multos principes in reuersione abamatoribus uxoz suaz occisi sũt Vltra hoc nauplus ī euphareũ conscendit montez et nocte accensa face greci de troia redeuntes ad euadendã tẽpestatẽ ad ignẽ ĩportũ salubrẽ credentes intrare inletiferos scopulos perierunt. Et sic uindictã cepit de morte filij palamedis. In hac etiã insula orpheus poeta uetustissimus claruit quĩ dixit esse unum deuz ueruz et magnuz quĩ cuncta gubernat. Et quod ante ipm nihil sit genitũ et ab ipo sint cuncta generata. Giorgias etiaz philosophus

Xps a crismate dr. Ergo a xpo xpiani uocamur quia a crismate ungimur. Et greci neq; crisma neq; oleum ysin habent nisi q; ~~m~~ baptizato puero in sindone cuz ī qua reuoluũt et cuz sale oleoq; patrini circundando frontez perungunt. Sit itaq; finis a modo postq; insulas totius archipelagi. in quarum pegi animis timore anxietateq; nimia. Et ad eginã hanc insulaz ubi caput sci georgij adoratur in cõspectu urbis athenaz uenimus. et hic nauicula nostre imbecille nauigationis portus future recreationis cũ salute accepit. Rubea lra x. ī portat.

J Egina.
·89·

Rposorus ego ensenius uenerande pr primũ tibi affectanẽ missi ut notitiã insule cretadum omnibus p te fuerit indicatuz. Nunc uero postq; magis in partibus p scrutatus fuij secundam copiosioreꝫ etiaz tibi descriptionẽ uolui destinare. Qui quando fessus exteteris ad hunc libũ animum possis iocundare tuum. Rubea lra x. importat.

Incipiunt Somnia Lunaticha p Danielez ppheta[m] facta z completa in Ciuitate Babilonie

Luna prima quidqd somnio papie ad gaudiu[m] pertinet z breuiter finietur.

Luna secda z tertia quidqd somniaueris miltiu[m] habebit effectu[m].

Luna quarta quidqd somniaueris bonu[m] habebit effectu[m]. z nichil nocebit consilij tui aut tibi.

Luna quinta z sexta quidqd somniaueris post miltiu[m] tpo habebit z fiet.

Luna septima quidqd somnio videris post miltiu[m] tpo[r] adcrescit z hoc omo pmittas.

Luna octaua z nona quidqd somnio papie in tristitia dei videbis. Luna decima quidqd somniaueris nullu[m] effectu[m] habebit.

Luna undecima omne tuu[m] sensu[m] fiet sine pricio.

Luna duodecima quidqd somnio papie cu[m] dubio ac gaudio habebis

Luna decimatertia quidqd somniaueris mesta mi[hi] dies duo habebis.

Luna decima quarta quicquid metalle somniaueris videre breuem habebit effectu[m]

Luna decima quinta quidqd somniaueris post miltiu[m] tpo habebit z fiet tuu[m] minoratu[m] miltiu[m]

Luna decimasexta quidqd somniaris post miltiu[m] tpo finietur

Luna decima septima quidqd somniaris z decem dies habebis.

Luna decima octaua z decimanona qui natus fuerit sapiens erit longo tpe[r] iacebit qui ligatus soluetur qui afligitur non morietur.

Luna vigesima somnia negotiaci breue e[st] z premiu[m] habebit effectu[m]. Et idem in luna xxij.

Luna vigesima secda quidqd somnio videris ad omnia tuu[m] gaudiu[m] pertinebit.

Luna vigesima tertia quidqd somniaueris scribile erit. z si aliqd patiebit sine detractor ad tuu[m] gaudiu[m] pertinebit

Luna vigesima quarta quidqd somniaueris sin salute z gaudio ee[st] no poterit

Luna vigesima quinta z xxta quidqd somniaueris futuru[m] motu tibi inferendi significat z deo in omn[ib]us nil z dies futuriu[m] habebis.

Luna vigesima septima dies bonus erit qui natus fuerit diues erit qui infirmabit cito sanabit qui afligitur cito morietur. qui somniabit ex eius somnio nullu[m] effectu[m] habebit.

Luna vigesima octaua fiet corpu[s] tuu[m] sicud somniaueris ad corrosiu[m].

Luna vigesimanona z xxa. quidqd somniaueris z tediuz sin pricio morietur sanabitur.

Hoc faciendum bonuz z terrimetum absq[ue] alique igne. Accipe Galline pinte z subtiliter fracate ibi ni z oncias ni z mitte ipam in .L. libr aque albe. Coque calide z dimitte sanabit mane z tres dies z tres noctes z misce sepe in die cu[m] baculo stice mestola postea cola ea petia ut sathu gna z pice galline. Postea mitte in hoc omo sic colato. Comerabice bis pinte z subtiliter fracate ibi z one ni z sanabit misce donec dissoluatur. z dimitte sanabit manere p tres dies z tres noctes Postmodu[m] hoc accipe Uitriol. tomaru[m]. bis pinte z subtiliter fracate ibi z oncias ni z mitte in sanabit cu[m] supdictis rebz. z tenet misce mista in pannis dissoluatur z mittet sanabit mane albis turbz diebz z turbz noctibz z sepe quotibz die sanabit mista postea cola z distilla omnia ista cum dicta petia lina. z sic colatiz accende z pluscu[m] ut vase z ung omn[ib]us diebz turbis optimuz cutaneu[m] absq[ue] igne.

Hoc Expediendum Brucos de orto. Accipe duas uncias nocelly z scinde in capite aligtulu[m] z postea pone in capite z fine orti bene fit bruscu[m]. z dup ipius in illa scissura pone z scribe in carta hunc versum vz. Ybi comedent omnes qui expantur migrabunt z spulsi fuerint nec poterunt stare. z omnes fugient de orto.

Hoc Dimandum aliqua de qualibz febre vz Tertiana quatana Cotidiana. z qualibz alia febr accipe Nuce granula decem Dactapugr. Dipteru[m] granula Strephigrache. De istis gra nula pistis ppis ita qd inter omnia sint granula xxj inter omnia. z pista misce sic ista granula

z puluerem ꝑ̄ꝫ granulos mitt̄ in vnc Crato ſ quo ſit medicꝰ aque ſeruide z da potū patiēti
febꝝ dꝑ quo febꝝ cicius ꝛ̄ cuacuet z ꝓdicꝫ ſi potꝰ ſtet ieiuno ſtomaco ꝙſi nō potes
mouꝫ noctꝫ ℞ febꝝ nullꝫ ſuccedat/ addatꝫ potationꝫ cicꝝ. z ſtet patiēs dicat ſtatꝫ
Pater nr̄ z aue maria

R. ISTITUTO ARCHEOLOGICO GERMANICO
BIBLIOTECA DI LIBRI
ROMA

Cc. 48 modernamente numerate, più due membr. preliminari num. in cifre romane (sfascicolo 2016)

Ottobre 1916

torre di spiaggia

volterra

vernaccia

marciana

torre di marciana

giove

giestri

piombino

populonia